# Digitaliseret af | Digitised by




| | |
|---|---|
| Forfatter(e) \| Author(s): | Ingemann, B. S.; af Bernhard Severin Ingemann. |
| Titel \| Title: | Valdemar den Store og hans Mænd : et historisk Digt i to Dele |
| Udgavebetegnelse \| Edition Statement: | 11. udg. |
| Udgivet år og sted \| Publication time and place: | Kjøbenhavn : Gyldendal, 1904 |
| Fysiske størrelse \| Physical extent: | VI, 253 s. |

## DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

## UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

# Valdemar den Store og hans Mænd.




Kjøbenhavn.

Gyldendalske Boghandel Nordisk Forlag.

# Valdemar den ſtore

og

# hans Mænd,

et hiſtoriſk Digt

i to Dele.

Af

**Bernhard Severin Ingemann.**

---

Ellevte Udgave.

Kjøbenhavn.

Gyldendalſke Boghandel Nordiſk Forlag.

1904.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Fr. Bagges Bogtrykkeri.

# Fortale

## til anden Udgave.

---

Digtet „Valdemar den store og hans Mænd“ aabner Rækken af mine Skildringer af Danmarks Middelalder gjennem det tolvte, trettende og fjortende Aarhundrede. De til denne Billedrække henhørende to historiske Digte og fire historiske Romaner meddeles i nærværende Udgave, som et samlet Helt, i Begivenhedernes Tidsfølge. „Valdemar den store og hans Mænd“ udkom første Gang 1824. I Digtets Indledning og Slutning er dets Grund-Ide betegnet.

Danmarks Gjenforening under den første store Valdemar til et selvstændigt Rige, efter Adsplittelsen og de ulykkelige Borgerkrige i den første Halvdel af det tolvte Aarhundrede — og det ikke blot ved hin store Heltekonge selv og hans ridderlige Følge, men ved Folkeaandens almindelige Gjenopvækkelse i hin mærkelige Tidsalder — denne Begivenhed, med dens store Lys og Skygge, kan med Føje betragtes som den danske Middelalders mærkeligste Folkebedrift og Betingelsen for vort hele følgende Folkeliv. Den staar hos Saxo med udødelig Sagaskrift betegnet som vort første nationalhistoriske Folkeaands Værk i den kristelige Tid, medens Knud den stores glimrende Erobringer og kolossale britisk-skandinaviske Herredømme mere staar i Folkets Aarbøger som et stort, men flygtigt Efterspil af Hedenoldets nordiske Kæmpedrama paa den verdenshistoriske Skueplads.

Folkelivets Selvbevarelseskamp i hin første Valdemartid med en nordisk Tid i Spidsen, har heller ikke savnet levende Opfattelse i Folkebevidstheden. Saxos vist nok ikke for Folket skrevne Øjenvidne-Skildring af Valdemar den stores Heltetid blev dog, som bekjendt, ved Anders Sørensen Vedels ægte danske Behandling, til en virkelig Folkebog i det sextende og syttende Aarhundrede, efter at de historiske Middelalders-Sange og nogle af de tarveligste Rimkrønikevers havde baaret Valdemarstidens store Minder gjennem de foregaaende Aarhundreder. At de ligesom slumrede i det attende Aarhundrede kunde give dem Kraft til at vaagne des livligere i det nittende; de ere med flere gjenopfriskede Billeder af vor Middelalder i den seneste Tid blevne Gjenstande for Rimedigtningens og den dramatiske Digtnings Fremstillinger som for Malerkunstens og Billedhuggerkunstens Frembringelser.

De vigtigste historiske Kilder til dette Digt er allerede nævnte med Saxo og de historiske Middelalders-Sange; hertil kommer til Dels ogsaa Knytlingesaga og, med Hensyn paa Livet og Sæderne i Norden, det gamle „Kongespejl". Forholdet til de hedenske Vender maatte desuden medføre en Undersøgelse af dette Folks Liv, Sæder og Religion. Resultaterne deraf har jeg i en kort Oversigt meddelt i en Afhandling, der udkom 1824, som Lejlighedsskrift, under Titel: „Grundtræk til en nordslavisk og vendisk Gudelære."[1])

At Kæmpevisen og Rimkrønikens Grundtone, for saa vidt den paa vort nærværende Udviklingspunkt med Sandhed og Naturlighed kunde optages, maatte blive mig det folkelige Forbillede for vort historiske Heltedigts Sprogskikkelse og hele ydre Form, vil Nationalfølelsen uden Tvivl nu billige. Det

---

[1]) Denne Afhandling er optagen i tolvte Bind af mine „samlede historiske Digte og Romaner."

Brud paa Enheden i den ydre episke Form, Digtningen tillod sig, ved at lade saa vel de metriske Former som Karakteren i Dialog og Udtryksmaade omskifte med de forskellige Stænders og Personligheders Karakterbilleder og med Tonen i Begivenhederne, har maaske hist og her mødt Indsigelser; dog dette Brud paa ældre poetisk Vedtægt har jeg anset for et virksomt Middel til at give Fremstillingen Liv og til at undgaa den trættende Enstonighed, der afskrækker de fleste Læsere fra enhver udførlig Fortælling i bunden Stil. At imidlertid den store Læseverden saa vel nu som for tyve Aar siden vist nok langt heller vilde læse en historisk-poetisk Fortælling i ubunden Stil, end nogen som helst metrisk Behandling af historiske Begivenheder, er der ingen Tvivl om, og Romanformen vilde upaatvivlelig have skaffet „Valdemar den store og hans Mænd“ en langt større Udbredelse i vor Læseverden; dog har jeg lige saa lidt haft Grund til at fortryde, at jeg valgte den metriske Form, som at jeg tillod mig hint Brud paa dens ydre Enhed. Digtningens indre Enhed vil man finde bevaret. Den Idé, der i den romantiske Tids Karakter sammenknytter den hele mangfoldige Handling med alle dens til Dels episodiske Billeder af Folkelivet, Heltelivet og Kjærlighedslivet, fremtræder helt igjennem i Pagt med den Aand, der leder alle Begivenhederne til et fælles Maal: Folkets Gjenforening i Gudsfrygt, Kjærlighed og Sandhed. Hin Digtets, som Tidsalderens romantiske Ridderaaand, der virker gjennem Fyrste og Folk, gjennem Ridder og Bonde, gjennem Borger og Bisp, gjennem enhver fædrelandsfindet Mand og Kvinde, smelter sammen med den af Folket ligesom personliggjorte Folkeaand i den myrdede Folkehelgens Hertug Knud Lavards usynlige Heltestikkelse. Hertug Knuds Mord med det deraf følgende Kongemord havde bragt Ulykken og Borgerkrigen over Danmark. Hans gjenfødte Aand i hans store Søn og i det hele Folk skulde bringe Lykken, Freden og Velsignelsen tilbage. Det

var med en næsten historisk Virkelighed at den myrdede Folke- helgens Aand begejstrede Folkets udvalgte Mænd i og udenfor hans hemmelige Gildesforbund. Ved den hellige Kilde, der efter Folketroen var udsprungen af hin folkelige Fyrstes Blod, begynder derfor Handlingen med Axel Hvides Indvielse til det store Befrielsens Værk, og under den almindelige Folke- fest ved Hertug Knuds Beatification eller højtidelige Skrin- lægning — efter Bekæmpelsen af Hedenskabet og Forræderiet, af alle indvortes og udvortes Fjender — besegles Befrielses- værkets Fuldendelse under Tidsalderens ejendommelige Form for den religiøse Bevidsthed. Freden og Velsignelsen udgaar nu ligesom fra den forklarede Folkehelgens Grav med hans store Søn og den sejrende Folkeaand over det frelste gjen- forenede Fædreland.

Om man nu vil kalde nærværende Fortælling et episk Digt, en metrisk Roman eller en Rimkrønike i nyere Stil, kan være ligegyldigt; jeg har i denne Udgave kaldt den et historisk Digt. Kan det Billede, det opstiller af det tolvte Aarhundredes Folkeliv, Sæder og Bedrifter — hvad jeg tror at have erfaret — opfattes med Liv og Varme af den folke- lige Fantasi og Følelse, stiller det sig gjærne som en simpel Rimkrønike i Spidsen for den frit behandlede Middelalders- saga, det her staar som Indledning til.

Sorø i Januar 1844.

**B. S. Ingemann.**

# Valdemar den store og hans Mænd,

## et historisk Digt i to Dele.

---

## Første Del.

Tiden for nærværende Digt falder i den sidste Halvdel af det tolvte Aarhundrede.

# Første Sang.

---

Aarhundreds-Stjernen for tolvte Gang
Sig over Golgathas Kors opsvang;
Længst Østens Straale i Norden lyste,
Men Danmarks Hjerte i Dødskamp gyste:
Tungt Herrens Haand over Folket laa;
Det var, som Dannemarks Tid var omme,
Som skulde Gudherrens Dom nu komme,
Og Folk og Rige og Navn forgaa.
— Stig op af Graven, du Slægt, som døde!
Forkynd dit Fald og afmal din Brøde!
Advar os for Udslettelsens Dom,
Og vis os hvor fra din Frelse kom!
Men I, som lyste i Tider dunkle,
Som klare Nordlys ved Midnat funkle!
I store Aander, som over Jord
Med Frelsens evige Banner foer,
Der Herren mægtig sin Haand udstrakte
Og Folkeaanden til Liv gjenvakte!
Lys atter for os fra natlig Tid,
I Aandekæmper i Herrens Strid!
Og blunder atter i Blødheds Drømme
Mit Fødeland ved de dybe Strømme —
Hvad heller raser i blinde Lyst
Forvildet Slægt mod sit eget Bryst —

Da ryster Sjælen og vækker Aanden,
Og styrker Hjertet og ruster Haanden
Til dansk og stor og til herlig Id —
Til Danmarks Frelse i Nødens Tid!

* * *

Det gungrer i Helligtrekongers Nat
Gjennem Haraldstedskov paa Hulvejen glat;
I Frostluft pruste de Gangere tre,
Under Hoven knirker den blanke Sne;
Paa Vrinsteren sidder med Sværd og Skjold
En Adelsherre, saa høj og bold.
Ham følger Skriver og Vaabensvend;
Ad Roskild stunder det Rejsetog hen.
— Men fjern er Dannemarks Morgen.

Saa tavs hendrager den Bannersmand;
Han sørger over sit Fædreneland.
Skjalm Hvides Sønnesøn, djærv og tro,
I Højskolestaden ej mer har Ro;
Ej flere Palmer han vinde kan
Med Vid og Lærdom i Frankerland;
Fra Skolastikens og Klogtens Strid
Ham kalder Rygtet om Nødens Tid;
Thi fjern er Dannemarks Morgen.

Hr. Axel er vorden en Mand vel lærd;
Men nu har han byttet sin Bog for Sværd.
Ham Tidender bares fra Hjemmets Strand:
Gram Tvistulv slider dit Fødeland!
To Konger[1]) kæmpe om Danmarks Rige:
Hvor danske sejre, maa danske vige.

---

[1]) Knud Magnussen (en Søn af den Prins Magnus, som havde dræbt Valdemar den førstes Fader, Hertug Knud Lavard, i Haraldsted Skov den syvende Januar 1131) var af Jyderne

Fra Slangerup Toste, fra Thostrup Høj
To Sommere Ravnen saa fed bortfløj.
Paa Viborg Slette, ved Bælt, ved Vig,
End Rovfugl skriger paa danske Lig. [1])
Højt fra Vendsyssel til Ejderflod
En Ørken ligger, besprængt med Blod.
Østsjølund ligner en Røverkule;
Der Venden lurer i Skovens Hule,
Og Vikingen slæber Kvinde og Mand
Til Slavemarked i fremmed Land.

Saa lød de Frasagn om Danmarks Kvide.
Nu Syn for Sagnet har Axel Hvide.
Nys Dannevirke han sukked ved:
For Fjenden aabent stod Danmarks Led,
Hvorhen med hjemlige Blik han saa,
I Grus der Byer og Borge laa.
Ej glæder den danske Røst hans Øre,
Før Flygtnings-Klagen hans Sjæl maa røre;
Og Hadets skærende Tone runge
Fra Nordens Kjærligheds-Tunge.
Kong Knud sig styrker med Sachslands Mænd
I Roskild sig ruster paa ny Kong Svend;
I Sjølundskongens udvalgte Skare
Staa Valdemar Hertug og Asbjørn Snare.
Dem bringer sit Banner nu Axel Hvide;
Det brede Slagsværd er ved hans Side,
Staalbrynjen blinker om høje Bryst;
Den danske Skimmel ham bærer med Lyst.

---

valgte til Konge, og Erik Emunds Søn Svend (siden kaldet Grathe) herskede i Sjælland og Skaane.

[1]) Slaget ved Slangerup stod 1147, og Slagene ved Thostrup og Viborg 1140 og 1150; i disse tre Slag var Knud Magnussøn overvunden af Kong Svend, og i hint første Slag ved Viborg havde den unge Hertug Valdemar, i Kong Svends Tjeneste, i Særdeleshed bidraget til Sejren.

Stridsøxen klirrer ved Sadelknappen,
Om Hærden flagrer Hermelins Kappen.
Paa Raaskindsstøvlen Guldsporen klinger;
I Skjoldet den gyldne Kronhjort springer;
Og dybt i Feltet, det himmelblaa,
Staa en og tyve Guldstjerner smaa.
En mægtig Konning han synes at være:
Hvo ser ham, hilser den Drot med Ære;
Men hvo ham under Guldhjælmen skuer
Og ser hvor Sjælen i Blikket luer
Med stille Styrke, bestemt og rolig,
Som med den højeste Gud fortrolig,
Han tror at skue i Fyrstedragten,
I Vaabenglansen og Ridderpragten,
En Kirkens Kæmpe, som, stille, tro,
I Verden færdes for Sjælens Ro,
Og som kun ruster sin Arm herneden
Til hellig Leding for Evigheden.

Ved Axels Side rider, krum,
Ud over Sadlen bøjet,
Hans Skriver, tankefuld og stum,
Klerkhætten over Øjet.

Naar Maanen skinner paa hans Kind,
Hans Aasyn tro beretter
Den lærdes Flid ved Lampens Skin
I vaagne Vinternætter.

Paa Hagen Dunets Vaarsæd staar,
Paa Panden Vinterfuren:
Fast unge Mester Langes Haar
Blev graat bag Klostermuren.

Paa Skrift og Bog han har Forstand,
Paa Ridderdont helt liden:
Han gumper som en Bondemand
Med Hæl i Hestesiden.

Adspredt hans Sind var tidt bortvendt,
I fjerne Old til Stede:
Ved højre Hofte har han spændt
Den tomme Sværdeskede.

Tidt Axel smiler ad sin Ven
Og ad hans sære Fagter;
Men tidt med Hædersord igjen
Ham priser højt og agter.

Mere sælsom dog at skue,
Med den store Sælskinds Hue,
Vildmandsskægget, Bjørnekoften,
Køllen og sin Dolk ved Hoften,
Bannerflag paa Lanseenden,
Følger Ridersmand og Klerk,
Gamle Arnold, Vaabensvenden,
Lille, muskelknudret, stærk.
Sagn han ved om gamle Dage,
Kalder gærne dem tilbage
I henfarne Skjaldes Kvad.
Ej af Lærdom han sig roser:
Skolestøv og Klostergloser
Smiler han i Skægget ad.
Men med Seeraand begavet,
Dyb og løndomsfuld som Havet,
Svulmer tidt den gamles Sjæl,
Og om Herrens Straffedomme,
Om de Tider, som vil komme,
Hvad han dunkelt kan fornemme,
Varsler tidt hans Kæmpestemme,
Vild, som Elv fra Nordenfjeld.

Paa Bakken sagtnes Hingstenes Gang:
Svend Arnold mindes en gammel Sang;
Det Visen er om Fru Grimhilds Svig,
Den toner i Sjælen ham underlig:

„Det var stolten Fru Grimhild
Svøber sit Hoved i Skind,
Saa gaar hun i Stenstuen
For alle sine Kæmper ind.

Her sidde I, alle mine Mænd,
Drikke baade Mjød og Vin —
Hvo vil Helled Haagen slaa
Fast han er Broder min?“ [1]

Til Mester Lange Hr. Axel ser:
— ej Trensen han holder i Haanden mer;
Helt bleg han stirrer paa frosne Muld —
„Hr. Lange, hvi er I saa tankefuld?
Kun lidt jer forlyster det Rejsetog;
Langt heller I sysled med Skrift og Bog.“
„Ej, derpaa — domine! [2]) tænkte jeg nu;
Knud Hertugs Dødsnat kom jeg i Hu —
Mi næniæ ducis canuntur! [3])
For fire Lustrer hint Kvad her lød,
Da gik den Herre alt til sin Død.
For tyve Vintre hist Maanen stod,
Da drak her Jorden hans Hjerteblod —
Vox sangvinis clamat ex humo! [4])
Her randt Blodkilden til Danmarks Nød:
Det Blod over Folkets Hoved flød;
Hinc cædes, hinc lacrymæ gentis! [5])
Dog Morderen ikke sig glæde skal:
Til Dommen gik han fra Fodvigs Val,

---

[1]) Af Visen hos P. Syv, hvilken en sachsisk Sanger skal have sunget til Advarsel for Hertug Knud Lavard, kort før hans Morder Magnus mødte ham i Skoven.
[2]) Herre!
[3]) Den Herres Dødssang jeg hører!
[4]) Blodrøsten raaber fra Jorden!
[5]) Herfra dets Fald og dets Jammer!

Og hævnet er dog den Herre god —
Dyrt er han hævnet med Kongeblod.
Haud deseruit poena scelestos!“ [1])
Saa taler den Skriver paa Klerkevis,
Alt som hos Vilhelmus Bisp, i Paris,
Det Sæd var i Klosterhallen.
Hr. Axel ser sig i Skoven om:
„Min Valdemar!“ — sukker den Herre from —
„Ja her din Fader er falden.
Før Sønnen died paa Moderskjød,
Her Faderblodet i Skoven flød —
Og Danmarks Krone er falden.“

Opad ser den Drot og gruer:
„Se! en fjendtlig Stjerne luer,
Blodrød, over Folk og Land.
Mord ej Mord udsone kan —
Ej Forbandelsen bortviger;
Kongeblod mod Himlen skriger.
Derfor splittes Thronen ad,
Derfor væbner Broderhad
Danmarks Haand mod eget Hjerte.
De, som Kongers Blod begjærte,
Tændte selv med Tvedragtsaand
Blindt i Mordersønnens [2]) Haand
Fødelandets Mordbrandsflamme.“

Pereat, [3]) Herre, til sidste Led,“
— Her Mester Lange paa Sadlen gled —
„Pereat, Herre, den Morderstamme!
Før faar ej Dannemark Fred.“

---

[1]) I Brødens Hæle gik Straffen!
Knud Lavards Morder, Prins Magnus, faldt i Slaget ved Fodvig i Skaane, Aar 1134. Kong Niels, som ansaas for Medvider i Mordet, dræbtes af St. Knuds Gildebrødre i Slesvig samme Aar.

[2]) Knud Magnussøn.

[3]) Forgaa!

Haaber du af Svend da mere,
Sjølundskongen, til hvis Hær
Jeg nu bringer Skjold og Sværd?
Ejer han da større, flere
Fyrstedyder, end Kong Knud?“

„Ak, domine!“ — bryder Magisteren ud —
„Svend Emundsøn er et Vandpilskud
Af Erik Ejegods Egestamme:
Halv Ræv han tykkes mig, halv Leopard —
Med Tugt, humanissime![1]) hel Bastard —
Til Skam blev Haabet, var han dets Rod —
Nej, bedre Spire os efterlod
Dankongernes ædle Stamme.“

„Ja, min Valdemar! til dig“
— Her sig Axels Stemme hæver —
„Fast til dig nu klynger sig
Danmarks Hjerte skjult og bæver.
Som en Tjener hist du gaar,
Hvor din Fædrethrone staar;
Tro, du for den Konge bløder,
Som dit Folk og Land forøder.
For din Fod er Snaren spændt,
Dolken mod dit Bryst er vendt;
Ej du ser det; men jeg kommer:
Herren har din Axel sendt
Til din Værner, og han kommer!“

Tavs ride de Herrer i Natten frem:
En Morderhule er Skoven dem.
Paa Broen Gangernes Hovslag runger;
Med hule Stemme Svend Arnold sjunger:

---

[1]) Menneskeligste ɔ: Værdigste!

„Ranke hedde den Kæmpe —
Han hævned sin Faders Død:
Grimhild kvaltes af Hungerskvide
Hos Niflungs Skat uden Brød.“ [1])

„Gamle Ravn! om Hævn og Mord
Her ej mer du sjunge!
Herren, som i Himlen bor,
Prise før din Tunge!
Mørk er Natten, Skoven lang,
Ondt er her at dvæle;
Bedre, vi en Messe sang
For de dødes Sjæle!“

Saa til gamle Arnold nu
Axel taler, mørk i Hu.
„Strenge Drot!“ — den Svend gjenmæler —
„Frem maa Ordet, som mig kvæler:
Denne Nat mig huer ej,
Duer mindst til denne Vej:
Er her sket det grumme Mord,
Hvorom nys I skifted Ord —
Snarlig vist mit Øje skuer
Hvad du syndig Sjæl ej huer.
Hører I ej Kilden hist?
Ser I hvor hin hvide Kvist
Som en Dødningfinger vinker!
Kilden risler, Kilden blinker,
Hvisker om hvad her er sket,
Og hvad jeg i Drøm har set.“

Saa taler Svend Arnold med dæmpet Røst.
Til Siden Gangerne springe;
Stridshingsten stejler som til en Dyst,
Og vrinsker af mægtig Bringe.

---

[1]) Af Kæmpevisen.

Hr. Axel tvinger sin Vrinsker brat,
Han ser sig om i den sorte Nat:
Ej Svend, ej Skriver han øjner;
Men Kilden risler blandt Is og Sne,
Og over den han et Kors kan se,
Hvor Rødsandsfkrænten sig højner.

„Sælsomt!“ — sukker han — „ja her,
Her er Stedet, hvor han segned:
Kilden sprang, hvor Helten blegned —
Martyr! er din Aand mig nær?
Standser du mig ved din Kilde,
Er du Vidne til min Færd —
Hør da Eden, som jeg stille
Sværger ved mit kristne Sværd!
Danmarks Haab og Danmarks Ære
Skal mit Liv indviet være!
Spiren af din Kæmperod
Værner jeg med Liv og Blod!
Mod hans Fjende er min Haand!
Med ham Sværd og Liv og Aand —
Danmark frelse vi tilsammen!“

„Amen!“ — lød en Stemme — „Amen!“
Bagved hult en Røst gjentog —
Axel halvt sit Sværd uddrog:
„Er det Fjender eller Venner?“

„Fiat![1]) humanissime!“
Nu han Mester Lange kjender:
Halv begraven under Sne,
Rejser han sin faldne Ganger,
Mens paa Knæ den gamle Sanger
Stirrer stift paa Korset hen.

---

[1]) Gid det ske!

„Op nu, fremad, Mester Lange!
Tøv ej længer, gamle Svend!“

„Stille, Herre! lad ham gange!
Se! nu vinker han igjen —
Vel, det svandt! den Puft er omme
Fred med alle Sjæle fromme!
Herre djærv er eders Færd:
Jeg ei tale tør til døde —
Mægtig skræmmed I den røde,
Der I rørte ved jert Sværd:
Ilde han mod Maanen grinte,
Mens han sank i Jord og hvinte,
Men den Herre, blodig stor,
Hvor han skinned, der I svor!
Hvorfor vilde I ej agte
Staven og den gyldne Ring?
Der han det Klenod jer rakte,
Loved han jer store Ting.“

Saa mumler i Skjægget den gamle Svend,
Mens paa sin Norbag han stiger igjen.

„Ti, gamle, ti med de sære Drømme!
Kun Vældet jeg hørte ved Korset strømme;
Jeg saa kun Maanen, som skinned rød,
Hvor Kilden af Helgenblodet flød;
Jeg saa kun Egens de frosne Grene,
Som drysfed Sne paa de vaade Stene.
Lad fort os drage vor Vej med Gud!
Ej Mandevid grunder hans Lønraad ud.
Bed tavs din Bøn, og far trøstig hen!
Se, Natten er intet Menneskes Ven —
Og fjern er Dannemarks Morgen!“

## Anden Sang.

Paa Axels Ord den gamle Svend
Nu lægger Baand paa Tunge;
Han beder tavs; dog snart igjen
Ham lyster højt at sjunge.
Mod bedre Dage ser han hen
Og nynner lystig Vise
Om Orm, hin raske Ungersvend,
Som fælded Berner Rise.
„Slig Kæmpe, som har Kjød og Blod,
Mig lyster vel at møde;
Men lidet batter Mandemod
Og Styrke mod de døde.
Vist skal os times bedre Dyst
Her under Skovens Lide;
Men Karle, som har Ben i Bryst,
Paa dem kan Sværdet bide!“
Saa mumler han med frejdigt Sind
Og Skjæggets Is bortstryger.
Snedriven flyr paa hvasse Vind
Og Vejens Spor bortfyger.
I lærde Tankers stille Lyst,
Ej Mester Lange sanser,
At Klerkekappen om hans Bryst
Er stivnet som et Panser.
Fra Tanken om den gyldne Tid
Ham Storm og Frost udriver;
Sin Nød med Strofer af Ovid
Helt klassisk han beskriver.

„Vel!“ — svarer Axel — „hist er Ly:
Hist Lys fra Glug jeg skimter!“
Flux gjennem Busk og Krat de ty
Did hen, hvor Lyset glimter.
Bag aabne Glug i Bondehus
Det Nattelys ej flammer,
Men under Kæmpehøjens Grus
Blandt nøgne Hvidtjørnstammer.
Igjennem Hornet Fyrrens Spaan
Helt mat kun mægter skinne;
Med Lygten i den rynkne Haand
Der sidder gamle Kvinde.
Fast grønne Hverkensskjørt er skjult
Af røde Karletrøje,
Og under laadne Hætte hult
Sig drejer udslukt Øje.
Til Gangertravet lytter hun
Og løfter Lygtespaanen;
Umild hun rører tandløs Mund
Og hæver Knokkelhaanden:

„Har atter I holdt til Midnat Raad?
I fredløse Natteravne!
Vil Trællen trampe mod hvasse Braad,
Helt lidet skal det ham gavne!
Med Ollet og Mjøden fik I vel Bugt;
Men Ræven har jer for fin en Lugt:
Ham skal ej Gaasen besnære!
I ryge ham ej af Hulen ud —
Ak hjælpe os Gud og gamle St. Knud
For Gildesbrødre I ere!“

„Gildesbrødre er vi ej;
Se, vi er vildfarne!
Er I selv paa rette Vej,
Før os til jer Arne!“

Bleg og langsom hæver sig
Karlehøje Kvinde:
„Har I Lyst, saa følger mig!
Husly skal I finde!“
Tavs hun gaar mod Højen hen;
Tag er ej at skue:
Under Muldet dækker den
Gamle Jættestue.
Kvinden gaar i Højen ind;
Der hun brat forsvinder.
— „Humanissime! den Kvind
Mig om Hexe minder.
Derom gamle Folketro
Meget Tant vel drømmer;
Dog ej en Grammatico
Slige nugæ [1]) sømmer;
Mørke Jordbo her maaske
Fattig plebem [2]) skjuler;
Længe lysted mig at se
Troglodyters Huler.“
Halvt i sorte Grotte ind
Mester Lange ganger:
„Heu! hvis her en Røverkvind
Os i Kulen fanger!“
Tøvende han stille staar,
Lyster bort at ride;
Men med Hellebarden gaar
Fremmest Axel Hvide.
Klerken vrangt ved højre Lænd
Griber sværdtom Skede.
Udenfor den gamle Svend
Staar til Rygstød rede.

---

[1]) Løs Snak.
[2]) Almuesfolk.

Arnold vogter Heſt og Skjold,
Han paa Sten ſig bænker:
„Ruſt jer, ej mod Mandevold,
Men mod Kvindercænker!“
Dybt gaar Gangen under Jord,
Snæver er dens Bue;
Indenfor ſig, bred og ſtor,
Hvælver ſtenſat Stue.
Tørvens Røg fra Hulen ſlaar,
Stemmer kan de høre;
Inderſt halvſlukt Arne ſtaar,
Skygger der ſig røre.
Under Kæmpehøjens Tag
Freden tykkes ringe:
Trindt paa Hjortetak og Knag
Spær og Buer klinge.
Axel byder højt Gudsfred! —
Arneflammen ſlukkes;
Bagved ruller Stenen ned,
Kæmpegraven lukkes.
Foran falder mægtig Sten,
Spærrer Hulegangen.
Indenfor en Stemme gren:
„Nu er Ræven fangen!“

Ej ſit mørke Fangebur
Sprænger Axel Hvide;
Ej paa Kampeſtenens Mur
Hellebard kan bide.
„Er os her til Dommedag
Nattely da givet!
Dyrt vi kjøbte Hus og Tag,
Kjøbtes det med Livet.
I, ſom her os jordet har!
Vel ſkal I ej fare,
Lever Hertug Valdemar,
Lever Asbjørn Snare.“

„Sua cuivis dies stat!“ [1])
— Mester Lange sukker —
„Nødig dog i Danmarks Nat
Krøniken jeg lukker.
Dag og Lys jeg haabed dog,
Nebulis dilatis — [2])
Ak, Fragmentum [3]) blev min Bog —
Erat sic in fatis!“ [4])

Saa klage de Fanger i lukte Høj.
Foroven drøner saa vild en Støj:
Med Kappehætten om Skulder og Kind,
Stridsøxen skjult under Vædderskind,
Tre Gildesbrødre mod Hulen ride.
Helt lystig de komme fra lønligt Lag;
Svend Arnold dem venter med Kølleslag.
Dyrt vil han hævne sin Herres Kvide. —
„Og har I hjemme hos Hexen her,
„I skal betale den Niddingsfærd!
Af Mænd ej fanges Hr. Axel Hvide —
Med Kærling har han ej lært at stride!“
Saa raaber Gubben med dybe Røst
Og svinger Køllen mod Bondebryst.
Men der de Brødre hint Ord fornemme,
Den ældste raaber med afbrudt Stemme:
„Tøv lidt, du glubske, forvovne Svend!
„Tro ej, du skræmmer tre danske Mænd!
Men er Hr. Axel vor Moders Fange,
Fri skal han atter af Graven gange! —
Saa sandt os hjælpe rige St. Knud!
Her Valdemars Mænd gange urørt ud!“

---

[1]) Hver Mands Time fast er sat!
[2]) Var først Taagen borte.
[3]) Brudstykke.
[4]) Saa det var bestikket!

Ned sprang fra røde Ganger
Hin liden Ole Stam,
Og gamle Arnold Sanger
Helt trøst hans Ord fornam:
„Vil du os Tavshed sværge,
Saa bind nu Hingst og Hest,
Tag med dig Skjold og Værge
Og følg os til vor Gjæst!“

— „Jeg paa dit Ord vil stole,
Næst paa min Kølle brav!
Jeg sladrer ej af Skole —
Opluk min Herres Grav!“

„Vi vil dig det ej skjule,
Vi Grave sprænge kan:
To Veje til sin Hule
Har Ræv og fredløs Mand.“

Til Gravens Sten de gange
Paa Kæmpehøjens Top:
„Mo'er Ellen, vær ej bange!
Luk dine Sønner op!“
Paa Sten med Sværdet klapper
Først Ole Stam med Klem;
Sent over dybe Trapper
Sig aabner lønlig Lem.
Forneden Kvinden lyser
Med tændte Fyrrepind.
Fast gamle Svend dog gyser:
Ham huer ej den Kvind.
Han sagtelig nedskrider,
Med Haand om Kølleskaft;
Paa Lejdet mindst han lider,
Men mest paa egen Kraft.

I dybe Jættestue
Ved Pælebord han staar;
Paa Gulvet Baalets Lue
Mod Loftestenen slaar.
Der unge Kvinde sysler
Med Lammeskindets Uld;
Den blinde gamle nysler
Med smudsigt Børnekuld.
For fremmed Graaskæg bange,
Til Oldemo'er de ty:
„Du Busemænd kan fange —
Se, der er en paa ny!"
Men, mødig af at vaage,
Hun hører ej derpaa;
De gamle Øjenlaage
I Krog sig lukke maa.
Nu, Husbond selv er hjemme,
Hun slumrer rolig ind.
De bange Smaabørn gjemme
Sig under Bolsterskind.

Men til den unge Kvinde
Nu Ole taler gjæv:
„Mo'er Ellen tog i Blinde
En Kronhjort for en Ræv.
Dæk op for Gjæstevenner!
For Brød I gav dem Sten;
Men jeg dem bedre kjender:
De gjør jer ingen Men!"
Han løfter Sten til Side
Med Stang, som han kan bedst:
„Kom frem, Hr. Axel Hvide!
Og vær vor kjære Gjæst!"

Vred, Axel udtriner af mørke Gang.
„Fast Tiden os faldt i Forstuen lang!

I ved vildfarne Gjæst at husvale —
Sligt Herberg vil jeg med Staal betale!“ —
Dog snarlig mildnes den Herres Sind:
Den unge Viv nejer sig, rød om Kind;
Husbonden kysser i Haanden rask
Og rækker ham den, med et trofast Dask:
„Hr. Axel! jeg er en fredløs Mand;
Paa Gjæster sjælden jeg lide kan.
Min Bedstemoder er blind af Dage:
Hun skjelner ej længer Ørn fra Krage.
Hun har jer lokket i Rævefælde —
Det skulde Svend Eriks Spejder gjælde.
Paa Tro og Love velkommen nu!
Skjalm Hvides Æt har ej Svig i Hu.“

„Er Svig nu gængs i Danmarks Land?“
— Gjenmæler Axel Hvide —
„Og hvi er du en fredløs Mand,
Som ej paa Gjæst tør lide?“

„Har du om Ole Stam ej hørt?“
— Ham svarer snilde Bonde —
„Paa Thinge har jeg Ordet ført
Og stridt som bedst jeg kunde.
Paa Landsens Skik og Sæd
Jeg holdt af al Formue,
Der Sjællandsfaren, myg og ræd,
Lod af Prins Svend sig kue.
I Velmagt jeg det Ord har sagt,
Jeg, fredløs ej fortryder:
Hvem Folket ej gav Kongemagt,
Kun fejge Træl adlyder!
Ej Sjællandsfaren ene kan
Dankonning-Navn tilbyde,
Saa lidt som enkelt Dannemand,
Som Skaaning eller Fyde.

Forbandet har jeg hver og en,
Som Svend til Konning kaared,
Der Kalleſøn og falſke Sten
Den blinde Flok bedaared.
Derfor med Viv og Børn jeg bor
Som vilde Dyr i Hule:
Nu Troſkab fredløs er i Nord
Og maa i Grav ſig ſkjule!"

Hr. Axel trykker den Bondes Haand:
„Begraven er ikke den danſke Aand!
Har Danmark mange af dine Lige,
Skal Kæmpen ſnart af ſin Høj udſtige,
Med Ridderſværdet ved Bondehoften,
Og Panſerringen om Vadmels Koften!
Ej længe her ſkal du fredløs bo,
Saafremt du følger mit Banner tro,
Og ſpørger ikke om hvo der raader,
Men kun hvad Folket og Riget baader!"

„Det lover jeg!" — ſvarer ham Ole Stam —
„Men gid jeg baade ſke Laſt og Skam,
Om Svend jeg derfor et godt Ord giver!
Til Fred jeg har, jeg i Hulen bliver.
— Men kom nu, Herre, ſid op ved Bord!
Jeg ved, du lever ej blot af Ord."

Ved Højbord bænkes den ædle Gjæſt,
Den blinde Oldemo'ers Hynde næſt;
Paa Foldebænken i Blund hun ſidder
Og mærker hverken til Svend eller Ridder.
Svend Arnold ſer ſig fortrolig om,
Men vogter Trappen, hvorfra han kom,
Mens Skriveren gnider de valne Hænder
Og Kappefligen ved Arnen brænder.

Der ræfke Bænke[1]) de Knøse to
Og tygge paa Midnatsulet i Ro.
Paa Disk den Husmoder Klædet breder;
I Hængeskabet saa travlt hun leder:
Paa Planken sætter hun Søbemad,
Med Syltemælk og med Saltmadsfad,
Vil Gjæsten husmild til Haande gange
Og beder ham flittig til Fadet lange.

„Jeg ved, I komme fra fremmed Land,"
— Saa stammer fredløse Bondemand —
„Vist der I smagte helt andre Retter,
End dem, vor Moder paa Disken sætter;
Foragt dog ikke vor Gammelmad!
Med gammel Troskab den følges ad."

Hr. Axel priser de gamle Skikke.
„Saa tænker man nu ved Hove ikke!"
— Ham svarer brat liden Ole Stam —
„At være dansk er nu Spot og Skam:
Paa fremmed Vis sig den Hofmand klæder,
Og Sjællandsdrotten paa Tysk kun æder.
Den danske Mad er for grov og haard —
Derpaa sig Drotten helt vel forstaar.
Madsvenden før var en Træl helt ringe;
Knap kan nu Landet slig Helt frembringe.
De Ganteæder, her føres ind,
Omskabe Folket i Sind og Skind.
Lad Venden os Gods og Fæ borttage,
Han er dog ikke vor største Plage:
En Djævel kaarer jeg før til Ven,
End Jyllands Knud eller Sjællands Svend!"

Aabenmundet, halvt i Rus,
Ole stammer ved sit Krus.

---

[1]) ɔ: strække sig paa Bænken.

Men nu rejser sig fra Hyndet
Gamle Ellen Oldemo'er:
„Sønnesøn! hvad har vi syndet!
Hvem var det, du Troskab svor?
Mærker du ej Hestehoven?
Hører du ej Larm i Skoven?
Det er Lukas, som dig henter —
Se, paa Galgebanken venter
Ravnen hist ved Roskild By —
Skynd dig, skynd dig, fly, o fly!"

„Hvad er det? Bedstemoder kjær!
Du drømmer sært og ilde —
Jeg sidder glad og karsk jo her:
Ti med sligt Tant dog stille!"
Mørk Ole rejser sig fra Bord:
Hint Ord ej Fred ham under.
Tavs atter Ellen Oldemo'er
Paa bløde Bolster blunder.
Snart rejsefærdig Axel staar;
Det dages alt der ude.
Urolig fredløs Bonde gaar:
I Skoven Hunde tude.
„Op, Brødre, vogter Hulen vel!"
— Han Sværd ved Lænden fæster —
„Til Roskildmarkens Grænseskjel
Jeg følger høje Gjæster.
Foragter du ej Bonderaad,"
— Til Axel han sig vender —
„Saa skjul din Kappe! — den er vaad!
Hvo ved hvad end dig hænder?
Man siger, Guld og Fløjel let
I Ravneøjne stikker —
Min Væddervams er graa og slet;
Men den er vel saa sikker."

„Mod Fugle ej jeg mummes vil!“
— Saa skjemter Axel Hvide —
„Snefuglen gjør ej fra og til;
Den maa paa Graaværk bide.
Men ikke blot mod Frost og Sne
Mig glinser Staalets Trøje;
Den Ravn mig lyster vel at se,
Som den gjør ondt i Øje!“

„Nu vel, kast over Hjælmen da
Mit Hyllekslag, det grønne!
Maaske det mer gjør til og fra,
End kløgtig Mand kan skjønne.“

Ej Axel mærker paa det Ord;
Svend Arnold vel det gjemmer:
Kun halvt han snilde Bonde tror,
Og Kølleskaftet klemmer.
Hvor ned de kom, de stige op:
Fuldmaanen bleg end skinner;
Den Runesten paa Højens Top
Glad Mester Lange finder.
Den gamle Skrift han tøver ved,
Til mut ham Svenden henter;
Helt nødig rider han af Sted —
Paa Stien Axel venter.
Rask gjennem Krat i Maaneskin
Det Rejsetog fremskrider;
Med grønne Hyllek over Kind,
Graakosten fremmerst rider.

## Tredje Sang.

Ved Davrediſken i tyſke Kro
Ulf Svartſkæg ſlikker ſin Sløv i Ro;
Hans Strandhugskarle paa Gulv ſig ſtrække;
Bag Næs ſig ſkjuler hans Vikingsſnække.
Den rigt er laſtet med Bondens Kvæg,
Med gyldne Bytte fra Kloſtervæg.
Paa Vind og Bør han ved Skjænken bier,
Og til den rejſendes Pung det ſvier.
Hans Hunde ſnuſe om Spor i Skov
Og tude højt, naar de lugte Rov.
Nu efter Silden og Ølkegrøden
Ulf Svartſkæg tager en Slurk af Mjøden.
Skeløjet Vært til hans Guldkat ſer
Og ſpørger om ikke han aarker mer;
Med krumme Ryg han for Gjæſten ſmiſker,
Mens Diſken han med ſit Ærme viſker:
„Hr. Ulf! I er mig en kløgtig Mand —
I ved at fiſke i rørte Vand.
I Venderfolk er ved Skjænk ej knappe:
For jer man af bedſte Fad maa tappe.
Paa Thinge gaar det nu ej ſaa ſtrængt,
At derfor en ærlig Mand bli'er hængt;
Mens Svend og Knud om Guldkronen nappes,
Man fritter ej om, hvor Ølket tappes.
Hver Mand ſig hytter ſom han kan bedſt:
Uldſkjorten altid er Kroppen næſt."

„Mads Tapper! jeg ved, du har Kroppen kjær,
Ej heller din Sjæl er en Penning værd.
Var alle danſke ſom du og dine,
Paa Nakken jer kunde en Kræmmer trine

Og spørge: hvad koster nu Folk og Land?"
Saa taler haanlig den Vikingsmand,
Mens Værten Guldet fra Gulv opsnapper.
Ulf Svartskæg sølvknappet Skindvams knapper;
Sin Guldkat spænder han fast om Liv,
Derover Bæltet med Ske og Kniv.
Ved laadne Brog han sin Huggert hænger
Og Staalbuen over sin Skulder slænger.
Sin Hellebard han mod Planken slaar —
Og flux fra Gulvet tolv Mand opstaar:
„Nu rask til Bytte! — de Rakker[1]) tude —
Maaske os venter en Dyst derude;
Men er det Bonden med Hyllek grøn,
Med ham I give jer ej i Røn!"[2])

Saa Vikingen taler med listig Mine.
I sorte Strudsskæg Venderne grine;
Mordlysten tindrer i Øjne graa,
Vildt snyse de brakkede Næser smaa.
I beget Brogskikke Guldmønt klinger;
Blodrustne Huggert hver Røver svinger,
Mens ud de fare af sorte Kro
Og skjæle[3]) sig brat under Plankebro.

Nær Broen ved det Markeskjel
Hr. Axel Hingsten vender:
„Nu, brave Ole Stam, farvel!
Nu Vej og Sti jeg kjender."
„Først over Broen, ædle Drot!
Den Vej jeg kjender vel saa godt."
— Alt Vikingsstaalet blinker.
Flux Axel drager brede Sværd:
„Her venter os en liden Færd!"

---

[1]) Hunde.
[2]) I Kast.
[3]) skjule.

— „Tilbage!“ Bonden vinker.
„Ha, falske!“ — raaber Arnold vred
Og hugger ham af Sadlen ned —
„Ej fler skal du forraade!“
Og ved sin Herres Side tro,
Den gamle Svend, helt kæmpefro,
Slaar til med Hænder baade.
„Qvid sibi vult [1]) den Vaabenlarm?“
Opfarer Mester Lange,
Mens Skinnerne paa Axels Arm
De Huggertslag opfange.
Højt gjalder det i Morgengry —
De Vender hvine vildt i Sky;
I Sneen Blodet flyder.
Ulf Svartskæg er saa haard en Gast;
Hans Huggert rammer vist og fast
Og Staalet gjennembryder.
Da rejser sig den Bondemand,
Med Blod paa blege Kinder:
„Hav Tak, St. Knud!“ — udraaber han —
„Ej mer mig Helved binder!“
Og foran Axels Vrinsker, gram,
Fremstyrter liden Ole Stam
Mod sorte Venderskare:
„Ha, styrt!“ — han raaber — „eller fly!
Hør, Hestetramp! hør, Skjoldegny!
Hist kommer — Asbjørn Snare!“
Det Navn dem slaar med Skræk, som Lyn:
Som jagne af et Aandesyn,
Bortfly de Vikingsgaster.
Ulf Svartskæg trodsig staar igjen,
Ham griber gamle Arnold Svend
Og Haand til Fod ham baster.

---

[1]) Hvad betyder.

Det klaprer under Hesteskо,
Det dundrer over hule Bro —
Frem sprænger rappe Skare;
Den Høvding ej de følge kan:
Saa rider kun i Danmarks Land
Den raske Asbjørn Snare.
Højt Axel raaber ud hans Navn;
Glad styrte i hinandens Favn
De Tvillingbrødre bolde:
„Vel mødt, kjær Broder! — som jeg ser,
Dit Navn mod Stimænd batter mer,
End Hellebard og Skjolde!“
Hr. Asbjørn støder i Balg sit Sværd:
„For sent dog kom jeg til denne Færd;
Selv har I knevlet den værste Gast —
I Svende, sur ham til Sadlen fast!
Lad fly til Snækken hans Strandhugsmænd!
I Roskild vi se dem snart igjen:
Hist Vetteman løfter sin Orlogsvinge;
Den Lods skal snart dem i Havnen bringe!
Og nu velkommen blandt danske Mænd!“
— Han glad sig vender til Axel igjen —
„Velkommen, Broder, højlærd og tro!
Dig venter Hertug Valdemar fro;
Dig venter Læg og dig venter Lærd —
Og Danmark venter dit gode Sværd.“

Fro, Haand i Haand, ved hinandens Side
De Tvillingbrødre mod Roskild ride.
Den ene ser til den anden hen,
Ser fast sit eget Billed igjen:
Skjalm=Hvide=Slægtens de store Træk
Sig spejler i Tvillingblikket, kjæk.
I Sadlen sidde de, kæmpehøje;
Men herligst blaaner dog Axels Øje;
Ved boglærd Sysel bag Klostervæg
Han har afraget det stærke Skæg;

Om Asbjørns Kind det sig kraftigt kruser,
Og vildt ham Blodet i Hjertet bruser.
Hans Blik har ikke hin høje Ro;
Men Ild udlyner det, ungdomsfro.
Med gule Lokker om brune Kinder,
I Silke og Sindal rød han skinner;
Guldbilled paa Bryst og Hærde pranger;
Hans Sværd er stakket og let hans Ganger.
Halvt blaat, halvt flammerødt, Skjoldet luer;
Guldørnekloen der mægtig truer.

„Par nobile fratrum![1]) ej sandt? min Ven!"
Saa hvisker glad til en sjællandsk Svend,
Adspredt, paa Vejen tidt Mester Lange.
Svend Arnold vogter den skumle Fange.
Ej mægted fredløs Bonde at fly:
Halvdød, han bæres paa Skjold mod By.

Og hvor det Tog fremdrager,
Der flokkes Børn ved Led;
Smaahund ej Hingsten jager,
Men gjøer sig træt og ked.
„Se!" — skjemter Asbjørn Snare,
Og hjertelig han ler —
„I raske Rytterskare
En kroget Klerk jeg ser.
End saa jeg ingen spænde
Tom Balg ved avet Lænd;
Ej Sværd til Bog er Frænde,
Det ser jeg paa din Svend."

Hr. Axel Ordet tager:
„Vel enes Sværd med Bog,
Naar den, som Sværdet drager,
For rette Bog det drog.

---

[1]) Et ædelt Broderpar!

Agt ej min Skriver ringe,
Hvor end han bandt sit Sværd!
Ved vi det bedst at svinge,
Han ved hvad mer er værd.
Paa Kistelaaget ruste
De brudte Sværd en Gang;
Han Støvet kan bortpuste
Og nævne hvo dem svang!"

Til Mester Lange rækker nu
Hr. Asbjørn Haand med trofast Hu
Og hilser ham med Ære.
Dernæst til gamle Arnold Svend
Han rækker gylden Daggert hen
Og beder ham den bære.
„Mig undrer, at hin Kæmpe graa
Maa end med Sølversporen gaa
Og vogte Skjold og Fange."

„Til Ridderpomp staar ej hans Hu;
Men Kampen er hans Lyst endnu
Og gamle Kæmpesange."

Dybt synker i Sneen Gangernes Spor,
Og fremmerst er Asbjørn Snare;
Brødrene veksle mangt Alvorsord
Om Danmarks Trængsel og Fare.
Dem huer Hertug Valdemars Pagt
Med Sjølundskongen helt ilde;
Dog Hænder, Nøden har sammenlagt,
Kan ogsaa Nøden adskille.
Men Roskildbrødrenes store Id,
Søridder Vettemans Hæder,
Hint fromme Forbund i fredløs Tid
Højt Tvillingbrødrene glæder.

Om nye Gilder og skjulte Raad
Tvetunget Rygtet end melder;
Men Axel priser den aabne Daad,
Hvor Gud og Æren det gjælder.

„Men sig mig nu ogsaa, kjær Broder min!
Hvor lever hin liden Frøken Kirstin,
Højbaarne Valdemars væne Søster?
Om hende gik Ry paa fjerne Kyster —"
Saa fritter Hr. Axel med flygtigt Ord;
Men Øjet er forud Svaret paa Spor.
Ej Asbjørn Snare med Svaret haster:
„Jeg tror, min Ganger sin Trense kaster. — —"
„Trolovet er hun vel ej endnu?"
— Fortmæler Axel, helt brat i Hu: —
„Der jeg drog ud af Dannemarks Land,
Hun drømte ikke om Fæstemand;
Hos Fostermoder i Bur hun sad
Og syede Sømmen og vov i Lad;
Men til det Barn saa jeg aldrig Lige."

„Ej vænere Mø er i Danmarks Rige!"
— Gjenmæler Hr. Asbjørn, rød om Kind, —
„Dog sært er ofte den Jomfrues Sind:
Hvem helst hun ser, er ej godt at raade —
Fast ingen er hende ret til Maade.
Men studse vil du nu ved mit Ord,
Naar dristig Løndom jeg dig betror.
Du mindes vel, da vi leged sammen,
Vor Dronning hed hun i Skjemt og Gammen.
Der du var dragen af Landet ud,
Paa Skrømt hun nævntes min liden Brud.
Men der hun voxed, den Spas fik Ende;
Dog fast jeg drømte hver Nat om hende.
Og se! det hændtes en Majdag skjøn,
Hos Valdemar sad jeg i Skoven grøn;

Der drak vi Mjød og den klare Vin,
Og Talen faldt paa liden Kirstin.
Da greb jeg Drotten om Haanden rask
Og meldte dristig, men ej paa Brask:
Skjalm Hvides Blod er som Kongers godt —
Mit Blod jeg giver jer, ædle Drot!
For eder jeg lader mit unge Liv;
Men giv mig liden Kirstin til Viv!
Den Herre svared med skjæmtsom Hu:
„Min Søster er jo et Barn endnu,
Ej Hofklæder kan hun jer sy og skære.“
Jeg tav og tænkte: det kan hun vel lære!
Se, derpaa red jeg til Ribe By
Og kjøbte mig Silke og Sindal ny;
Til Fruerburet jeg lod det bære,
Bad Frøken Kirstin det sy og skære.
Hun lo og gik i sit Lønkammer ind.
Skar Sømmen efter sit eget Sind —
Og — Krist velsigne de Fingre smaa!
Den Hofkjortel har jeg saa gjerne paa;
Om den jeg hørte alt mangen Gang
Hvorlunde de danske Piger sang:

„Hun syede i hans Sidesøm
Fisken, som skrider i striden Strøm.

Hun syede over hans Hærde
Femten Riddere med dragne Sværde.

Hun syede i hans Ærme en Krans:
Femten Jomfruer i en Dans.

Hun syede i hans Bryste
Hvor Ridderen Jomfruen kyste.“ [1])

---

[1]) Af Visen hos P. Syv.
Ingemann: Valdemar den store og hans Mænd. 3

Saa sjunger Asbjørn Snare, glad,
Og paa sin Kjortel peger:
Der stande Riddersmænd i Rad,
Der Fisk i Strømmen leger.
Han lader rask i Dans og Leg
Sin Springer Foden flytte;
Men Axel sidder tavs og bleg,
Som velske Ridderstøtte.
I Morgenrøden ser han ud —
Hist Roskilddomen blinker:
„Se, Broder, se! min høje Brud
Med Spir og Krone vinker!
Det er mig som min Lanse vil
Til Hyrdestav sig bøje:
Den Brud, min Længsel stunder til,
Mig herlig staar for Øje.
Vil Gud, den danske Kirke nu
Mit Liv paa Jord tilhører;
Min Brud jeg søger højt som du:
Skjalm Hvides Aand os fører!
Som han, du er en Kæmpe bold:
Saa højt og djærv din Lykke!
Lig Ørnen paa hans blanke Skjold,
Du stolt paa Bjærg vil bygge.
Men mit Pavlun jeg bygge maa
Paa Kirkens Hjørnestene,
Skal der en enlig Kæmpe staa
Og falde tro, men ene!“

„Jeg arved Ørnens ene Klo!“
— Gjenmæler Asbjørn Snare;
„Men den mig lader aldrig Ro,
„Vil højt med mig opfare.
Din Hjort gjør ogsaa djerve Spring,
Højt dine Stjerner skinne;
Men ej til Kirkeval dig sving!
Der lurer Døden inde.

Sad end du hist paa Æskilds Stol
Og kunde Konger true,
Dit Liv blev en ufrugtbar Sol
Med Straaler uden Lue."

„Broder!" — svarer Axel Hvide —
„Ej til Glansen staar min Hu;
Jeg den gode Strid vil stride,
Yde Danmark Frugt, som du.
Ej uddør Skjalm-Hvide-Stammen,
Vier sig en Gren til Gud,
For at bære Oriflammen
Højt i hellig Leding ud;
Herrens Lanse Sejer vinder —
Nævn den ej ufrugtbar Gren!
Sent fra Kirkeloft den skinner
Over frie Slægters Ben!"

Saa taler den Herre med mægtig Røst,
Og højt sig hæver hans Kæmpebryst.
Ham Tvillingbroderen tavs beskuer,
Forstaar ej Blikket, som helligt luer;
Han aner ikke den Kamp, saa svar,
Og Sejren, som straaler i Øjet klar,
Mens rolig Sjælen udser af Tiden
Og øjner Palmen for Verdenskriden.

I Soleglansen ved Issefjord
Nu Staden glinser, herlig og stor:
Ved Masteskoven af Orlogssnækker
For glade Øjne sig vidt udstrækker
Det gamle Roskild med Taarne høje,
Med Vold og Grave og Klosterfløje.
Fra Haraldsborg over blanke Fjord
Hvid Fanen vajer med Ørnen stor;
St. Claras Klokke til Messen ringer,
Fra tyve Taarne den Lyd gjenklinger!

Men Klangen mægtigst og højest gjalder
Hist fra St. Lucii Kæmpehaller.

Helt tavs og stille i dybe Sind,
Hr. Axel stirrer paa Domens Tind.
Hvor Kobbermøllen for Strømmen gaar,
Der Jomfruburet ved Kilden staar,
Og aabent Glaret i Gluggen blinker;
Did Asbjørn Snare med Haanden vinker.
Der ved St. Olufs de klare Vande
I Glug han skimter en Jomfru stande;
I Solen visted det hvide Lin;
O! — tænkte han — var det liden Kirstin?
Og rask han sporer den lette Springer;
Paa Roskildbroen Hovskoen klinger.
Nu Mester Lange det mærker, glad,
Og hilser den gamle Kongestad:

»Salve, vas reliqviarum!
Mons, qvo surgit fons Rosarum!
Fons aqvarum! flumen clarum!
Regnum Roe reficiens!« [1])

Men gamle Arnold i dybe Tanker
Ved Staden nynner en gammel Sang
Om Lykken, som paa sin Kugle vanker,
Om Tidens Vexel og Verdens Gang.

---

[1]) Vær hilset, du Gjemme for hellige Minder!
Du Høj, hvor fra Rosernes Væld springer frem!
Du Vandenes Kilde! du Strøm, som udrinder,
Hvor Ro bygged Riget i fredsæle Hjem!

# Fjerde Sang.

Paa Glaret skinned Solen
I Glug paa røde Mur;
Der pryded Sømmestolen
Tre Møer i Jomfrubur.
Hin liden Kirstin spilled
Paa Leg ved Sømmebord;
Saa listelig hun drilled
De Møer med Skalkeord.
Smaa Terner hende smykke
Med fyrstelige Lin,
Med snævre Midjestykke
Af Sindal, rød og fin.
I Skoen Ternen sætter
Det brede Rosenbaand;
Hun selv Guldlokken fletter
Med fine Frøkenhaand.
Om Fæstemø og Bejler
Hun nynner Skjæmtekvad,
I blanke Skjold sig spejler
Og er som Barnet glad.

Alvorlig, mørk af Øje,
Sølvtop i brune Haar,
Stolt Ingefrid den høje,
I Lad Guldspolen staar.
Havblaa, med sorte Bræmmer,
Sølvspan om smækre Liv
I Sidebrask hun gjemmer,
Hos Naalen hvasse Kniv.

Hvo Axel Hvide kjender
Og Asbjørn Snare saa,
Sig til den Søster vender
Og ej han spørge maa:
Skjalm Hvides Æt sig røber
Flux i de store Træk;
Og, naar hun harmes, løber
Den Terne bort med Skræk.
Dog gløder Kinden ikke;
Men rolig, streng og kold,
Hun arved Nornens Blikke
Fra dunkle Hedenold.
Et Axelskjærf hun væver
Af Guld og Silke blaa,
Og Elefanten hæver
Sit Kæmpetaarn derpaa.
En Riddersmand mod Dyret
Fuldbringer dristig Jagt:
Paa blodigt Knæ Uhyret
Sig bøjer for hans Magt.
Fra kunstig Væv henglider
Tidt Blikket over Fjord;
Der Snækken stolt fremskrider
Med Byttet i sit Spor.
Den Vikingsskuden bringer
Paa Slæbetov mod Kyst;
Fjærnt Ottesangen klinger
Fra fromme Kæmpers Bryst.
Hun Elefantens Mærke
Paa Sejlet øjne kan.
Ved Styret staar den stærke
Søkæmpe Vetteman.
Stolt Ingefrid ham kjender,
Slaar store Øjne ned;
Nys af de hvide Hænder
Guldspolen hende gled.

Men hist i Krogen slynger
Skjøn Huldfrid Flettesnor,
Imens saa smaat hun synger
Og skjuler Kvadets Ord.
Fromt over lysblaa Øje
Sig skiller straagult Haar;
Mod Gyldenstykkes Trøje
Uroligt Barmen slaar.
Af raske Rytterskare
Hun hørte Tramp og Gny:
Nys saa hun Asbjørn Snare
Indfare gjennem By.
I Glug med Lin hun visted
Og Arnens Røg bortjog;
Men brat hun Farve skifted
Og skjulte sig i Krog.

Ej liden Kirstin sparer
Den Jomfrues røde Kind:
„Skjøn Huldfrid? Fjenden farer
Dog ej i Byen ind?
I Arnekrog du sidder
Og brænder som en Glød —
Maaske du saa en Ridder
I Guld og Silke rød?“

„Jeg saa den Ridder blinke,
Hvem I gav Kjortel ny;
Til Glug jeg saa ham vinke —
Det saa den hele By.“

Tilbage Nakken kaster
Hin Frøken snild og fin:
„Den Ridder sig forhaster;
„Men Skylden er ej min;

Vel syede jeg i Sømmen
Den Riddersmand en Krands,
Jeg syede Fisk i Strømmen
Og lystig Jomfrudans;
Men Ridderen, som kyste
Den Jomfru, lys og skjøn —
Hvo syede om hans Bryste
Det Billed vel i Løn?
Hvo har ved Midnatstide
Vel øvet os sligt Spil?
Smaanisser, kan jeg vide,
Har listet sig dertil."

Med Naal skjøn Huldfrid prikker
Og agter ej derpaa;
Saa bly den Jomfru stikker
Til Blods de Fingre smaa.
Men liden Kirstin vender sig
Nu til stolt Ingefrid:
„Det Axelskjærf ret huer mig;
Det koster Kunst og Flid.
Men Prinsen ved jeg intet om,
Som vog det store Dyr;
Mon ej han til Ulempe kom?
Fortæl det Æventyr!"

„Til Æventyr og Prinseblod
Den Ridder trænger ej,
Som Vidner har paa Mandemod
Og Spor paa fjærne Vej.
Til Blaamandskyst og Østerland
Saamangen Kæmpe drog;
Det var Søridder Vetteman,
Som Elefanten vog."

Gjenmæled saa stolt Ingefrid;
Men liden Kirstin leer:
„Det tykkes mig helt sær en Strid;
„Hvad ved du om ham mer?
Maaske han over Jorden svam
Paa Jorsalfarers Vis?
Maaske der Siv og Busk fornam
Hans Herskerindes Pris?
Paa Sivet vist han Knuder slog
Til Minder om sin Tro;
Paa samme Valfart vist han vog
En Drage eller to.
Han vilde Dyr vel tæmme kan
Med Sejd og Runekunst:
Selv stoltest Mø i Danmarks Land
Ham nægter ej sin Gunst.“

Brat over Jomfrukinden hvid
En flygtig Rødme foer;
Fra Sømmestol stolt Ingefrid
Sig rejser, rank og stor:
„Slog Vetteman en Knude hist
„Paa Siv ved hellig Strand —
Prins Buris ved jeg dog for vist
Den ikke løse kan.
De Roskildbrødre mangen Gang
Mod vendisk Drage foer,
Imens Prins Buris Viser sang
Ved eders Sømmebord.
Den Helt vist Runer riste kan
Og daare Kvindesind:
I Fruerbur ej Vetteman
Saa kjæk sig vover ind.“

Hin liden Kirstin, rød som Blod,
Sig fjæler under Skind;
Dog Taaren som i Øjet stod,
Ej ruller over Kind.

Sig lunefuldt den Frøken teer:
Hun græde vil og lee;
Prins Buris vil hun aldrig mer
For sine Øjne se.
Vel har hun ham i Hjertet kjær
Det mærker hun nu grant;
Dog Æren hende mer er værd,
End Gantesnak og Tant.
Igjennem Glaret Solen ser
Fra Glug i røde Mur;
Ej liden Kirstin driller mer
De Møer i Jomfrubur.

---

Kong Svend hjemrider med Pomp og Pragt
Fra Ottesang i sin Sachsedragt:
Helt statelig er den Herre at skue
Med Skarlagens Kappe og kronet Hue,
Med Silkebrogens de vide Poser,
Med Corduansstøvler og røde Hoser;
Men troløst plire fra rynkne Braa
Med uvis Stirren de Øjne graa.
Tolv strunkne Hirdmænd om Kongen ride;
Tre for, tre bag og tre paa hver Side;
Dog ingen rider den Drot saa nær
Som Mand kan lange med Arm og Spær.
Ved Kongens højre i Staalet funkler
En Ungersvend, som hans Glans fordunkler:
Med Fjerhat over den gule Lok,
Hvidt Kors paa purpurrød Vaabenrok,
To gyldne Løver paa Brynjen blaa,
Helt let han kaster sin Abildgraa;
Saa dannis Hertug Valdemar rider,
Ser vennesæl om til alle Sider;
Den høje Yngling er Danmarks Haab:
Ham Folket hilser med Fryderaab.

I Løn Kong Svend sig i Læben bider,
Mens til Marsk Sten han fortrolig ser
Og, som det lader, helt oprømt ler.
Men Jakob Kallesøn Sølv udspreder
Og kjøbte Hilsen Kong Svend bereder.
I Gluggen Møer og Fruer staa;
Paa Arm opløfte de Glutter smaa.
Ved Borgeled stimer den Folkeskare;
Frem byder Kongen Drabanten fare,
Gaardsfogden jager med Sølverstok
Fra Borgeledet den Bondeflok.
Men jyske Graaskæg for Stok ej viger;
Paa Kampesten han ved Led opstiger:
„Gud hjælpe Dannemarks Folk og Land!"
— Saa kærer liden graa Bondemand —
„I Kongeborg nu kun Herren træder
Med Zobelbræmmer og Silkeklæder;
Men fattig Mand i sin Oxehud
Som Hunden sparkes af Porten ud."
I Folkestimlen den Røst gjenklinger;
Forgæves Gaardsfogden Stokken svinger;
Sin Hellebard hæver den Huskarl sen,
Mens Bonden taler fra høje Sten:
„Dankonning agted det før ej ringe
Med Dannemænd at raadslaa paa Thinge;
Nu, som i hedenske Tid, igjen
Maa Sværdet skifte blandt danske Mænd.
Ej Kongen hører paa Bonderaad,
Paa Kæremaal og paa Kvindegraad;
Men Hunden skal man paa Haar ej skue —
Stort Læs kan væltes af liden Tue!"

Saa raaber Bonden med dristigt Sind;
Bleg farer Kong Svend af Borgeled ind.
Men liden graa Bonde det Ord undgjælder:
Snart ligger han knevlet i Borgekjælder.

I Højeloft indganger
Kong Svend med prægtigt Tog.
I Bjældekappen pranger
Den Hofnar i sin Krog.
Han Kjæven strunk udpuster
Og vrangt som Drot sig teer,
Med Barnespir sig ruster
Og ad sin Højhed leer.
Fodklædets Blommer brede
De Kjærtesvende ud;
Ved Dør staar Marsken rede
Og venter Herrebud.
Dankongen tager Sæde;
Han Hirdmænd kaare vil:
„Til Haandkys lad indtræde
Hvo byrdig er dertil!“
Paa Thronen Kongen sidder;
I Rad Drabanter staa!
Bag Hertug, Jarl og Ridder
Staa Kjærtesvende smaa.
Den Hofmand, strunk og pudset,
Paa spidse Taa fremgaar,
Med Skjægget, tysk tilstudset
Og glat nedstrøget Haar.
Hvert Ord han nøje vejer,
Afmaaler pæne Skridt:
Foruden Kappe nejer
Han sig for Drotten tit.
Ej Hat og Handsker bringer
I Kongesal han med;
Med højre Tommelfinger
Han spænder venstre Led.
Til Haandkys Knæ han bøjer,
Modtager Horn og Sværd.
Den Sjølundsdrot fornøjer
Slig Pomp og Herrefærd

Men Valdemar sig vender
Fra tomme Gjøglespil:
„Hvi tog af slige Hænder
Jeg Banner og Sigil?“
Sit Lehnsskjold han betragter
Og blues fast derved;
Hofnarrens Herrefagter
Ham tykkes paa sit Sted.

Men se! i Hal indtræder
I Ridderkappen blaa —
En Mand med laadne Klæder
Og aabne Skibshjælm paa.
For Drot ej Ordet vejer
Søridder Vetteman;
Han ej for Thronen nejer:
„Gudsfred!“ saa hilser han.
„De Roskildbrødre sende
Mig hid i ærlig Sag:
Vor Rustning er til Ende,
Og hejset er vort Flag.
Hver dansk vi Haandslag byde,
Hver Vender Orlogsfærd;
Men, Drot, mod brave Fyde
Vi føre ej din Hær!“
Fra Højstol brat opstiger
Kong Svend, helt arg i Hu;
„En høvisk Mand ej siger
Til Dannerkongen: Du!
Med Hjælm og Kappe træder
Opsætsig du herind —
Er det Søriddersæder
Og trofast Kæmpesind?
Hvis ej min Hær du fører
Mod Knud paa jyske Strand,
Du nævnes skal Oprører
Og være fredløs Mand!“

„Hofsprog forstaar jeg ikke!“
— Gjenmæler Vetteman —
„Paa eders fine Skikke
Jeg har kun slet Forstand.
Dankonning du dig nævner —
Saa gjør og jyske Knud;
Men dansk mod dansk kun stævner
Til Kamp paa eders Bud.
Vi svor Søridderpagten
Til Værn om danske Strand,
Mens I for Kongemagten
Forglemme Folk og Land.
Kun Venden vi vil møde
Med Spyd og Spadestav,
Og fri for Danmark bløde
Paa det fribaarne Hav.
I lovløs Tid jeg lyder
Søridderlovens Bud:
Til En i Landet byder —
Til Drot jeg har kun Gud.
Se, paa mit Skjold er malet
Et Valgsprog, vist og godt,
Og dermed Gud befalet:
En Gud, et Folk, en Drot!“

Hver Mand i Hallen tier kvær.
Helt bleg Kong Svend der sidder;
Med Haanden krummet om sit Sværd,
Han skeler til den Ridder;
For Harme han ej mæle kan,
Fast gulner han af Galden.
De Roskildbrødres Høvedsmand
Gaar rolig bort af Hallen.

Frem Valdemar for Kongen gaar:
„I eders Harme dæmpe!
For Vetteman jeg indestaar:
Han er en ærlig Kæmpe.

Han sviger ej sit Fædreland;
I Fred lad ham udfare
Og tugte djærvt ved Bælt og Strand
Den frække Røversfare!
Ej fin i Ord, men brav i Dyst,
Han skyr ej Ild, ej Bølge;
Han flyver som en Ørn om Kyst,
Mens vi Kong Knud forfølge!"

„Vi selv os raade kan endnu! —"
Helt krus, Kong Svend gjenmæler;
Dog kommer han det Ord i Hu
Og klog sin Harme kvæler.

Til Haandtvæt træde de Hirdmænd ud;
Til Højbords Konningen ganger.
I Fremmerhal venter Hr. Asbjørn prud
Med Axel og Arnold Sanger.
Der Valdemar hører hint dyre Navn,
Han glad udfarer i Axels Favn:
Den Legebroder og fuldtro Ven
Han Haanden rækker til Velkomst hen.
For æret Gjæst sig de Hofmænd bøje
Og maale ham lønlig med skjæve Øje.
Nu Marsken indlader med fine Ord
Højbaarne Gjæster til Kongens Bord.
De Haanden tvætte og strunk indtræde;
Men Svenden til Marskens Stol kun gaar:
Der tavs med Herrens Kappe han staar.
De Hirdmænd neje for Kongens Sæde;
For hver, som stedes til Bords i Hal,
De tvende næste sig rejse skal.
Paa Skikken agter Drabanten nøje:
Sagtmælet han har med Kongen Øje;
Ej Brikken [1]) han rører i vigtig Stund,
Naar Konningen sætter Credens [2]) til Mund:

---

[1]) Tallerkenen.
[2]) Et Drikkekar af Sølv.

Har selv ved Læben han mjødfyldt Bæger,
Han sætter det, medens sig Drotten kvæger.
Ved Bordet mæler ej Ven til Ven;
Tavs Valdemar smiler til Axel hen:
Den sære Pomp og de stive Sæder
Ved frydløst Kongebord ej dem glæder.
I Hallen toner ej Skjaldekvad;
Men høje Fidel og Gige klinger.
Hofnarren sidder, hvor Skjalden sad,
Hans Vrængen stundom et Smil fremtvinger.

Paa broget Hynde den Sjølundsdrot
Sig kvæget har under Silkehimmel.
De Krydderspiser ham hued godt;
Men Vinen volded ham Hovedsvimmel.
Og der han svingled fra prægtigt Bord,
Han Axel vinked med gunstigt Ord.
For Kongen høvisk den Herre dvæler;
Dog ej paa slaviske Vis han knæler.
Sligt Stormod huer ej stort Kong Svend;
Dog rækker han ham Guldbægeret hen
Med Hirdmandssværd og med Høvdingsbanner.
Ved Siden Hertug Valdemar stander;
Til ham henpeger Hr. Axel, tro,
Og taler til Kongen helt djærv og fro!

„Jeg vogte skal det Banner!
I til min Haand betror!
Men der den Herre stander,
Hvem først jeg Troskab svor.
Hos ham I tro mig finder
I Raad og Ledingsfærd:
Den Pagt, som eder binder,
Mig bandt til eders Hær.
Men, Konning! mærk jer dette:
Adskilles han og I,
— Ej Forord volder Trætte —
Saa gaar min Gang jeg fri!

Paa Land nu, som paa Vandet,
Jeg tjener uden Svig,
Først Gud, saa Fædrelandet,
Saa Valdemar og dig!"
Kong Svend det Ord maa døje,
Paa Skrømt han svarer mild;
Men i uroligt Øje
Der glimter farlig Ild.
Med favre Ord han priser
Skjalm Hvides ædle Blod;
Helt naadig han sig viser
Imod den Kæmpe god.
En Gunst han ham befaler
At kaare sig paa Stand,
Og Axel Ordet taler
For fredløs Bondemand.
Men harm Kong Svend opfarer:
„Hvo bede tør for ham?
Han selv ej Kongen sparer
Med bidske Hundeglam.
Før hid i Hal I traadte,
Jeg alt det Ord fornam,
Hvorlunde jer forraadte
Paa Vej hin Ole Stam.
Paa Skjold ved Gry jo bragte
Ham hid jer stærke Svend;
Flux blev i Bolten lagte
De to Ildgjerningsmænd.
Med Røveren, I basted,
I Ledtog Bonden stod;
Til Ord han sig formasted,
Som koste Liv og Blod.
Mig trodser han ej længer!
Betids han kom til By:
Paa Galgebakken hænger
I Morgen han før Gry!"

Højrøstet Drot sligt Ord befol —
Og Bondens Dom var falden.
Svend Arnold nu ved Marskens Stol
Fandt Luften trang i Hallen.
Sin Herres Kappe han forlod,
Af Borgen ud han ganger:
Fast er det som uskyldigt Blod
Betynger gamle Sanger.
Den hele Dag helt mørk han gaar
I underlige Tanker;
I Kvæld ved røde Taarn han staar
Og djærv paa Laagen banker.
Men Fangefogden, døv og gram,
Med Stang for Døren lukker.
Forinden liden Ole Stam
I Fangebolten sukker.
En Smædesang om Konning Svend
Dybt under Jord gjenrunger:
Der blandt de fangne Strandhugsmænd
Hin jyske Graaskjæg sjunger.
Ulf Svartskjæg bander vild i Krog;
Han i sin Lænke bider:
„Den Vender ej paa Ræv er klog,
Som paa en Dansker lider!
Hvo fræk sin Konning spotte kan,
Forraader Ven som Fjende;
En Dansk nu solgte Folk og Land,
Var et Krus Øl at vinde.
Ryk Skjægget af hin visne Trold!
Og hør ej paa hans Sange!
Hver Dansk, jeg fanger nu i Vold,
Jeg lover gamle Slange![1])“
Til Ole Stam han vender sig
Og Munden ad ham vrænger:

---

[1]) Zirnitra (ɔ: den trolddomskraftige) afbildes i det vendiske Vaaben som en Lindorm eller flyvende Drage.

I Morgen skal du huske mig,
Naar du i Galgen hænger!
Der fredløs du af Landet foer,
Og jeg paa Knor[1]) dig bjærged,
I Nød du Broderskab mig svor;
Din Rede ej jeg hærged.
I Nøden du i Dag mig saa,
Og Haand ej for mig rørte;
Nu skal du først til Galgen gaa:
Din Sag saa vel jeg førte!"

„Nær Helved har hin Ed mig bragt!"
— Gjensvarer fredløs Bonde —
„Forbandet, ved jeg, er den Pagt,
Som drikkes med den Onde.
Men frelses skal min Sjæl endnu!
Din Afguds Magt er ringe:
Tilbeder Helvedslangen du,
Jeg ved, hvo ham kan tvinge.
Selv sveget har du først dit Ord:
Min Gjæst du falsk antasted;
Men jeg laa blodig alt paa Jord,
Før brave Svend dig basted."
Saa taled i Taarnet de fangne Mænd;
Det hørte ved Gitret den gamle Svend:
„Til Galgen skal de den Karl ej føre,
Mens gamle Arnold en Arm kan røre!"
Saa mumled Gubben med trofast Sind;
En Haand paa Hærden ham klapped:
Ved Siden med grønne Hætte om Kind
En fremmed stander forkappet.
„Kom, følg mig!" hvisker han — „jeg ved Raad:
Knud Hertug dig kalder til lønlig Daad —

---

[1]) Skib.

Jeg til hans Gravøl dig byder."
Han gaar med Finger paa tavse Mund.
Svend Arnold tøver en liden Stund,
Og lønligt Vink han adlyder.

---

## Femte Sang.

Bag vor Frues Kloster dølger
Huset sig med Gavle graa;
Did Svend Arnold stille følger
Fremmed Mand med Hætte paa.
Trende Slag paa Laagens Planker
Hættemanden langsomt slaar;
Gamle Svend i dybe Tanker
Mod den aabne Løndør gaar.
Ved de store Laasestænger
Tøver dog graahærdet Svend:
„Før jeg gaar et Fodtrin længer,
Nu jeg vide vil hvorhen!"

„Til de Gildesbrødre gjæve,"
— Hvisker mummet Borgermand —
„Til de Mænd, som skjult haandhæve
Lov og Ret i lovløst Land!
Vil du færdes mod de onde
Med Knud Hertugs gode Aand,
Vil du frelse fredløs Bonde,
Over Lyset[1]) hold din Haand!

---

[1]) Over et tændt Voxlys aflagdes Ed og Vidnesbyrd i Gilderne.

Sværg og vord en Gildesbroder
I Knud Hertugs skjulte Lav![1])
Tro, som Børn af samme Moder,
Mødes vi paa Land og Hav.
Ret og Frihed, Liv og Ære
Hævde alle vi for en;
Nidding skal den Broder være,
Som ej hævner Broders Men!
Vil med os du Øglen fælde,
Som forgifter Folk og Land,
Du for trende Mænd skal gjælde,
Gild og gjæv, mod fremmed Mand!"

„Vel, sligt Broderskab mig huer!"
Dertil stod forlængst min Hu:
Samles maa hver Sjæl, som duer,
Skal ej Satan sejre nu!"

Saa svarer paa Tærsklen den gamle Sanger;
I mørke Gildehus ind han ganger.
Formummet Vogter for Døren stænger;
En Kappe han over Svend Arnold hænger.
Med Hætten de skjule ham Skjæg og Kind,
Saa gaar han i dybe Stenstue ind.
Ved sorte Mure trindt Arneflammen
Der stander vel hundrede Mænd tilsammen.
I Hættekapper, med Sværd ved Lænd,
Som Støtter stirre de tavse Mænd.
Mod Øst hver Broder sit Aasyn vender;
Der store Voxlys paa Bordet brænder.
Skraaherren[2]) vinker fra høje Sæde;
De Gildesbrødre nu Messe kvæde.

---

[1]) Dette Gilde formodes først at være stadfæstet af Valdemar den første 1157.
[2]) Oldermanden.

For Sjælene bede de først til Gud,
Til Jomfru Maria og Hellig Knud.
Saa bænke sig alle som de kan bedst;
Tolv Stolbrødre[1]) sidde Skraaherren næst.

„Er udengilds Mand i vort Lav tilstede —
Mod Livs Forfald han til Ed fremtræde!"
Og holder han gild sin Prøve ud,
Vor Broder vorde han for St. Knud!"

Saa taler høje Oldermand;
Svend Arnold djærv fremtræder,
Og over Lyset vidner han,
Alt efter Gildesæder.
Først vidner han med Mund og Haand
Og dyrt med Ed bestyrker,
At tro i Sandhed og i Aand
Trefoldig Gud han dyrker.
Dernæst han fri sig sværge maa
For Sejd og Trolddomssynder,
Før ham Knud Hertugs Gildesskraa[2])
Den Oldermand forkynder.
„Jeg vier dig til store Pagt,
Som hævner og forsvarer,
Som over Liv og Død har Magt
Og efter Døden varer!"
Saa lyder højt Skraaherrens Røst,
Fra Sædet han sig hæver,
Og gamle Arnolds Kæmpebryst
Den Stemme gjennembæver:
„Os Kirken gav, i Herrens Navn,
Fuld Magt til ondt at hæmme,

---

[1]) Stokkemænd.
[2]) Denne Gildesskraa eller Lov er først bleven opskreven 1256.

Og til hver Id, som Sjælens Gavn
Og Verdens Tarv kan fremme.[1])
For fremmed Lov og Lænke fri,
For egen Dom vi møde;
Men fangne Broder løse vi —
Og hævne dyrt den døde.
Maa Broder fly for Verdens Lov,
Maa fredløs han bortfare,
Han bjærges skal til Hav og Skov
Af svorne Broderskare.
Vid, midt iblandt os er en Aand
Med lønlig Magt tilstede;
I Verden med usynlig Haand
Vor Gjerning han skal lede!
Han fordum stod, hvor jeg nu staar,
Han sad paa dette Sæde:
Naar gamle Danmark vel det gaar,
Han skal sig hisset glæde!
Ham myrded fræfke Niddinghaand —
Ej Fred har Danmark siden;
Os samler end Knud Hertugs Aand
Til Daad i Udaadstiden."

Svend Arnold hører intet mer;
Men Seerøjet luer —
Til høj Skraaherre-Stol han ser,
Og tom han ej den skuer:
„Hvi sidder han vel der igjen
Og streng mod Lyset peger?"
Saa mumler stille gamle Svend,
Og Synet Kinden bleger.
Til Ed han løfter stærke Haand
Flux over Lysets Flamme:

---

[1]) I Concilio Nannetensi hedder det (i det niende Seculum): de confratriis præcipimus, ut tantum fiat, quantum rectum ad auctoritatem & utilitatem atque ad salutem animæ pertinet. (Kofod Ancher om gamle danske Gilder.)

Det er ham som Knud Hertugs Aand
Vil selv hans Ed annamme.
Og der ham dyre Forbunds-Ed
For Liv og Død har bundet,
Skraaherren sætter tavs sig ned —
Og Skjaldens Syn er svundet.
Den Seer mæler intet Ord
Om hvad hans Sjæl bevæger;
Han bænker sig ved Gildesbord
Og tømmer Mindebæger.
Først drikkes Mindeskaal for Gud,
For Kristi og for vor Frue,
Saa for den ædle Hertug Knud,
Og det af al Formue.
Svend Arnold stirrer for sig hen,
Imens den Skaal han drikker;
I Løndom mumler han igjen
Og bleg mod Døren nikker.
De Brødre agted ej derpaa;
Højrøstet nu ved Mjøden
Om Ole Stam de kjæk raadslaa:
„Han frelses skal fra Døden!"
„Det Ord var mit! — derpaa jeg svor!"
— Den gamle Svend opfarer —
„Derfor jeg drikker Pagten stor,
Som hævner og forsvarer!"
Berammet vorder dristig Daad;
Tidt vædes tørre Tunge,
Og efter mangent lønligt Raad
De Brødre Messe sjunge.
Ved Midienat er Lyset slukt,
Og tomt er Mundgodtskruset;
Den hemmelige Dør er lukt,
Forladt er Gildehuset.

Men i Midnatsstunden vækkes
Mester Lukas i sin Seng;
Fast den vilde Bøddel skrækkes,
Højt han kalder ad sin Dreng:
„Op! mig tykkes nogen banker —
Nys paa Væggen Sværdet klang!
Over Galgebakken vanker
Knokkelmanden anden Gang.“
Drengen rejser sig og gruer,
Gjennem Laagen ud han ser:
„Mester! ingen Ting jeg skuer —
Maanen skinner, Uglen ler.
Dog ved Fruerbur jeg skimter
Hist en Mand i Kappen rød,
Og — hvor Glar paa Buret glimter,
Syntes mig en Stemme lød.“

„Lad dem sladre! — lad ham gange!
Krukken hel til Vands end gaar;
Lettelig den Men kan fange —
Lystig Ende det ej faar!“
Liden Dreng har Laagen lukket,
Bringer runeristet Pind:
„Mester! se hvad her er stukket
Under Laagens Planker ind!“
Mestermanden Lampen tænder,
Bleg han sig for Panden slaar;
Mægtigt Budskab vel han kjender,
Halvkvædt Vise han forstaar:
„Gildesbrødre har her været! —
Ole Stam ej hænges maa:
Har den Hals jeg sammensnæret,
Snart jeg samme Vej kan gaa.
Dygtig Mand sig selv maa raade! —
Hid med Strikke! hid med Kniv!
Fine flettes maa de Traade,
Hvori hænger tvende Liv!“

Mester Lukas sig bereder
Til et kløgtigt Vovespil;
Bøddelkappen han udbreder:
Lad der komme hvad der vil!“

---

Til Galgebakken ved Roskild By
Gaar fredløs Bonde ved Morgengry.
Med blodigt Klæde om blege Kind,
Til Døden føres han, mørk i Sind.
I Lanseknægtenes tætte Klynge
Paa Vejen Kordrenge Psalmer synge.
Men Mester Lukas i røde Kappe
Den Synder leder mod Galgetrappe:
„Hvis ellers ret mine Folk jeg kjender,
Ved Galgen venter dig gode Venner . . .“
— Saa hvisker Lukas med listig Hu —
„Vil ej du mig for Kong Svend forraade,
Jeg skal dig hænge paa bedste Maade:
Naar Strikken brister, saa løb kun du!“

Saalunde trøster vel Bødlens Ord;
Men Ole Stam ej paa Freden tror.
Først under Galgen hint Ord han sander:
Formummet Skare der væbnet stander;
Paa Hætten kjender han skjulte Ven,
Og Køllen røber ham Arnold Svend.
Ej Ole glædes, der ham han kjender:
Den gamle vented han ej blandt Venner.
Dog Køllen, som han fornam i Gaar,
Nu første Slag for hans Frelse slaar.
Med mægtigt Raab og med skarpe Sværd
Fremstyrter dristige Broderhær;
Og før den Bøddel sin Kunst har øvet
Og fine Strikke paa Skrømt kun prøvet,

Er Ole Stam fra hans Side revet
Og Lanseknægtenes Flok bortdrevet.
For Galgens mummede Kæmpeskare,
Fast som for Djævle, de ræd bortfare.
Sig Lukas bjærger, som han kan bedst;
Men Ole Stam sidder alt til Hest.
Snart Skoven fredløse Flygtning dølger —
Den gamle Svend ham til Broen følger:
„Og sig mig nu, liden Ole Stam!
Er du mig længer i Hjertet gram?
Jeg troede, du vilde min Drot forraade —
Det blev din Pande til liden Baade;
Jeg har dig voldet stor Harm og Nød,
Er nu din Broder i Liv og Død!“

Glad, Bonden rækker ham kysset Haand:
„Hin Strikke var ej mit værste Baand!
Din Kølle sendte mig Knud i Nøden —
Det skal jeg komme i Hu til Døden!“
Med trofast Haandslag de skilles ad;
Hjem Bonden flyer til sin Hule glad,
Og, let om Hjertet, den gamle Sanger
Til Roskild farer paa sporet Ganger.

---

Ved Fjord gaar Hertug Valdemar,
Prins Buris ved hans Side;
Dem følger Asbjørn, gjæv og snar,
Med høje Axel Hvide.
Prins Buris er saa fin en Mand,
Han snildt sit Ord kan føje;
Skindbræmmet Purpur svøber han
Om bjældesmykket Trøje.
Han vil ej løfte Frændesværd
For Knud paa Jyllands Kyster:
Ung Valdemar han mer har kjær,
Dog mest hans væne Søster.

Han Dag og Nat kun tænker paa
Den Fyrstemø at vinde;
Til Fruerburet tidt han saa:
Hun spøged glad derinde.
Hos liden Kirstin mangen Gang
Sin høje Byrd han priste:
Ved Sømmebord han Viser sang,
Og ingen ham bortviste.
Men nu er Jomfruburet lukt,
Forladt er liden Rude;
Ved Midienat var Lyset slukt,
I Frost han stod derude.
Ved Glar i lyse Maaneskin
Dog Jomfrulinet glimted:
Han kjendte Lok og hvide Kind,
Og fine Haand han skimted.
Hos Valdemar han bejle vil
Alt om sin Hjertenskjære;
Men Tiden tykkes ond dertil
Og Lykkens Forbud sære.
Om Folk og Hund de skifted Ord
Og om de rappe Heste;
Prins Buris ved sit Mundskjæg svor:
Hans Skimmel var den bedste.
Ung Valdemar med Haand opslaar,
Han ypper umild Trætte:
„Den hvide Hingst, I red i Gaar,
Mig bar paa Viborg Slette.
Helt nødig jeg dens Ryg forlod:
Den slog om Kap med Manden;
Men der den snubled i sit Blod,
Jeg svang mig paa en anden.
Ej overvunden Ridder maa
Sin tabte Ganger kræve;
Men aldrig jeg Hr. Buris saa
I Leding Sværdet hæve."

Saa taler Hertug Valdemar.
Prins Buris fint det vender:
„Hvis før min Ganger eder bar,
Den var i bedre Hænder.
For Guld den blev mig buden til,
Og min den blev med Ære;
Den mere nu mig ære vil,
Maa den jer skjænket være!“

„Til Skjænk af ingen Mand jeg tog
Hvad hans ej var med Rette!“
Hr. Buris paa sit Glavind slog:
„Slig Klik jeg vel kan tvætte!“
Ung Valdemar ej svarer mer —
Sit Sværd han flux vil drage;
Men Axel uvis Harme ser,
Han skammer dem tilbage:
„Højbaarne Herrer! kom i Hu
Hvorfor vi Glavind bære!
Af Heste har vi nok endnu,
Men ej af Liv og Ære.“
Hr. Buris gaar til Roskild ind,
I Stald han Svøben tager,
Hin hvide Hingst han, vild i Sind,
Ud i det Vide jager.

---

Men Valdemar til Havnen gaar
Den Orlogsmagt at skue;
Der Vetteman i Baaden staar
Med blank Søridderhue.
Som Havet er hans Kappe blaa;
Han Axelskjærfet bærer
Med Elefant og Ridder paa;
Saa danske Mø ham ærer.

Det sendte ham stolt Ingefrid
Og lod sin Bejler sige:
„Hun gjorded ham til hellig Strid,
Til Sejer for Danmarks Rige.
Den Haand, som før Uhyrer vog,
Som Brud, hun vil modtage,
Naar Elefantens Kæmpe slog
Den lede Venderdrage."

Nu, stolt af høje Fæstemø,
Sig ruster Havets Kæmpe;
Han trodser vilde Vintersø
Og farer ej med Lempe.
Til Sejer og Død, hans Kæmper tro,
Ved hellig Nadver viet,
Har sørget først for Sjælens Ro
Og ingen Synd fortiet.
Dem ingen Byrde tynge skal:
De fare frem som Vinden
Og slumre kun, som Ørn paa Hald,
I Staal ved Aarepinden.
Med tunge Sværd og lette Brød
Til Leding de udgange;
Hver hedensk Røver svor de Død —
Og Fred hver kristen Fange.
Ej styre de mod fremmed Land;
Men frit paa Vejrets Vinger
Til Kamp de flyve trindt om Strand,
Hvorhen dem Stormen svinger.
Til Ørlogs kalder Vetteman
De Roskildbrødre sammen;
Ung Valdemar nu øjner han
Og hilser ham med Gammen:
„Vær velkommen, unge Drot!
Stig i Aareskuden!
Følg mig til mit Bølgeslot
Under Oxehuden!

Hvis paa Skjoldungskol du sad,
Bygged du paa Havet.
Kom og se det Birtingsbad,
Vi har Venden lavet!
Han med Stavne uden Tal
Østresaltet dækker;
Men, vil Gud, han frygte skal
Tyve Roskildsnækker!"
Valdemar udfarer glad
Ser til Axel Hvide:
„Tidt jeg paa den Havhest sad;
Stolt er den at ride.
Hvis jeg Dannerkonning var,
Skulde Sjølunds Skove
Danse her med Valdemar
Paa den høje Vove!"
Axel priser mægtigt Ord:
„Gid den Stund maa komme!
„Før paa Havet Skoven gror,
Er vor Nød ej omme."

Og, glad i Hu, den unge Drot
Omsejler høje Stavne;
Dem Vetteman har naglet godt
Og døbt med gode Navne:
„Et lidet Sjølund hist vi har,
Den Dromer[1]) ej er ringe;
Vort Langskib nævnes Valdemar:
Den Ørn har stolte Vinge.
Han flyver fra den mindste Knor[2])
Hans Jærnklov mægtig bider:
Næst Gud, naar Nøden tykkes stor,
Paa Valdemar jeg lider.

---

[1]) Et eget Slags Krigsskib.
[2]) Et lidet Krigsfartøj.

Hans Blokhus som et Taarn er fast,
Derfra med Sten vi stride;
I Fjendebryst fra ranke Mast
Skal Buepilen glide.
Falsk Viking bli'r kun lidet fro,
Naar han din Stridsfugl skuer:
Med Svovl og Beg, som Lyn i Klo,
Den farer frem med Luer.
I Fremmerstavn min Korbas[1]) staar
Alt med sin haarde Snude,
I Kvas den Hedningsnækken slaar,
Da maa vel Venden tude.
Naar Valdemar ham holder fast,
Han løber ej fra Døden;
Ej Swantewit og Radegast[2])
Da frelse ham i Nøden."
Saa priser højt for unge Drot
Søhanen Fyrstens Navne:
Det er hans stolte Bølgeslot
Med Taarn og høje Stavne.
De tvende Hertugløver[3]) staa
I Guld paa Snækkespejlet;
Med Elefantens Billed paa
Sig folder Vadmelssejlet.
Fra høje Ræling Vetteman
Opløfter Oxehuden;
Med Lurens Klang modtager han
Sin Gjæst paa Høvdingsskuden.
Han viser ham de Kastespyd,
De tunge Spadestave,
Og priser Skjæsteflettens[4]) Dyd
I Færd mod lumske Slave.

---

[1]) Eller Korgalt, en Sokrigsmaskine.
[2]) Vendiske og slaviske Afguder.
[3]) Slesvigs.
[4]) Et Slags Slynge.

Her Vetteman er i sit Hjem:
Hver Baadsmand rask han øver;
Han ruller bidske Rorgalt frem,
Sit Stormtaarns Kraft han prøver.
Det glæder unge Valdemar,
Det glæder Axel Hvide,
Og Ridder Asbjørn, gjæv og snar,
Vil flux til Orlogs stride.
„Lad først os samle Ø og Land!"
— Saa melder Axel rolig —
„Og vendisk Orm ved danske Strand
Vi gjæste i hans Bolig!
Du, som hans Braad alt knuse vil!
Velsignet skal du være!"
— Saa Vetteman han taler til —
„Dit Navn skal Danmark ære."
De Roskildbrødres Høvedsmand
Med Lyst det Ord fornemmer;
Hr. Axels Haand nu griber han
Og hjertelig den klemmer:
„Se først, om jeg er Æren værd!
Saa vil jeg den annamme:
Den Ærens Frugt, jeg mest har kjær,
Udskød Skjalm Hvides Stamme."

Hr. Axel ej det Ord forstaar;
Det gjaldt hans høje Søster.
Men Valdemar fra Stavnen gaar,
Søhanens Haand han kryster:
„Og far nu vel, du Kæmpe brav!
Du Valdemar skal lære,
Som Ridder af det stolte Hav,
At hævde Danmarks Ære!
Ej følge kan jeg dig endnu;
Men Vej mig ban paa Vandet!
Og jeg skal komme dig i Hu,
Naar frelst er Fædrelandet."

Saalunde glad den unge Drot
I Aareſtuden ſtiger:
Fra Orlogskæmpens Bølgeflot
Det Fyrſtetog bortviger.
Flux bugne Sejl i højen Raa,
Hver Baadsmand Huen ſvinger;
De Roſkildbrødres Snækker gaa
Som Fjer for Vejrets Vinger.

---

## Sjette Sang.

---

Kong Svend er dragen til Viborg Stad
Alt med ſaa mægtig en Skare;
Til Kamp drog Hertug Valdemar glad
Med Axel og Asbjørn Snare;
Dem fulgte Ridder og Vaabenſvend,
Med Lanſedragernes Klynge,
Med Bueſkytter og Skanſemænd,
Med Blider, Væder og Slynge.
Kong Svend ſig agter at mure faſt
I Hjertet af Danmarks Rige,
Hvor Øjet ſkimter ej Vikingsmaſt
Bag Volde og Skanſedige.
Der vil han trodſe den jyſke Knud;
Sligt huer ej Arnold Sanger:
„Den Ræv“, — han mumler — „ſom ej vil ud,
I egen Hule man fanger.“

I Roſkild By er der ſtille nu:
Der færdes ej Svend, ej Ridder;
Paa Borgen, helt mod og krus i Hu,
Tilbage Hr. Buris ſidder.

Han vare skulde paa Stad og Ø,
Til Drotten kommer tilbage,
Men drømmer kun om sin Fæstemø
De Nætter og lyse Dage.
Til Fruerburet han smykket gaar
Og for liden Kirstin sukker;
Men ej som før hun ved Glaret staar,
Og Døren sig ej oplukker.
Forinden sidde de Møer tre;
Hver paa sin Ridder vel tænker.
Fra Glar tør ej liden Kirstin se:
Hun frygter Klafferens Rænker.
Ved Midnat vaagner stolt Ingefrid —
Saa stærke var hendes Drømme:
Hun Armene vred i Slangestrid
Ved Havets vildene Strømme:
„Stat op, I Møer! Og klæd jer brat!
I lade jer ej besnære!
Mig bæres for, at i denne Nat
Det gjælder om Liv og Ære.“
Skjøn Huldfrid vorder saa angst derved,
Hun griber Gyldendugs Trøje;
Men liden Kirstin sig vender vred
Og lukker igjen sit Øje.

I Natten øves et dristigt Værk;
Alt længe var det i Gjære:
Ulf Svartskjæg er helt fundig og stærk,
Vil danske Lænker ej bære.
Ved Midnat tidt under Jord det klang,
Det klang under Kjælderstue:
Grævlingen grov sig i Løn en Gang,
Muldvarpen roded i Tue.
Venderne paa deres sorte Gud [1])
I Taarnet bandte saa længe;

---

[1]) Zernebog (eller den sorte Gud), Vendernes og Slavernes Djævel.

Nu grave de sig af Hulen ud,
Nu Bolt og Lænker de sprænge.
Hvis Rhetras Belbog [1]) dem ej forlod,
De loved ham gyldne Krone;
Ulf Svartskjæg loved med Kristenblod
Gud Swantevit at forsone.
I Fjorden, skjult under Næs og Skov,
Dem venter Vikingens Skude;
I mørke Midnat paa Hævn og Rov
Frænderne lure derude.
De løse Ulve af Hulen gaa,
Helt vilde var de og gramme;
Hin liden graa Bonde, i Bolten laa,
Han smutted ud med det samme.
Kong Svend ham lagde i Bast og Baand
Alt for hans dristige Tunge;
Men nu ham griber en Venderhaand:
„For os du Viser skal sjunge!
I Taarnet sang du saa vel og brav,
Imens vi filed og grove;
Nu skal du sjunge paa salte Hav
Og dulme den vilde Vove!“
„Frem!“ — raaber Høvdingen — „myrd og brænd!“
Hans Pibe Frænderne kjende:
Fra Snækken styrte hans Strandhugsmænd
Og Mordbrandsluerne tænde.
Brat liden Kirstin fra Bolsterdun
Opfarer i Kidskindskaaben —
Med Skrig hun vaktes af stakket Blund:
Trindt skinner Flammer og Vaaben.
Op Døren sprænges med Stang og Spær;
Den vilde Røver indtræder.
Stolt Ingefrid blegner og tier kvær;
Skjøn Huldfrid jamrer og græder.

---

[1]) Radegast, der havde sit Tempel i Rhetra, kaldes Belbog o: lys Gud.

Til Snækken flæber med haanligt Ord
Hin Viking kosteligst Bytte:
„For intet ej vi til Danmark foer —
Et Jomfrubur vi dog flytte!“
Prins Buris drømmer paa Bolstervaar,
Og rædde løbe hans Svende.
Med Sømmekniv stolt Ingefrid staar,
Harm, stinger hun Vender trende.
Men, bleg og bastet, den stærke Mø
Maa Vikingshøvdingen følge;
De Jomfruer jamre paa vilde Sø,
Og Snækken flyver paa Bølge.

Hr. Buris op fra Bolster foer —
Det ringed for hans Øre;
Den Last og Men med Kvide stor
For sent han faar at høre.
Har Venden hærget Stad og Ø,
Den Spot er ond at døje;
Men tog han skjønnest Fyrstemø,
Han tog mig Sten af Øje.“
Prins Buris gaar til Roskild Fjord,
Og ser han ud saa vide:
„Hist flyver rappe Vikingsknor —
Did naar ej Spyd, ej Blide.“
Til Dromerstavn den Herre gaar
Og lader Sejl ophejse:
„Om nu jeg Havets Bund saa naar,
Jeg vove vil den Rejse!“
Prins Buris er en ufrist [1]) Mand
Paa Stavn og vilde Vove:
Sin Skimmel net han tumle kan
Og bede [2]) Dyr i Skove;

---

[1]) uforsøgt.
[2]) jage.

Men Plankehingst paa Tilje blaa
Han mægter ej at binde,
Og naar han staar ved højen Raa,
Han sygner som en Kvinde.
Med Spær i Haand, helt hvid om Kind,
I fine Vaabenklæder,
Han holder sig ved Aarepind;
Den Fart ej stort ham glæder.

Men pilsnar Vikingsskuden gaar,
Af Fjord hin Lindorm render;
I Fremmerstavn Ulf Svartskjæg staar,
I Mast han Spejder sender:
„Stød højt i Lyd, naar dem du ser,
Os mindst at møde lyster!
Men enstig Snække jeg udler,
Med to helt trøst jeg dyster.
Først stævne vi til Rylands Strand,
Det Tog vi ej forhale!
Der kristent Blod af danske Mand,
Skal Swantevit husvale.
Dernæst til Meklenborg jeg gaar
Og rammer Markedspæle:
Der solgtes dyrt forleden Vaar
Syv hundred danske Sjæle.

Skjøn Huldfrid græder ved de Ord;
Paa Bunken [1]) mod hun sidder:
„Ak, i usalig Stund udsoer
Til Leding Drot og Ridder!
Skal danske Mø i Trældom gaa,
Er Danmarks Ære ringe;
„Ak! hvis os Asbjørn Snare saa,
Han kom paa Vejrets Vinge."

---

[1]) Bunden i Skibet.

Paa Fingerguld skjøn Kirstin ser,
Helt mod og gram tillige:
„Paa ingen Mand jeg lider mer,
Kan mig Prins Buris svige.“ —
„Den Herre fin til Hindestrid
Vel Heltemodet gjemmer!“
Saa melder best stolt Ingefrid;
Det liden Kirstin græmmer;
„Mon Ridderen af stolten Sø
Da Elefanter jager,
Mens Venden med hans Fæstemø
Til Slavemarked drager?“
„Vil Gud“ — gjenmæler Ingefrid —
„Har Østresaltets Vover
End vaagne Mænd i Nødens Tid,
Mens Landets Vogter sover.“
„Ak, er det Tid at kives nu?“
— Skjøn Huldfrid Trætten bryder —
„Den Drot vil komme før i Hu,
Som over Lykken byder!
Hans Arm dog ene frelse kan
I Dods og Skjændsels Fare,
Ej Buris eller Vetteman,
Ak, selv ej Asbjørn Snare!“
Skjøn Huldfrid de Smaahænder vred,
Hun jamred før saa saare;
Nu knæler hun paa Bunken ned
Med Bøn og fromme Taare.
De Møer paa hinanden se,
Og ej de tvistes længer:
Dem rører fælles Hjærteve,
Til Djet Taaren trænger.
De synke til hinandens Barm,
Og bitterlig de græde;
Stolt Ingefrid med bundne Arm
Sig skjuler under Klæde.

Ulf Svartskjæg stander paa Bonedet [1]) blaa;
De fangne Jomfruers Sorg han saa.
Et Ord han vil dem sige til Trøst
Og taler til dem med plumpe Røst:
„I skal ej græde, I Møer smaa!
Vi skal vel komme til Rette!
Jer danske Piger jeg lide maa:
I er helt lyse og nette.
En af Jer kaarer jeg selv til Viv,
Og Mænd jeg skaffer jer alle!
I græde nu ej for jert unge Liv!
I rig Mands Haand skal I falde.
Ej Stodder køber slig Vare fin —
Nu Markedspriserne stige:
For hundred Stykker af hvidest Lin
Jeg tusker ej danske Pige!“

Saa Vikingen taler med frække Sind.
Af Harme hvidner stolt Ingefrids Kind;
Den høje Mø med et Lynblink truer;
Men stærke Røver slig Kvinde huer.
Han løser hende af Bast og Baand
Og vil hende klappe med beget Haand;
Men fri og høj, hun fra Bunken springer,
Paa stejle Kæling hun djærv sig svinger:
„Hvis fræk du rører fribaarne Mø,
Hun har en Ven i den dybe Sø:
Stolt Havmand giver jeg hen mit Liv,
Før jeg skal vorde din Hadingsviv,
Og aldrig skal jeg leve den Time,
Da du mig sælger som Hest ved Grime.
Ej dansk du nævne den Kvinde og Mand,
Hvem Hedning tusked i fremmed Land!
Fra Danmark stjal de fribaarnes Mæle:
Men danske var ej de Trælleſjæle!“

---

[1]) Skibsdækket.

Saa taler stolt den gjæve Mø.
Ulf Svartskjæg haanlig griner:
„For besk og dyb er salten Sø —
„Mig daare lidt de Miner.
Helt stolt du dig gebærde kan
Og store Raad opdiske;
Dog før du favner dygtig Mand,
End føder Sundets Fiske.
Mig hue vel de Piger smaa,
Som ej er alt for tamme;
Men lad det Spil nu Ende faa!
Det baader ej at bramme."

Stolt Ingefrid paa Ræling staar
Og ser i dybe Bølge;
Vildt flagre ud de brune Haar
Og Jomfrubarmen dølge:
„Opløser Stormen Lokken mig,
Som paa den løse Kvinde,
Og glæder giftig Havsnog sig —
Den skal ej Sejer vinde!
Han lever, som mig hævne vil
Med Glavind og med Flamme;
Men Orm er ej i Verden til,
Som skjænder hvide Stamme.
Skjalm Hvide i sin høje Hal
Uplettet Mø skal savne;
Men Venderdragen fede skal
Paa Stejlen danske Ravne!"

Fra Ræling udspringer den tidjærve Mø
Og synker og stiger paa vilde Sø.
Ulf Svartskjæg flux lader Sejl neddrage,
Han griber Læen med krumme Hage;
I Aareskuden fra dybe Sø
Han rask opfisker den stolte Mø.

I Dvale slumrer den skjønnes Aand;
Han binder hende med varlig Haand:
„Har Danmark Mænd nu, som det har Kvinder,
Ej længe Venden dem lænkebinder;
Dog enkelt Svale gør ingen Vaar."

Den Jomfru store Øjne opslaar —
Hun atter seer sig i Slavekjæder;
Dog ej hun jamrer, og ej hun græder.
Hun hæver Hoved og høje Bryst
Og skuer stille mod Sjølundskyst.
Hinsides Dragø ved Fiskerhus
Staar Røverstejlen paa Sundets Grus [1]):
„Der, Jomfrurøver! dit Herberg stander —
Paa Stejleborg vel en Gang du lander!
Hovere skal du ej længe mer,
Hvis ellers ret jeg i Taagen ser:
En daanet Mø du vel binde kan;
Men tør du møde en Dannemand,
Saa fly ej ræd for hin liden Snække!
Jeg mener tvende dig ej kan skrække."
Ulf Svartskjæg hører den Jomfrues Ord,
Og flux han vender med Sejl og Ror;
„Den Dyst skal vorde mig stakket Spas —
End saa jeg aldrig slig vrang Sejlads;
Hin Dansker tog sig vist fuld god Rus:
Han løber Staver i Liv sig bus!"
— Med Sidekuling han Snækken møder;
Hans Jærnklov mægtig i Kvas den støder.
Prins Buris vakler med brustne Stavn,
Men raaber ud liden Kirstins Navn.
Han svinger Lansen som han kan bedst,
Alt som han sad paa Dystløberhest.
Men ræd ham svige hans Ryslands-Svende:
De hilse Venden som Ven og Frænde.

---

[1]) Stejleborg, hvor siden Axelhus og Kjøbenhavn byggedes.

Prins Buris ridderlig om sig slaar;
Dog Orlogskampen han slet forstaar:
For tunge Spadestav Skjoldet viger —
Ved Vikingsmast liden Kirstin skriger;
For lette Kastespyd Buris segner,
Og liden Kirstin ved Ræling blegner.
Det Vrag bortdriver mod danske Kyst,
Ulf Svartskjæg ler ad saa liden Dyst;
Med rige Bytte og nye Fanger
Den Viking rask gjennem Sundet ganger.

Men paa sin Fyrstekappe rød
Den fangne Herre bløder:
„Foragt mig ikke i min Død!"
Han dybe Suk udstøder.
Hos Fangen staar den Frøken fin
Med Graad paa hvide Kinder;
Med kostelige Halsduglin
Hun Prinsens Saar forbinder.
„I kæmped som min Ridder brav:"
— Saa trøster kjærlig Stemme —
„For mig I trodsed Død og Hav,
Det skal jeg aldrig glemme!"
Stolt Ingefrid paa Vunden ser;
Den er helt let og ringe.
Dog ej den kjække Jomfru ler;
Selv maa hun Sorgen tvinge.
I Slavelænken, rolig, stor,
Mod Sky hun Blikket vender.
Ulf Svartskjæg springer op fra Ror,
Han løser hendes Hænder:
„Slig Jomfru er Guldkroner værd —
Hun skal ej Lænker bære!
Hun Dronning er paa Snækken her;
Hver Mand skal hende ære!

Ej Siva [1]) med sit lange Haar,
Med Æble og med Drue,
Som hist ved Altenburg hun staar,
Saa herlig er at skue.
Sig, raske Mø! hvad Manddom kan
Dit stive Sind betvinge?
Med dygtigst Mand i Danmarks Land
Jeg agter Dysten ringe.
Ved Radegast jeg sværge vil
Og Hanen paa hans Lokker:
Den Karl er ej i Verden til,
Som mig et Haarsbred rokker!"

„Helt drabelig du blev i Hast!"
— Stolt Ingefrid gjenmæler —
„Nys krøb du dog af Baand og Bast;
Men rask du Kvinder stjæler.
Helt kjæk du møder ukarsk Mand,
Som ej kan staa paa Dække,
Og Frænder, som ej holde Stand,
Du kan i Bolten lægge;
Men har du Sømandsmod i Bryst,
Fra Mast ej ræd lad spejde!
Og søg ej Skjærm bag Næs og Kyst
For dansk Søhanefejde!
Tør djærv du møde Vetteman,
Kan ham du overvinde,
Saa vil jeg tro, at mer du kan,
End braske for en Kvinde."

Den Viking træsk i Skjægget ler:
„Det kan sig vel saa føje,
At, før jeg Rylands Kyster ser,
Jeg paa den Karl faar Øje.

---

[1]) Livets og Kjærlighedens Gudinde hos Venderne.

Jeg skyldte ham et Tak for sidst:
Han tog min bedste Snække;
Derfor jeg af hans Mund har vidst
Den bedste Tand at trække.
Er han den Ørn, din Hu staar til,
Og som du glaner efter —
Paa Dragens Ryg jeg flyve vil
Og prøve Ørnens Kræfter.
Hans Klo os ramte haardt og tidt;
Dog det jeg ænser ikke:
En Gang den store Swantevit
Hans Hjærteblod skal drikke.
Paa høje Ryland Kæmpen staar,
Forfærdelig at skue:
Til Verdens Ende Pilen naar
Fra Gudens Kæmpebue.
Snart stoltest Fugl ved danske Strand
Skal Gudens Alter sire!
Een Hals kun har dog Vetteman;
Men Swantevit har fire."

Saa Vikingen taler med lystigt Mod.
Paa Skyen hans Baadsmænd agte:
„Der kommer en Byge, hun er ej god —
Mod hende vi stort ej magte."
Og flux de klyve i højen Raa;
Med Larm de Sejlene kappe.
Til Rorbænk Strandhugskarlene gaa;
Til Aaren gribe de rappe.
Men mægtig bruser den Hvirvelvind —
Det hviner i Tov og Master;
Mod høje Møen gaar Strømmen ind,
Mod Klinten Snækken den kaster.
Paa Dækket standser en fangen Mand,
Det er hin liden graa Bonde:
„Nu skal jeg sjunge som bedst jeg kan! —
Nu ser jeg, hvorhen vi stunde.

Helt strunk er Danmarks Jomfru-Ø,
Helt mægtig er Bølgens Dronning:
Paa hvide Klippe ved Østersø
Der rider vor Klintekonning.
Der har han redet i tusind Aar —
Ej fra sin Hule han viger,
Og hver en Røver som Grap det gaar —
Saa sjunge de møenske Piger:

„Slet intet Bytte han her skal faa,
Hans Agt skal hannem fejle;
En blodig Pande og Kroppen blaa
Dermed skal han bortsejle.

Grap! du komst fra Kullen i Fjor
Med Guld og Sølv beladet;
Det misted du her bag ved Njord:
Af Jætten blev det taget.

Det gaar i Aar langt værre til,
Det skal du vel befinde! [1]) — —
Nu ikke mere jeg sjunge vil —
Blæs lystig, I Nordenvinde!“

Saa sjunger liden graa Bondemand.
Vild Stormen blæser mod høje Strand;
Og Røverne vorde i Hu helt gramme:
„Hvi tog vi den Bakketrold med om Bord!
Han Havet oprører med onde Ord“ —
De liden graa Bonde ved Haar annamme:
„Kan ej du os bedre Viser sjunge,
Paa Havbund raadne din Ogletunge!“
Saa Venderne raabte med bistert Sind,
Og vildere bruser den Nordenvind;

---

[1]) Brudstykke af en gammel Folkesang.

Ud kaste de Bonden i dybe Grav,
Og højere svulmer det vrede Hav.
Med Skrig mod Stranden Maagerne fly;
Kun lidet Mandekraft baader:
Vild Voven taarner sig højt mod Sky,
Paa Dækket Havskummet fraader.
Fra Ræling styrter den knuste Mast,
De Hedninger hyle og larme;
Forgjæves de raabe paa Radegast:
Han standser ej Bølgens Harme.
Til Bistand mod deres sorte Gud
Paa Schwayxtix [1]) Slaverne skrige;
I Havet styrte de ofret Stud;
Men Stormen vil ej bortvige.
Ulf Svartskjæg rolig ved Roret staar;
Han raaber i Stormens Bulder:
„Den store Flins [2]) over Havet gaar,
Med Løven paa Kæmpeskulder.
Hans Fakkel flammer paa sorten Sø —
Den aabne Grav mig ej skrækker:
Skal end vi alle paa Havet dø,
Os Løven mægtig opvækker!“
Stolt Ingefrid hører Hedningens Ord —
Forbavset hun paa ham skuer:
„Du kunde vorde en Kæmpe stor —
I Stormen du bedst mig huer.
Men dør du nu paa det vilde Hav,
Til Kval kun Løven dig vækker:
Din Afgud aabner ej lukte Grav,
Ej aabne Afgrund han dækker.
Dog vel usynlige Haand er til,
Som mægter Havet at tvinge:
Til St. Christopher jeg bede vil —
Han skal til Kysten os bringe!

---

[1]) Solguden.
[2]) Den vendiske Døds-Gud; paa hans Skulder stod en opreist Løve, som ved sit Brøl skulde vække de døde.

Han bar den Herre af Bølgen op,
Hvem Jord og Himmel adlyder,
Som selv har vandret paa Bølgetop
Og over Stormene byder."
Saa Jomfruen taled med mægtig Tro
Og bad for Ven og for Fjende;
Det var som bad hun Havet til Ro:
Alt sagtnes Bølger og Vinde.
Men Snækken driver paa Klintestrand,
Og Sideplankerne briste;
Nu hver sig frelser, som bedst han kan,
Ulf Svartskjæg selv er den sidste.
De ædle Fanger han bjerged vel:
Med Aareskuden de lande;
Dybt under Dronningestolens Fjeld
Paa Klintekysten de stande.
Prins Buris svøber sin Arm i Skind,
Han ser paa de Møer trende:
Til Frihed stander Fangernes Sind;
Dog ej det ganger behænde.
De brat opstige ad stejle Fjeld,
Dem lyster ikke at lænte;
Ved Maglevandets det dybe Væld
Dem Strandhugskarlene hente.
Den Høvding svømmed fra Vrag til Land,
Han klyver til Jættens Hule;
Der under Fjældet ved Klintestrand
Kan tryg sig Røveren skjule.
Med Tov ophejser han fine Mø
Med Bytte, Vaaben og Fange;
Til Klintehulen ved dybe Sø
Kun Kat og Viking tør gange,
Den Hule kjender Ulf Svartskjæg vel:
Kun Maagen did ham kan følge;
Men mødtes tvende paa Jættens Fjeld,
En styrted knust imod Bølge.

# Syvende Sang.

Ilde gaar det i Danmark til:
Om Kronen Kongerne stride;
Hver Mand øver hvad helst han vil,
Paa Frænde Frænder ej lide.
Landets trofaste Mænd er faa;
Dem Kongetvisten adskiller.
Sjælen tænkes saa lidt der paa:
Sig Hjord med Hyrde forvilder.
Blod der rinder paa Land og Sø;
Ved Kullen Vetteman sejrer;
Røverflokken hans Fæstemø
I Klintehulen omlejrer.

Asbjørn stander paa Viborg Vold;
Der ser han ud saa vide.
Ej det aner den Ridder bold,
Hvad liden Kirstin maa lide.
Ej han hører det stille Suk,
Skjøn Huldfrid til ham udsender.
Dannerlyngen[1]) alt grønnes smuk;
Der Kongestenen han kjender:
„Hist Kong Dan med sin Krone stod —
„Der spejder nu sachsisk Rytter.
Før hin Grønning er rød af Blod,
Sit Stade Kong Knud ej flytter.

[1]) En Hede ved Viborg med en stor Sten, hvorpaa Kong Dan og flere danske Konger bleve hyldede.

Fuldtop har han af Sachslands Mænd
Og af de Hamborgerdrenge;
Fyden er ham en fuldtro Ven,
Det har vi mærket saalænge."
Asbjørn Snare mod Lejren ser —
Dens Forsvar tykkes ham ringe:
„Er her da ingen Stridsmænd fler,
Som tør over Aaen springe?"

Valdemar hører den Ridders Ord —
Han kommer med Axel Hvide:
„Vel slig Manddom jeg os tiltror,
At vi over Aa tør ride.
Ej vi pleje for Knud at fly,
Det Viborg Slette kan sande:
Sidst, vi mødtes her under By,
Han hented sig blodig Pande.
Bedre skal det ham nu ej gaa!
Det vil Konning Svend jeg love.
Lidet baader det her at staa:
Bag Vold fra Æren vi sove."

„Længe vi skal ej sove mer!"
— Gjensvarer Hr. Axel Hvide —
„Bonden bringer ej Øxne fler,
I Krybben Hingstene bide.
Ølket drypper alt tyndt fra Tap,
Og Brødet skiftes i Smule;
Trægest Bjørn kun suger paa Lab
Til Hunger ham driver af Hule."

Arnold Sanger ved Siden staar,
Til Køllen Gubben sig støtter:
„Ilde drømte Kong Svend i Gaar,
Og nødig Foden han flytter.
Heller vil han i Viborg bo

Og svelte i spærret Rede,
End ustadige Lykke tro
Og nærme sig Grathe Hede."

„Ej saa langt vi til Leding gaa:"
— Gjenmæler Hr. Axel Hvide —
„Fjenden staar jo her jævne Aa,
Han venter os under Lide.
Fæster Kongen til Varsel Tro,
Det bedste han ej forgjætte!
Sidst, her mødtes de Konger to,
Vi sejred paa Viborg Slette."

„Ret saa!" svarer den gamle Skjald —
„Kun Lykken Lykken indhenter:
Snublen ganger som helst for Fald,
Og Ravnen paa Valen venter.
Ingen holder ved Viborg Stand,
Som Dansken Sorg vil berede!
Derfor sørger vel Konning Dan:
Han vogter end Lyng og Hede.
Mange Drotter er Landsens Pest,
Kun en skal Kongesten smykke:
Hvo det mener med Danmark bedst —
Ham gamle Dan giver Lykke.
Drotten ved jeg, som skjævt det gaar,
Og Drotten, som det gaar værre —
Brud og Krone den Drot her naar,
Som vorder Dannemarks Herre!"

Valdemar taler til Axel brat:
„I har helt sælsomme Svende;
Sover jeg ikke i næste Nat,
Den gamle Skjald I mig sende!
Til jeg mødes med Knud paa Val,
De Timer tykkes mig lange:
Eventyr vil jeg høre i Hal

Og lytte til gamle Sange!
Klerken, I har mig sendt i Gaar,
Han er i Krøniken dygtig:
Mer han ved, end hvad jeg forstaar;
Men fast han er mig for kløgtig.
For den Skriver jeg blues maa:
Vor Idræt vil han fortælle —
Fuldtop har han at skrive paa;
Men intet har han at melde."

Axel smiler ved Fyrstens Ord:
„Min Skriver har lært at bie;
Ingen blev end paa een Dag stor —
Om ufødt Gjerning vi tie!
Frugten kommer før Blomsten ej,
Og Høsten ikke før Vaaren;
Den vel finder til Æren Vej,
Som dertil er fød og baaren!"

Kongen kommer fra Borrevold;
Det Slot saa fast han lod bygge:
„Viborg har nu et dygtigt Skjold,
Det Danmarks Krone skal hygge!
Fjendens Blider os her ej naa,
Hans Gravsvin frygter jeg ikke;
Sætter han Fod over Viborg Aa —
God Hilsen skal jeg ham skikke!"
Kongen mønstrer sin Skansevagt
Ved Gravene, dybe og brede:
„Op, I Karle, og giv god Agt!
Til Skudvogn Stenen I hede!
Ruller Fjenden sit Stormtaarn frem
Og sætter til Volden Stige —
Brændselsminen opspræng med Klem,
Og lad ham i Flammen skrige!
Magt mod Magten! og List mod List!
Mod Rotten stille vi Saxe!

Kværnsten tager fra Møllen hist
Og sætter paa Egeaxe!
Løbehjul paa de Bræder skraa
Lad gjennem Stormhullet fare!
Splitte skal de som Avner smaa
Den helvedviede Skare!
Igelkatten paa Skrænten staar
Med Børsten af Egepigge;
Hvem den rører med mindste Haar,
Skal knust til Dommedag ligge!"

Kong Svend paa Volden ganger
Og taler stærke Ord;
Men gamle Arnold Sanger
Kun lidt hans Manddom tror.
Han Sælskindshuen ryster
Og mumler mut i Skjæg:
„Paa Skarn sig Hanen bryster,
Mens Hønen lægger Æg."
Men Valdemar fremtræder
Og taler gjæve Ord:
„Ej stort sig Falken glæder,
Naar under Tag han bor.
Bag Sværd I bedre bygger
Guldkronen, end bag Grus:
Mig tykkes Drot! I bygger
Os her et Fangehus.
Skal danske Mænd nu svelte
Af Frygt for sachsisk Sværd —
Skal Hamborgs Kræmmerhelte
Kry skjælde Dansken her —
Og skal vi længer tøve
Bag Skansegrav og Vold —
Jeg vil den gamle Løve
Udslette af mit Skjold!"

„Det skal I ej behøve!“ —
— Gjensvarer Konning Svend:
„Til Tid er, maa I tøve
Og ruste mine Mænd.
Et Døgn I sagtens tæmmer
Ubændigt Løvemod;
Forinden vel I nemmer
Hvad før I ej forstod.
Den Ros jer ingen nægter:
I ordne kan en Hær,
Helt mandelig I fægter
I Rækken, Spær mod Spær;
Men Fjendens Raad at lempe
Og bruge farlig Ven —
Med Kløgtens Pil at kæmpe —
Det maa I lade Svend!“
Med Sned i mørke Mine
Den Sjølundsdrot bortgaar:
Krigskunster, smaa og fine,
Den Konning ej forsmaar.
I Løn han Spejder sendte
Med Guld i Fjendehær,
Mens Valdemar kun brændte
Af Lyst til ærlig Færd.

Den unge Hertug grunder paa
De Ord, Kong Svend lod falde:
„Vil her paa Ræveklør han gaa —
Hvi maa jeg Drot ham kalde!
Hvi bandt mig dyre Lehnsmands-Ed
Til ham, min Sjæl foragter!
Fast var det, naar jeg for ham stred,
Som tvang mig onde Magter.
Men Fyrsten, som jeg kæmper mod,
Med Højmodsblik mig blender —
Hvi randt min ædle Faders Blod
Dog for hans Faders Hænder!

Fast er det mig, hver Gang jeg staar
Mod Knud i Kampens Hede,
Som vilde Armen, naar den slaar,
Til Favntag sig udbrede.
Men Sværdet brænder i min Haand:
Jeg elske maa og hade —
Jeg hævne maa min Faders Aand,
Kan ej den Kamp aflade."
Til Borrevold, uglad i Sind,
Den unge Hertug ganger;
Paa tavse Vink, til Borgen ind
Ham følger Arnold Sanger.
Med Valdemar den gamle Skjald
I Højeloft indtræder;
Ved Tærsklen i den nye Hal
Han standser mørk og kvæder:

„Paa Irland standed et Kongeslot;
I Verden var ej dets Lige:
Der dømte aldrig saa slet en Drot,
Som Tro og Lov vilde svige.

Om Themar Slot ganger Sagn om Land:
Paa hellig Grund var det bygget;
Men faldt der Dom af uretvis Mand,
Blev Borgens Grundvold oprykket.

Og der en Konning sin Fjende sveg
Og Ret til Uret omvendte,
Brat Grunden under hans Throne veg,
Og Borgen sit Sted ej kjendte.

Sig Salen drejed, og Taarnets Top
Mod Himlen peged ej mere;
Sig nedad vendte hvad før stod op —
Der bygger ej Konger flere." [1])

---

[1]) Efter „Kongespejlet".

Saa sang den gamle Arnold Skjald
Og dybe Stemme hæved;
Fast var det som den Konninghal
Paa nye Grundvold bæved.
Ung Valdemar paa Skjalden ser
Og Ilden i hans Øje:
„Saa mægtigt du ej sjunge mer!
Du sprænger Kongens Fløje.
Dit Æventyr jeg vel forstaar:
Det Ord Kong Svend skal sande;
Dog, om end Borrevold forgaar,
Gud lade Danmark stande!
Men ti med dine dunkle Ord
Om Tider, som skal komme!
Ej mer jeg stort paa Drømme tror:
De bedste synes tomme.
Om Danmarks Lykke drømte jeg,
Men vaagned til dets Kvide,
Og mange Sjæle blev der ej,
Paa hvem jeg nu kan lide.
Lad falde hvo ej kan bestaa
Og ærlig Sejer vinde!
Men Tro og Love holdes maa,
Selv mod min Arvefjende.
Et Æventyr min Hu staar til;
Paa det skal du mig følge!
Kong Knud i Kvæld jeg gjæste vil
Hinside Aaens Bølge.
Nu ej som Fjende, ej som Ven,
Ukjendt, hans Gjæst jeg være!
Men mødes vi paa Val igjen,
Det gjælder Liv og Ære.“

Saa taler Hertug Valdemar,
Og gamle Arnold nikker:
„Hvis Konning Svend din Fjende var,
Du gjæsted ham ej sikker.

Med Knud den Spas du vove kan,
Selv om han Gjæsten kjender:
Kong Knud er ingen ugild Mand;
Men han har falske Venner.
Vogt dig for visne Sorte=Plog,
I hvad du har i Sinde!
Den Haand, som Konning Erik slog,
Forraader Ven som Fjende.
Paa begge Skuldre bærer han
Sin Kappe, naar det gjælder;
Alt Svend sin Faders Banemand
Blandt kjøbte Venner tæller."

Mørk Valdemar paa Skjalden ser:
„Saa ved du hvad jeg aned?
Hvor er nu Tro og Love mer?
Har Djævlen Vej os banet?
Hans Vej jeg gaar til Sejren ej
Med Ræv og falske Slange —
Jeg kjender vel en bedre Vej,
Den vil jeg trøstig gange!"
Med Gubben saa den unge Drot
I lønligt Kammer taler,
Mens Solen over Viborg Slot
Mod Vesterhavet daler.

# Ottende Sang.

Hinside Aaen i Lejren sidder
Kong Knud hos Folrad, den Sachslands Ridder;
De raadslaa over den bedste Tid
Til frem at drage til Storm og Strid.
Kong Knud har længe mod Lykken kæmpet;
Dog Ulykken har hans Mod ej dæmpet;
Men Ufred bor i den Herres Sind:
Hans Blik er dunkelt og bleg hans Kind.
Landflygtig tidt han fra Danmark veg;
Og Ven og Frænde saa tidt ham sveg.
Paa fremmed Troskab kun halvt han lider,
Om dyre Krone dog end han strider.
Han ved dog, Fyden ham tro har kjær,
Selv i Udlændingers kjøbte Hær,
Og Fyden heller for Knud vil bløde,
End Sjølundsdrotten med Hylding møde.
Det var i Nøden den Herres Trøst;
Guds Stemme tyktes ham Folkets Røst,
Og Dannerfolkets den bedste Kjærne
I trofast Cimbrer han saa helt gjærne.

Hver mægtig Høvding i Ed han tog,
Selv tykke Bruno og Sorte-Plog;
Dog Kongemorderen mindst ham huer:
Hver Gang han ser ham, han lønlig gruer;
Men Blussel blander sig sært med Gru:
Sin Fader kommer den Drot i Hu,
Tidt ser han Faderens Daad i Drømme,
Og ingen Morder Kong Knud vil dømme.

I Teltet sidder han tankefuld;
Den Herres Harnisk er sort som Muld;
Paa Hjælmen Kronen er overhugget,
Og slet har Smeden den sammenstukket.
Paa søndret Smykke den Herre ser,
Paa Fred og Lykke han tror ej mer:
„Skal Danmarks Krone mig volde Gammen —
Med Blod jeg maa den nu lime sammen."

Trindt Vagtblus lysne i Lejr ved Kvæld;
Men Mørket falder paa Kongens Sjæl:
„Sig, tror du, Folrad! det Sted er til,
Hvor altid Ulykken bygge vil?
Hvis saa var, skulde jeg Viborg sky:
For mig den var en Ulykkesby.
Her staar jeg atter med vældig Magt;
Dog tykkes Hæren mig halv forsagt:
Mod gammel Tro er det svart at stride;
Selv kan jeg aldrig paa Lykken lide:
Velsignet har mig en blodig Haand,
Og med mig farer en Nattens Aand.
Til Glæde synes jeg ikke fød:
Kun tro mig fulgte den blege Død.
I Blod jeg vaded paa Viborg Slette;
Hin onde Dag kan jeg ej forgjette.
Snart her jeg vandrer i Blod igjen;
Maaske da falder min sidste Ven."

„Ej Konning!" — svarer den Sachser tro —
„Til Kampen vil vi os ruste fro!
I Rum ej give de mørke Tanker!
Ved hver Mands Side jo Døden vanker —
Paa et Sted ikke Ulykken bor:
Den travlt jo har paa den vide Jord.
Men Lykken følger hvem helst hun vil:
Den frejdige smiler som helst hun til.
Hin Sjølundskonning ej stort jeg agter:

Mod Eder, Drot! han kun lidet magter;
Var Hertug Valdemar ej hans Ven,
Fra Viborg jog vi ham snart igjen.
Mig undrer kun, at hin unge Løve
Ej før os lader sin Manddom prøve."

„Tro mig!" — gjensvarer tungsindig Drot —
„Han nødig tøver paa Viborg Slot;
Han længes vist efter Kæmpedyst
Og efter Blodkilden i mit Bryst.
Men skal hans Lanse mit Hjerte møde,
For bedre Haand kan jeg aldrig bløde:
I ham sig rører Knud Lavards Aand,
Hans Blod er ærligt, og ren hans Haand.
En Gang min Krone vist ham skal smykke;
— Men Mordersønner har stakket Lykke."

Saa taler Kongen, mørk i Sind,
Og tavs mod Jorden skuer;
Stærkt lysne paa hans blege Kind
I Teltet Baalets Luer.
Da vralter frem i Kongetelt
En Mand i Kalvskindsklæder;
Med stor Umag den tykke Helt
Paa svulne Fod fremtræder.
Den Hestfolkfører, rund og stor,
Paa Sadel bedst sig rører;
Helst tykke Bruno dog ved Bord
Mod Skinken Vaaben fører.
Paa Mjød og Vin han sig forstaar;
For trende kan han drikke;
Med Ord han mægtig om sig slaar,
Og Guld modstaar han ikke.
Dog har Kong Knud den Skryder kjær;
De store Ord ham daared:
Til Høvding for sin Rytterhær
Ej bedre Mand han kaared.

„Svart Mandslæt eder forestaar",
— Til Kongen Bruno taler —
„Hvis jeg ej flux til Ribe gaar
Og Fjendens Tog forhaler.
Se, Konning! denne Budstik fandt
Jeg i en Spejders Taske:
Os listig Snare Svend udspandt,
Lad ham os ej forraske!
Undsætningshær med Guld og Brød
Fra Ribe nu han venter:
Jeg bringer Fjenden visse Død —
Og sikre Bytte henter!"

Kong Knud paa falske Budstik ser
Og højt sin Høvding priser;
I Skjægget tykke Bruno ler
Og skrømtet Iver viser.
Han vralter flux af Teltet ud
Og lader Luren klinge;
Hans Hestfolk sig paa Kongens Bud,
Paa muntre Hingste svinge.
Saa ride de mod Ribe By;
Ej tykke Bruno lenter.
Først lod han Fjendens Spejder fly;
Derfor god Løn han venter.

Den Sachserhøvding paa Kongen ser:
„Af Ryttere har vi ej mange fler;
Kan Ridder Plog os dog Ryggen dække,
Jeg svarer for mine Sachser kjække."
Tavs Kongen sidder med Haand ved Kind;
I Teltet træder en Høvding ind:
En Benrad lig, han ved Blusset staar,
Med Panden skjult af de sorte Haar;
Hult Pansret, som paa en Træmand, klirrer;
Koldt dybe Øje paa Kongen stirrer.
Brat Knud opfarer: „hvad vil du? Plog!"

„I Lejren, Herre! to Mænd omdrog;
For Harpespillere vil de gjælde
Og Eventyr jer i Lejr fortælle.
Maaske de husked sig bedre om,
Naar først de mellem to Skruer kom."
„Fy, Plog!" — gjenmæler den Konning vred —
„Ej Pinebænken er Gjæstens Sted!
Sin Tommelskrue lad Bødlen gjemme!
Forræderhaanden den kun skal klemme;
Men Harpespiller og fredsom Skjald
Til Højbords bænkes i Konninghal!
I Teltets Lønkammer ind de gange!
Min Søster elsker de Minnesange;
Der vil vi høre paa Eventyr,
Mens Verden mørknes og Dagen flyer!"
Til Kongen nærmer sig Sorte-Plog
Og hvisker til ham et Ord i Krog.
Den Herre studser; men strengt han byder,
Og skumle Høvding ham tavs adlyder.

Under Teltets Silketag
Dristig Mø i Lejren sidder;
Kjæk til vilde Vaabenbrag
Følger hun med Drot og Ridder.
Tidt den Jægerinde skjøn
Red, i Fløjels Trøjen grøn,
Og med Falken paa sin Skulder,
Lystelig til Jagtens Bulder.
Hornets Skingren, Hundeglam
Liflig klang i hendes Øre;
Buestræng hun spændte stram,
Kunde Spyd og Daggert føre.
Ej for blodig Manddomsid
Hun sit Jomfruaasyn dølger:
Som til Gammensfærd, til Strid
Glad hun mørke Broder følger.
Tidt, naar Knud er mod i Sind

Og vil stolte Hoved bøje,
Blusser højt Sophias Kind,
Blinker Lyn i sorte Øje.
Daler Ørnen i sin Sky,
Liden Falk den forudsvæver,
Og tungsindig Drot paa ny
Kongelig sit Hoved hæver.
Hos sin Søster mangen Gang
Kongen glemmer hvad ham nager;
Tidt ved Strængeleg og Sang
Hun hans Plageaand forjager.
— Til Sophia Kongen gaar.
Skjøn hun ham i Møde træder;
Fyrstelige Skind hun slaar
Over rige Skjoldmøklæder;
Sorte Lok, indsnoet tæt,
Over høje Pande ligger,
Og paa Gyldendugs-Bonet
Rask den røde Fjerbusk nikker:
„Nys jeg hørte Lurens Klang —
Ret saa, Broder! lad den tone!
Tiden falder her mig lang;
Kort er Vejen til din Throne.
Over Aaen lad os brat
Svinge os til Kongeborgen!
Stormer Viborg du i Nat,
Hylder Danmark dig i Morgen.“

Saa med hædersivrigt Ord
Drotten hun i Møde ganger;
Ind alt træder, tavs og stor,
Valdemar med Arnold Sanger.
Rød, forbavset Skjoldung staar,
Ved ej hvad hans Sjæl fornemmer;
Hætten han tilbageslaar
Og sit Mummespil forglemmer.
„Hil dig, Knud!“ — udbryder han —

„Har slig Fe du med i Lejren,
Uden Hær du kæmpe kan
Og ej tvivle kan paa Sejren." —
„Broder! hvad skal disse Mænd?"
Spørger kjække Mø forvirret.
Lønlig smiler Arnold Svend;
Han har dybt i Sjælen stirret:
Han har læst paa Møens Kind,
Læst i unge Hertugs Øje;
Skjult er ham ej Kongens Sind;
Knud sin Gjæst alt kjender nøje.
Det dog ingen vide maa:
„Sæt dig, Søster!" — Kongen mæler. —
„For os Tiden at forslaa,
Fremmed Skjald i Lejren dvæler.
Førend vi til Vaabenklang
Færdes skal paa blodig Hede,
Vil med Harpespil og Sang
Venlig Gjæst os Fryd berede."

I Kongetelt ved Vagtblusskin
Svend Arnold Harpen rører;
Men Valdemar, helt sær i Sind,
Forvirret Tale fører.
Sin Fjende han advare vil
For lumsk Forrædersnare;
Men snart han føjer Suk dertil,
Som var hans Sjæl i Fare.
Han gruer for den skjønnes Magt,
Hvis Blik hans Sind forvilder;
Fast er det, som mod Ed og Pagt
Ham her en Trolddom hilder.
Op farer han med frejdigt Sind
Og Sangerkappen kaster:
„Din Fjende, Knud! drog til dig ind,
Som Myg mod Flammen haster.
Se! Valdemar her for dig staar:

Ej for din Magt jeg gruer;
En større Magt dog her mig naar,
End Fjendens Sværd og Luer.
Men gaar jeg end herfra igjen,
Som Fugl med sveden Vinge —
Skal Fjende dog saa lidt som Ven
Til Troløshed mig tvinge!
Vil du en ærlig Fjende tro,
Paa troløs Ven du agte!
Jeg havde ikke Rast og Ro
Før jeg det Raad dig bragte.
Ej mer jeg sige kan og vil
For Eden, som mig binder.
Kun ærlig Kamp min Hu staar til;
Paa Val du mig gjenfinder.
Betales maa den Mandebod,
Som Verden ej opvejer:
Til Soning for min Faders Blod
Kun et Klenod du ejer —
Og det er Hjertet i dit Bryst:
Højt, ved jeg, tro det banker;
Til mit jeg knuged det med Lyst
Helt tidt i utro Tanker.
Men blændes end mit Øje her —
Min Arm skal ej mig svige,
Og naar vi mødes, maa mit Spær
Koldt mod dit Hjerte hige!"

Saa taler Hertug Valdemar.
Helt vel Kong Knud ham fatter:
„Tak, Fjende! — ingen Ven jeg har,
Som mere højt jeg skatter;
Tak, ædle Fjende!" — sukker han —
„Dit Ord jeg ej skal glemme!
Du kaldtes til min Avindsmand
Af Blodets stærke Stemme;
Dog mere stærk, end Blodets Røst,

En Stemme i os taler,
Som saaret i fortørnet Bryst
Med Balsamord husvaler.
Den Stemme maa du døve nu
Med Klang af slebne Sværde,
Og mod hin Aanderøst med Gru
Jeg maa min Sjæl forhærde.
Gak fri dog bort, som fri du kom;
Trygt Lejde du modtage!
Men først skal Hornet gange om:
Min Nadver ej du vrage!
I denne Stund du er min Gjæst,
I næste først min Fjende;
Hvis Blod og Æt du bænkes næst,
Du glemme denne Sinde!"
Paa Teltstol ved sit Nadverbord
Kong Knud de Gjæster bænker;
Den Fyrstemø paa Kongens Ord
I Guldhorn Vinen skjænker.
For Valdemar kredentser hun
Guldhornet med stor Tække:
„Hvi kan jeg Velkomstskaalen kun
En Times Ven nu række!"

„Den Time" — svarer unge Drot —
„Til Dommedag skal vare!"
Men ej det tykkes nu ham godt
Slig Tale at forklare.
Guldhornet griber han med Lyst
Og tømmer det til Bunden;
Det er ham, som i dybe Bryst
En Ildstrøm er oprunden.
Han skuer paa den fagre Mø
Med elskovsdrukne Blikke;
Vel Ordet maa paa Læben dø,
Men Øjet tier ikke.
Svend Arnold ser i svare Strid

Fast unge Drot sig glemme:
Det tykkes ham paa høje Tid
At hæve gamle Stemme.
I Harpen griber han med Magt
Og sjunger gammel Vise
Om Velants Søn, som brød sin Pagt
Med falske Langben Rise.

„Ingen Pagt jeg bryde vil!"
— Valdemar opfarer —
„Fristes end min Sjæl dertil,
Eden jeg bevarer!
Her jeg ej skal tøve mer,
Det jeg vel fornemmer:
Naar jeg brave Fjende ser,
Ugild Ven jeg glemmer.
Far nu vel, højbaarne Mø!
Fagreste blandt Kvinder!
Næppe mer paa Verdens Ø
Vej til dig jeg finder.
— Konning! kom mit Ord i Hu!
Svig din Arm ej lamme!
Sejrer jeg nu, eller du —
Ærligt Sværdet ramme!"

Saalunde taler den unge Helt
Og brat udtræder af Kongens Telt;
I Skjaldekappen med Arnold Sanger
Han trøstig ud gjennem Lejren ganger.
Tolv Sachser følge paa Kongens Bud
Med Lejdeskjold dem til Aaen ud;
Der Arnold skyder fra sivgrøn Bred
For Drotten Baaden i Strømmen ned;
Tilbage sende de Lejdet trygge,
Og rask udro de i Nattens Skygge.
Men som de glide paa dybe Aa,
Fra skjulte Buestreng Pilen suser,

I Baaden aabne sig Sluser smaa,
Og Strømmen vild over Kæling bruser.
„Ha, Knud! forraadte du falsk os dog?“
Den Hertug raaber og rask udspringer;
Men skjult i Sivet staar Sorte Plog,
Ved Maanelys han sit Spyd udsvinger.
Dog Spydet rammer kun Kappens Flig;
Som Fisk mod Strømmen den Skjoldung strider.
Svend Arnold, skjæggede Nøkke lig,
Sit Hoved løfter og kjæk fremskrider:
„Den Onde sejrer ej denne Gang!“
— Saa raaber Gubben med mægtig Stemme —
„Den Haand skal visne, som Spydet svang,
Og Helved skal ej sin Yngel glemme!“
— Snart raske Skjoldung paa Bredden staar,
Og Gubben stander ham tro ved Side.
Bort Strængelegen med Strømmen gaar;
Paa raske Hingste fra Aa de ride.
Paa farlig Valfart er Arnold brav:
Forborgne Gjenvej den gamle kjender.
Til Viborg tavs over Vold og Grav
Fra Æventyret den Drot hjemvender.

---

## Niende Sang.

Natten ruger, tavs og kold,
Over Lejr og By og Slette;
Ej Kong Svend paa Borrevold
Svare Trængsel kan forgjette:
Guld og Brød det skorter paa;
Hungre maa han eller stride!

Ud af faste Borg han maa
Og i sure Øble bide.
Listig Spejder sig har meldt,
Bringer Trøst ved Midnatstide:
„Knud nu sover tryg i Telt,
Mens hans bedste Mænd bortride.
Sorte Plog har Nattevagt;
Eders Højmod han berømmer;
Sydehæren, halv forsagt,
Kun om Død ved Viborg drømmer.
Vil I sejre vist og let,
Konning! I paa Stand opbryde!
Brat, før Fjenden vaagner ret,
Domsbasunen for ham lyde!“

Svend har hørt den Spejders Raad;
Kallesøn og Sten han kalder.
Flux berammes vigtig Daad;
Luren hult fra Borgen gjalder.
Dæmpet klinger Skoldegny;
Rask med Bue, Spyd og Slynge
Drager gjennem Viborg By
Letbevæbnet Fodfolkklynge.
Af St. Mogens Port udgaa
Tusind Mænd i viet Skare;
Sakramentet tog de paa
Ingen Fjendes Liv at spare.
Under Portens Hvælving staar
Store Kobberhest nedgravet;
Derom gamle Sagn der gaar:
Den med Kraft er sært begavet;
Naar den klinger under Jord,
Død den varsler Stadens Fjende.
Hæren gammel Spaadom tror,
Haaber visse Sejer at vinde;
Mens de sorte Banner svang,
Nattens Fugl paa Muren tuded;

Under Porten hule Klang
Blodig Sejer dem bebuded.
Valdemar i Opbruds-Stund
Kom fra Eventyr tilbage;
Uden Rast og Natteblund
Hjælm han spændte under Hage.
Forud Asbjørn Snare foer;
Axel tumler vælig Ganger;
Valdemar den Kæmpe stor
Følger glad med Arnold Sanger.
Kongen stiger selv til Hest,
Trindt ham Fjederbuske vaje:
Hæren følger han mod Vest
Ad St. Stephans Enge-Maje. [1])
Vaabenklang ved Hanegal
Blodig Morgengry forjætter;
Ravnen flyver over Val,
Skriger hæs paa Viborg Sletter.

Og der det dages, staar Hær mod Hær;
Aaen mellem dem strømmer.
Kong Knud end blunder, med Haand paa Sværd;
Sophia fredelig drømmer:
For høje Gjæst hun med Gunst igjen
Kredentser det gyldne Bæger;
Paa Danmarks Throne hos mægtig Ven
Det stolte Hjerte hun kvæger.

I Lejren toner der Ottesang;
Præster bede og sjunge.
Bønnen standser ved Lurens Klang;
Ved Aaen Vagtskjolde runge.

Og Pilene hvine, og Vagterne fly,
Alt surre de tusinde Slynger;

---

[1]) En Slette ved Viborg.

Med Stenregnen kommer den knusende Sky
Og vækker de søvndrukne Klynger.
Forfærdelsen knuger forvirrede Hær,
De Høvdinger raabe og larme;
Af Teltet udstyrter Kong Knud med sit Sværd,
Han blusser af Iver og Harme.
Ham Søsteren følger med flyvende Fjer;
Med Spydet i Haand hun fremfarer.
For Konningen blues bestyrtede Hær,
For Møen de flygtende Skarer.
Og hver sig væbner, som han kan bedst,
Hver Rytter svinger sig paa sin Hest.
I Aaen rider alt dristig Fjende;
Men i de Grundsvælg, dybe og blinde,
I Hængedyndet de styrte maa,
Og Hest og Rytter med Skræk forgaa.
Tilbage kæmper sig Asbjørn Snare;
Vel hundred sank af hans rappe Skare.
Det Mandfald volder i Lejren Fryd,
Og trøst Kong Knud sine Mænd opstiller.
Med Stageslynger og Kastespyd
Vred Fjende ved Aa dem driller.
Valdemar gløder af Kæmpelyst
Paa skumhvid Ganger ved Axels Side;
De æske Sachsen til Alvorsdyst;
Men ingen kan over Aaen ride.
Vred Sachsen bander den usle Flod —
Som Danmarks Land han den agter ringe,
Og harmes over, at Tyskens Mod
Ej danske Rendesten kan betvinge.

Men Folrad raaber til kampgridsk Hær;
Han sikre Vadsted i Aaen kjender,
Derud han styrter med Hingst og Spær;
Mod Valdemar han sit Banner vender.
Glad unge Hertug sligt Vadsted ser;
Med liden Flok han mod Sachsen farer.

Ej jydske Flod dem adskiller mer:
I Aaen mødes de vrede Skarer.
„Bed Kongen følge mig over Aa!“
— Den Skjoldung raaber til Axel Hvide —
„Kan Tysken her jeg tilbageslaa,
Skal hist vi snart paa det tørre stride!“

Og rask han sporer sin Hingst til Dyst,
Vil Folrad af Sadlen støde;
Spydet splintres mod pansret Bryst —
Fire Lanser ham møde.
Stridshingsten stejler i skumhvid Aa;
Stærke Drot den med Sporen tvinger:
Frem med Skjold han sig knuge maa —
Hjaltet i Haand han svinger.
Rask bortstøder han brudte Spær —
Fast det sad mellem Hjælm og Pande.
Arnold er ham i Kampen nær —
Med Blod sprudle Aaens Vande.
Tilbage styrte alt Sachslands Mænd —
Valdemar frem over Aaen rider;
Brat ordner han sine Mænd igjen,
Men liden Flok han til Slag fremskrider.
Og mens Kong Svend over Aaen gaar,
Mens Axel ordner de Fodfolkrækker,
Med uhørt Manddom Valdemar slaar
Og Hærens Overgang dækker.
Et Sværd han vristed af Fjendehaand,
Derfor den trofaste Folrad bløder;
Den Sachserhøvding med kraftig Aand
Dyrt for sin dristige Manddom bøder:
Forgjæves kaster han søndret Sværd,
Forgjæves Valdemar Helten skaaner —
I Svends den hævnindviede Hær
Hans kjække Aasyn i Døden blaaner.
Drabeligt voxer det Vaabenbrag:
Hos Valdemar sejrer alt Asbjørn Snare;

Axel Hvide i ordnet Slag
Adsplitter Jydernes Skare.
Knud forgjæves med vældig Røst
Fra høje Ganger til Hæren raaber;
Harmfuldt svulmer Sophias Bryst:
Ej mer paa Lykken hun haaber.
Ulykken, ser hun, har her sit Hjem:
Den tapre Jyde sit Mod forglemmer.
„Flyer!“ — saa raabe vel tusind Stemmer —
„Her farer Døden med Sejren frem —
Lavards Aand er ved Sønnens Side:
Med Helgensønnen er Sejer og Død —
Flyer for Asbjørn og Axel Hvide!
Skjalm Hvides Ætt er til Sejer fød!“

Saalunde Flygtning til Flygtning skriger,
Og selv Kong Knud fra sit Stade viger.
Med Blussel stander han mangen Gang,
Svart Manddrab skuer han alle Vegne;
Hans bedste Kæmper omkring ham segne;
Blandt Lig han rider paa blodig Vang.

Folrad ligger udstrakt i Støvet;
Kongens Hjerte blev dybt bedrøvet:
„Faldt du ogsaa, min sidste Ven!
Venneløs jeg nu staar igjen.
Sorte Plog! du paa Skrømt kun strider;
Falsk, du svigted din Nattevagt —
Ve den Drot, som paa Nidding lider!
Fjenden har mig det forudsagt.
Ha! Valdemar!“ — raaber den Herre mørk —
„Du har mig Sejren af Haanden vristet;
„Mit Kongeliv er en frydløs Ørk,
Fast Modet har jeg med Lykken mistet.
Dog kom! jeg kæmper paa Liv og Død —
End skal du se, jeg en Helt tør møde!
Husk, før du died paa Moderskjød,

Din Fader maatte i Skoven bløde! —
Min Fader var det, som slog ham — kom!
Fæld over Morderens Søn nu Dom!
Jeg skal betale dig Mandebod —
Kom, sluk din Harm i mit Hjerteblod!"

Saa raaber Kongen og svinger Lansen.
Det Valdemar hører i nære Dyst;
Hans Aasyn lyser i Sejersglansen:
Forsonet er Hjertet i Heltens Bryst.
Ved Kongens Højre den Skjoldmø blinker —
Tilbage sejrende Helt dem vinker.
Hans Øje straaler af Højmodsild,
Det glinser af Medynkstaaren mild.
„Kom Broder!" — beder den Fyrstemø —
„Mod Lykkens Søn skal du ikke kæmpe!
Ej Sjælens mægtige Røst du dæmpe!
For Vennehaand skal ej Vennen dø!"

Og Kongen hører den skjønnes Røst,
Med slagne Hær han tilbageviger;
Men svar er Kampen i Drottens Bryst,
Og efter hæderfuld Død han higer.
Han vender ofte sin Ganger brat
Og slaar Forfølgernes Sværm tilbage;
Men Blodet rinder — hans Sjæl er mat —
Tolv Kæmper tro ham fra Val bortdrage.
— Til Sachsland slagne Drot maa fly;
Adspredt forlod ham Hæren.
Svend drager stolt til Viborg By
Og bryster sig af Æren.
Men Valdemar, som Sejren vandt
Med sine Kæmper gjæve,
Vemodig Bøn, hvor Blodet randt,
Til Sejrens Gud maa hæve.
Paa Kampens Blodmark knæler han
Og hæver dunkle Øje:

„Til Frelse for mit Fædreland,
O Gud! vort Værk Du føje!
Fordøm ej Sejren, Du os gav!
Den dyrekjøbt mig smerter —
Væk Danmarks Aand af store Grav!
Sank de adskilte Hjerter!“

Saa bad den Herre, høj og from,
Ved Axel Hvides Side.
Men der til Viborg By de kom,
Flød Blod ved Nattetide.
I Staden raser Hævn og Mord:
Did mangen Flygtning tyede;
Nu selv, hvor Ven og Frænde bor,
I Natten Mordskrig lyde.
Det Blodbad standser Valdemar,
Han sværger ved sin Ære:
„Hvo værgeløse myrdet har,
Skal hver Mands Nidding være!“
Med Skjel af Fjende som af Ven,
Lovprist den Skjoldung bliver,
Ej mindre prises vil Kong Svend:
Hver Nidding han tilgiver.

Der glad den Konning sidder
En Dag paa Borrevold,
Indføres fangne Ridder
Foruden Sværd og Skjold.
Det Bruno er, hin tykke:
Ham bandt de Ribe Mænd;
Men Fangen times Lykke
Og Naade hos Kong Svend.
En hædret Mand, han ganger
Hos Kongen ud og ind;
En Kvæld formummet Sanger
Ham rækker Runepind.
Derpaa hans Dødsdom stander

Med gaadefulde Ord:
„Den Mand, St. Knud forbander,
Ej tryg hos Kongen bor!“

Og tykke Bruno ganger
For Konning Svend at staa!
„Se hvad en Folkesanger
Mig gav at tygge paa!
Det Pind er til min Kiste,
Hvis jeg det ret forstaar:
St. Knud jeg aldrig priste,
Og nu igjen han gaar.
Hvordan det sammen hænger,
Jeg ikke Freden tror;
Mig smager ikke længer
En Mundfuld ved jert Bord;
Og tænker jeg, at Mjøden
Skal slukke Sorgen ned,
Det er mig fast som Døden
Mig gjennem Halsen gled.
Tro ej, jeg gantes Herre!
Stor er en Helgens Magt,
Staar han som her, desværre!
Med galne Folk i Pagt.
Naar Aander fælde Domme
I skjulte Gildeslag,
Kong Niels i Hu vil komme!
Det er en farlig Sag.
Hvad Gildesbrødre magte,
Det saa vi paa hin Drot:
St. Knud vi ej foragte!
Han sprængte Kongens Slot.“

Paa Runepinden stirrer
Kong Svend, helt krus i Sind:
„Det Krimskrams mig forvirrer —
Hvad rager mig den Pind?“

„Ej mindre og ej mere,“
— Gjensvarer Bruno snild —
„End at det gjælder flere,
Naar i mit Hus er Ild.
Til Thinge jeg er stævnet
For Landsforrædersag,
Og til den Tvist er jævnet,
Jeg svelter Nat og Dag.
Kan I mig ej forsvare,
Var end det mod St. Knud,
I selv ej uden Fare
Kan gaa af Døren ud.“
„Hver Mand sig selv maa værge!“
— Ham svarer Konning Svend —
„Paa Thing du fri dig sværge!
Drag hid med hundred Mænd!
Jeg vil mig ikke plage
Med Rettergang og Tvist.
Du Sværd til Dommer tage!
Det dømmer kort og vist.“

I Sindet dog urolig
Ved tykke Brunos Ord,
Kong Svend i faste Bolig
Selv frygter Svig og Mord.
Hver Nat for Dør han stænger;
Han tør ej Fyden tro.
Paa Borrevold ej længer
Det lyster ham at bo.
Til Fyens Land han drager
Med mægtig Hær i Lejr;
Der Hyldest han modtager
Og prises for sin Sejer.
To nye Skanser [1]) bygger
Kong Svend ved store Bælt.

---

[1]) Nyborg og Korsør.

En Dag i Teltets Skygger
Han savner Bordets Helt.
Fra Thing var Bruno kommen —
Han svor sig fri for Svig;
Men, lønlig ramt af Dommen,
I Skoven laa hans Lig.

---

## Tiende Sang.

---

Helt lovløs øves selv højest Ret
I Løn i Dannemarks Rige.
Af Blod er Ravnenes Hær alt mæt;
Dog efter mere de skrige.
Fra Ryland vendiske Flaade gaar:
Den fynske Kyst vil de hærge.
Der Valdemar med sine Kæmper staar;
De mægte vel Landet at værge.

Men Valdemar er kun lidet fro;
Tavs grunder Hr. Axel Hvide.
Ej Asbjørn Snare har Rast og Ro;
Han raser af Harm og Kvide.
Dem Budskab bares fra Sjølunds Strand
Om Jomfrurovet, hint frække;
Flux Asbjørn stævned fra Fyens Land
I Storm paa flyvende Snække:
Han svor at hente den Fyrstemø,
Var saa det ved Verdens Ende,
Og før i hedenske Land at dø,
End Danmark se uden hende.
Han sejler Dag og han sejler Nat,

Ved ej hvorhen han skal styre;
Til Vind og Lykke hans Lid er sat,
Men gode Raad ere dyre.
Som rige Kjøbmand omfarer han;
Gods, ved han, Vikingen skatter:
Paa Slavemarked i Venderland
Han søger den Fyrstedatter.
I Huen skjuler han lyse Haar,
Med Sværte Skjægget han kæmmer,
Om Brynjen begede Skindvams slaar,
Som vendisk Menneskekræmmer.
Saa gaar han dristig i Landet op
Til Rhetras mægtige Høje.
Ved Søen [1]) skinner bag Egetop
Hist Afgudstempelets Fløje,
Der ofrer Venden til Radegast
Hver Kristenridder, han fanger;
Did Slaver drives i Baand og Bast,
Til Marked af hedensk Pranger.

Hr. Asbjørn ganger i Staden ind
Og ser paa spraglede Skarer;
Sit Slagsværd skjuler han under Skind;
Paa Ord han klogelig sparer.
I Række staa der Kvinder og Mænd;
For Lin dem Venden falbyder.
Hr. Asbjørn ganger i Rækken hen;
Det Syn ej Ridderen fryder.
Han hører mange Haand Tunger her
I Trælleflokken sig røre,
Men spørger ej hvad den Mand er værd,
Som lader til Torvs sig føre.
Hver Kvinde, som han i Lænker ser,
Han maaler med Falkeøje:
Han rund løskjøber hvo bedst sig ter,

---

[1]) Tollenser-Søen ved det nuværende Prilwitz.

Og tinger ikke ret nøje.
Men dem, han søger, han finder ej,
Og mæler stolt i sin Smerte:
„Før danske Sjæle gaa Trællens Vej,
Før brister fribaarne Hjerte.“

„Derpaa dog ikke du bande skal!“
— Ham lænket Dannemand svarer:
„Hovmod ganger som helst for Fald,
Og fanges kan Tyr som Harer.“
Den Ridder vender i Hast sig om
Og kjender liden graa Bonde:
Fra Borgeled han den Mand hukom,
Som Konningen revse kunde.
„Løskjøb mig!“ — hvisker den Bondemand —
„Et Ord af mig dig forraader —
Et Ord af mig dig bebude kan
Hvad dig og Valdemar baader.
Jeg kjender en Jomfru, hvid og fin,
Hun længes efter dig saare;
I Trældom nu med Frøken Kirstin,
Hun græder vel beske Taare.“
„Vær stum!“ — gjenmæler den Herre brat —
„Og fri ved Kvæld du mig følger!“
— Med løskjøbt Bonde mod tavsen Nat
Han ganger ved Rhetras Bølger:
„Forraades her vi paa Mælet ej,
Saa sig hvorhen jeg skal fare!
Vis flux til liden Kirstin mig Vej —
Selv gjennem Helvedes Skare!“
„Ej, ej!“ — gjenmæler den Bondemand —
„Til Helved selv du vel finde kan!
Hvad ellers Frøken Kirstin angaar,
Paa Klint hun læger Prins Buris Saar;
Og hvis den Ridder er uden Fare,
Hun fritter næppe om Asbjørn Snare.
Der sidst jeg skued den Frøken fin,

Hun spared ikke sit Halsduglin:
Hos Buris sad hun paa Vikingsskuden
Og græd for Riften i Prinsehuden.
Stolt Ingefrid saa helt spansk derpaa,
Imens skjøn Huldfrid paa Bunken laa
Og bad, saa Stene det maatte røre.
Dit Navn jeg kunde i Sukket høre:
Næst til vor Frue, i Nødens Tid,
Den Jomfru satte til dig sin Lid."

„Ha, sig!" — afbryder ham Asbjørn Snare —
„Forlod du dem fejg i Nødens Fare?
Og hvor forlod du dem? rædde Træl?"

„Træl?" — skriger Bonden — „ha, tag dig vare!
Skjæld ingen Syde! — En Bondesjæl
Er ingen Hundesjæl, maa du vide;
Har end du nys som en Hund mig kjøbt,
Saa godt som du er jeg kristendøbt;
Men er jeg Hund — vil jeg gjø og bide!"

„Nu, kjække Landsmand, fortæl igjen!
Min Harme gjælder ej dig, min Ven!"
Med Møje iversyg Helt sig tvinger
Og liden Bonde til Orde bringer.
„Ej ræd, Hr. Ridder! som Træl jeg veg;
I Bøjlen rask jeg mod Venden skreg.
I Storm og Uvejr ved høje Møen
Man ud mig slængte ved Haar i Søen;
Paa Klinten stranded den Hedninghund,
Mens jeg laa fri dog paa Havsens Bund.
Ej Ukrud — ved du — saa let forgaar,
Og skal jeg hænges, jeg drukner ikke;
Hvad Ende saa jeg i Verden faar,
Paa Lansens Hoved jeg først skal flikke! —
Det har jeg svoret vor ny St. Knud:
Til skurvet Hoved jeg brygger Lud —

Derfor ej Kongen mit Mod skal tvinge,
Er end mod ham jeg et Kretur ringe;
Uvane, Tøjret jeg bide kan,
Og ler nu baade ad Ild og Vand.
Hvis ej du tror det og vil det vide,
Mirakler hændes og nu om Tide:
Halvdød, jeg tænkte paa Hertug Knud,
Og se, i Havet nedfaldt en Stud,
— Maaske fra Himlen, maaske fra Skuden,
Nok sagt, jeg holdt mig til Knud og Studen.
Stort Liv var ej i det Kræ tilbage,
Og sent det ganger med Stud at age,
Dog op han holdt mig, med Sjæl og Krop,
Til vendisk Kræmmer fisked mig op.
Til Torvs jeg slæbtes blandt Øxne fede —
Men jeg er Bonden fra Grathe Hede,
Og ej for ingen Ting blev jeg til —
Tilsidst vel Kongen det sande vil!"
Saa taler Bonden, helt sær i Sind,
Og ender Talen med vilde Latter.
Ej Asbjørn stort af hans Tale fatter —
Ham Vreden blusser paa brune Kind:
Mer, end ham lysted, han fik at vide
Om liden Kirstin ved Buris Side.
Helt tankefuld, uden Rast og Ro,
Han fremad gaar over store Bro.
I Offerlundens de skumle Gange
Ved Afgudstemplet han stille staar.
I Natten toner der Offersange;
En Mikeskare[1]) fra Templet gaar.

„Kom, skjul dig, Landsmand! er du af Lave?
Hvad skal vi her i den Ondes Have?
Se! Helvedflammen alt blusser hist:
Der stege de kristne Folk nu vist

---

[1]) Mike, vendisk Præst af underordnet Værdighed.

Og æde dem op med Hud og Haar."
Saa hvisker Bonden til Asbjørn Snare;
Bag Egestammen den Ridder staar
Og ser paa mumlende Præsteskare.

Forbavset skuer han sære Id:
Foran dem gaar der en Gubbe hvid,
En Crive[1]) er det, som, mæt af Livet,
Til Radegast har sin Sjæl hengivet:
Med lange Skjæg og i side Klæder,
Med blottet Fod han paa Sandet træder;
Til Hoften Slæbet af Huen naar.
Med Offerhornet han stille staar,
Og der, hvor Baalet i Natten brænder,
Med Bøn opløfter han magre Hænder.
Hans Aasyn lyser i Fakkelskin;
Begejstret ser han i Flammen ind;
En Slangestav han i Haanden svinger
Og selv paa gnistrende Baal opspringer.
Til Sækkepiber og Trommeklang
De Præster danse om Baalet vilde,
Mens Gubben sidder paa Baalet stille
Og sjunger i Flammen sin Offersang.

Bort Asbjørn Snare sit Aasyn vender,
Mens Hedninggubben med Lyst sig brænder.
„Ha, stort dog!" — bryder den Herre ud —
„Hin Hedning ofrer sig for sin Gud;
Kan Afgudstroen slig Daad fremtvinge,
Hvad Offer kan da en Kristen bringe!"

Fra Baalet mumlende Skare gaar.
End skjult bag Egen den Ridder staar;
Trindt om ham hvisker der skjulte Stemmer;
Men tankefuld han det ej fornemmer.

---

[1]) Crive, vendisk Ypperstepræst, Mikernes Overhoved.

„Afsted!“ han sukker — „jeg har ej Ro:
Blev liden Kirstin end ej mig tro,
Og skal hun aldrig min Afgud blive,
For hende vil jeg mit Liv dog give! —
Ak! bedre Lykke var dog mig spaaet.“

„Hm! — smisker Bonden — „er saa du faren?
Men her er ikke ret godt at staa:
Mig tykkes Slanger omkring os gaa —
Hør, Løvet rasler — jeg mærker Snaren —
Bort — hyt dig selv nu! vi er forraadt.“

Knap liden Graaskjæg det Ord har sagt,
Før bort han springer; men Asbjørn falder;
Forgjæves Fjenden til Strid han kalder:
Lumsk Snaren er ham om Foden lagt,
Og bort han slæbes af skjulte Strikker,
Til magtesløs han i Dvale ligger.

Der atter Øjet han opslaar,
Han ser med Kval sig om og gruer:
Han ser de mørke Tempelbuer,
Hvor Radegast paa Thronen staar,
Og halvslukt Offerflammen luer;
Der ligger han ved Gudens Fod
I Offerdyrets lunkne Blod.
„Ha, skal den Onde Sejer vinde?“
— Saa sukker han i tavse Nat —
„Har saa hver Helgen mig forladt?
Skal her mit Blod uhævnet rinde?
Maaske jeg, som en Martyr, skal
Nu føle min Forløsers Kval
Og under frække Spottesange
Til Korsets Død lemlæstet gange.“
Ej røre kan han Haand og Fod;
Men ved de matte Offerluer
Stenkniven ser han, rød af Blod;

Tvægget den sit Offer truer.
Fra Muren tusind Djævle smaa
Som Hedningguder mod ham grine:
Blodrustne Kobberrister staa
Beredte til hans Kjød at pine.
Om Helveds Værksted har han drømt;
Nu drømmer han derom ej længer:
Hist Offerskaalen, nylig tømt,
Med levret Blod paa Væggen hænger.
Deraf blodtørstig Hedningpræst
For Altret Spaadomskraft har drukket
Og blinde Folk til djævelsk Fest
Fordømte Glæders Hal oplukket.
End ser han Offergildets Spor:
Med Blodet Mjød og Vin sig blander;
Her mørke Afgud, kæmpestor,
Med Ravnen paa sit Hoved stander.
Paa Hellebard og Øxeskjold
Berygtet Radegast han kjender;
Han giver sig St. Knud i Vold,
Men kan ej folde bundne Hænder.
Da hører han i stille Nat
En Lyd af Trin i Templets Gange;
Til ingen Sjæl hans Lid er sat;
Dog lønlig haaber kjække Fange.
— Og se! med Huen om sorte Haar,
Med blanke Knapper i lodne Kofte,
Med foldet Skjørt og med Gjord ved Hofte,
En vendisk Kvinde imod ham gaar;
En liden Bjælde paa Skjørtet klinger,
Med Baand omvunden, den dæmpet ringer;
Forsigtig gaar hun paa nøgne Fod
Og glider stundom i Offerblod.
Nu Fangen ser hende frygtsom knæle
Og Offerkniven fra Altret stjæle!
Til Tavshed vinker ham nødbrun Haand,
Mens Offerkniven imod ham blinker;

Hun løs ham skærer af faste Baand,
Og tavs til lønlige Udgang vinker.

Op Asbjørn springer, han er ej sen,
Velsigner venlige Hedningkvinde;
For første Gang han med rappe Ben
Nu Ryggen vender forhadte Fjende.
Fra Djævletemplet han flygter fro;
Snart mørk omsuser dem Offerlunden.
Der Hanen galer mod Morgenstunden,
Med Pigen staar han ved store Bro.

„Med Magt nu slæb mig til Danmarks Land!"
— Saa Venderpigen sig til ham vender —
„Vel saa jeg, du var en Dannemand;
For intet fik du ej frie Hænder;
En Svend der staar i din Konnings Hær;
Ham Siva har mig til Husbond givet:
Som dig saa bjærged jeg Radulph Livet,
Der han kom Radegasts Lund for nær.
Skal liden Guidda nu ikke bløde
For Hundesvøben i Mikens Haand —
Skal ej de stene mig grumt til Døde —
Før bort mig flux! men i Bast og Baand!
Med Magt du maa mig til Radulph føre,
Med Slag ham bringe hans liden Brud!
Uranet, tør jeg ham ej tilhøre —
Den Skam jeg holdt ej i Verden ud."

„Kom!" — svarer Asbjørn Snare,
Og hjertelig han ler —
„Vi Bast og Baand kan spare,
„Hvis ellers ret jeg ser.
Dog vil du ranet være —
Se, bunden er din Haand!
Til Radulph nu med Ære
Du flygte kan i Baand!"

Helt sær i Baandet springer
Den lille Vendermø:
„Hvis ej du hart mig tvinger,
Jeg blive maa og dø!“
— Den Ridder hende tager
Ved stridig Arm helt fast
Og over Broen drager
Med skrømtet Vold i Hast.

Ej Tid det er at spase:
I Lunden høres Skrig;
De vrede Miker rase —
De Broen nærme sig.
Med Blus, med Sværd og Stænger,
De fare frem med Larm.
Forfærdet Guidda hænger
Sig ved den Ridders Arm.
Han vaabenløs sig skuer
Og er kun lidet fro —
Da knitrer op i Luer
Den tørre Plankebro.

Frem liden Bonde springer,
Der Flammen raser stærk;
Han stolt sin Fakkel svinger:
Han øvet har det Værk.

Tolv danske Baadsmænd bragte
Fra Skuden han i Hast:
De djærve Raad oplagde
Til Trods mod Radegast;
De Stad og Tempel trued
Med Hævn og Mord og Brand.
Bag Broen nys de skued
Forfulgte Ridderstand.
De raske Høvding kjendte,
Som røved vendisk Mø;

Til Værn de flux ham tændte
Ildskansen over Sø.
Hinsides Flammen true
De Præster med stor Harm;
I Staden stærke Lue
Alt volder Frygt og Larm.
Og mens de Vender støje
Med Skrig om Mord og Brand,
Gaa trygt fra Rhetras Høje
De Danske ned mod Strand.

Til Snækken uden Hinder
Gaar Guidda med dem ned;
Men skrømtet Taare rinder,
Der Snækken skal afsted.
I Havet vil hun springe —
Balstyrisk hun sig ter;
Dog nem hun er at tvinge,
Og under Skind hun ler.

Let aander Asbjørn Snare
Og hejser Sejl i Raa:
„Fuldt bedre her at fare
End hist til Kirke gaa!
Det Eventyr forgjetter
Jeg ikke just i Hast;
Men vist en Gang udsletter
Af Jord jeg Radegast!“

Og liden Bonde melder:
„Mig tykkes nu, med Skjel
Du næppe mere skjælder
En Fange for en Træl.
Og vil godt Raad du lyde,
Saa tak du Hellig Knud,
At du har kjøbt en Fyde
Paa Marked for en Klud!

Til noget dog jeg duer;
Det har du set i Dag.
Den Haand, som længe truer,
Dog slaar tilsidst et Slag!“

Den Ridder stort ej agter
Paa liden Bondes Ord:
Af Tale og af Fagter
Halvgalen han ham tror.
Og der en Jydeskipper
Ham møder under Kyst,
Urolig Gjæst han slipper;
End skriger hæse Røst:
„Farvel, højbaarne Ridder!
Jeg ager kun med Stud,
Men kommer med og sidder
Paa Heden hos St. Knud!“

End liden Graaskjæg raaber,
Og farer snelt forbi. —
„For mange slige Taaber
Os St. Roman[1]) befri!“
Saa Ridder Asbjørn tænker,
Ved ej, hvad han skal tro:
Om Bonden ej med Rænker
Ham gjækked skadefro —
Om liden Kirstin vendte
Til Buris kjærlig Hu,
Og om skjøn Huldfrid sendte
Ham Suk i Løndom nu —
Om frække Viking stranded
Paa høje Klintekyst —
Hvad heller sandt var blandet
Med Løgn af Gantelyst —
Derpaa den Ridder grunder,

---

[1]) St. Roman var de besattes Helgen.

Mens Snækken rolig gaar.
Han har kun føje Stunder;
Ham ingen Storm forslaar.
Som Svanen over Søen
Gaar kjække Riddersmand;
Rask styrer han mod Møen,
Det høje Jomfruland.

# Valdemar den store og hans Mænd,

et historisk Digt i to Dele.

---

## Anden Del.

# Første Sang.

Paa Klinten liden Kirstin sad,
Forladt, i Jættens Grotte.
Paa Straa hver Nat skjøn Huldfrid bad,
At de udløses maatte.
Højt Baalet blussed Nat og Dag
Til Lys i skumle Stue.
Af Boskab fra det sjunkne Vrag
Ej stort der var at skue.
Om Kampestenens brede Disk
Paa Skind sig Venden strakte;
Ved Flammen ristet, tørre Fisk
Vel hungrig Røver smagte.
For Fyrstebørn og Jomfru fin
Den Kost var haard at døje;
Og frække Vikings lystne Grin
Var Torn i høvisk Øje.
Paa fine Skjemt sig ej forstod
Blandt Kvinder Strandhugsmanden:
Hist tren en Baadsmand pæne Fod,
Her Armen kneb en anden.
Stolt Ingefrid det ej fordrog,
Helt djærvt hun tog til Orde.
Med Kno i Sten Ulf Svartskjæg slog:
„Hun mæled som hun burde!
Herud, I Karle! — Zernebog
Fortære hvo dem rører!
Af grove Kvinder har I nok —
De fine mig tilhører.
Jer Siva vender Ryggen til

Og lystne Abe viser;[1])
I Tugt Gudinden dyrkes vil:
Nu ret jeg hende priser!“

Saa høvisk sig for første Gang
Forelsket Viking tede.
For vilde Baadsmænd sært det klang:
Dog skjalv de for hans Vrede.
Hver Nat de røved Gæs og Kvæg,
Hver Dag de vogted Byttet.
Bag dybe Hules Flintevæg
Var Fangeburet flyttet.
Der statelig om Elskov sang
Prins Buris i sin Lænke,
Og liden Kirstin mangen Gang
Ham syntes Mod at skjænke.
Men snart igjen, helt lunesær,
Hun fangne Ridder plaged,
Og havde hun i Løn ham kjær,
Hun lo dog, naar han klaged.
Hr. Buris det til Hjerte gik —
Sin Blødhed han foragted
Og svor, ved mandig Ridderskik
At vise hvad han magted.

Som Dronning sad paa Klintefjeld
Stolt Ingefrid, den høje;
Hun tvang hin Røverhøvdings Sjæl
Med mægtigt Jomfruøje.
Ulf Svartskjæg tæmmed vilde Sind,

---

[1]) Siva, Livets og Kjærlighedens Gudinde hos Venderne, fremstilledes, som de fleste vendiske Guddomme, fra en dobbelt Side, og var paa den ene Side en dejlig Kvinde med langt Haar, et Æble i den ene Haand og en Drue i den anden; men hendes Vrængebillede fra den modsatte Side var — Aben.

Naar han den Jomfru skued;
Hun gik af Hulen ud og ind,
Som bedst det hende hued.
For stolt til Frygt, for høj til Svig,
Hun svor, ej bort at gange;
Og Strandhugskarlen bøjed sig
Helt ydmygt for sin Fange.
I hendes Aasyns Adel laa
En Magt, som Udyr tæmmed,
Og som hver Mine, plump og raa,
Med høj Foragt beskæmmed.

Paa røvet Hest, med Blus paa Stang,
Tidt Venden spejded Kysten;
Ham Jættens Hule blev for trang,
Til Rov forgik ham Lysten.
Ved Regners Vagthus Nat og Dag
Den raske Møenbo vaaged,
Og Venden hærged ej i Mag,
Det gjordes ham helt broget.
Med blodig Pande mangen Gang
Han maatte Byttet slippe;
Til Reden saaret Ravn sig svang
Og blødte paa sin Klippe.
Paa Hjertebjærg og Hulehøj,
Ved Borre Varden brændte;
Fra Stegeborg alt Snækken fløj
Stolt Vetteman at hente.
Paa Klint en Dag Ulf Svartskjæg vild
Ved sorte Pya[1]) banded:
„Op Karle! kaster Ved til Ild!
Stolt Vetteman er landet.
Før Dansken her med Vold og Svig
Mig røver herligst Kvinde,

---

[1]) Den samme som Zernebog, Vendernes onde Gud, forestilledes i Skikkelse af en Løve.

Jeg Hulen fylde vil med Lig
Og brænde selv mig inde!
Dog nej, herud! vi kæmpe vil —
Knus, Percunust,[1]) hvo viger!
Hvad vendisk Viking duer til,
Vi lære danske Piger!
Paa Klinten Zirnitra[2]) skal staa,
Og Sejer skal vi vinde!
Herud, I Fanger, ser derpaa!
Træd frem, du gjæve Kvinde!
Paa højest Klint du stande fri!
Dit Ord du ej vil svige;
Min Magt er over dig forbi,
Ser du mig ræd nu vige.
Se! Kæmpen, som du stoled paa,
Han kommer mig at gjæste.
Men, ved Percun! han skal forgaa:
Paa Kors jeg vil ham fæste!"

Saalunde til stolt Ingefrid
Forvoven Viking raaber;
Snart glad hun skuer mægtig Strid
Og visse Frelse haaber.
Stolt Vetteman ved Klintens Fod
Med Vikingsskaren strider.
Paa farlig Sti, med roligt Mod,
Han op ad Skrænt fremskrider.
Kun en mod en der stande kan,
Og fremmerst selv i Rækken,
Paa smalle Sti ved Kløftens Rand
Med Blod han fylder Bækken.
Et Fejltrin hist er visse Død —
I Blod tidt Foden glider;
Tre Strandhugsmænd alt Halsen brød,

---

[1]) Den vendiske Tordengud.
[2]) Dragebanneret.

I Sten den fjerde bider;
De stærke Roskildkæmper ej
Kan staa paa Fjældets Side:
Fjernt styrte de paa glatte Vej
Og hovedkulds nedglide.

Frem Vetteman paa Skrænt dog gaar;
Men mangent Hug ham rammer.
Paa Klinten Dragens Billed staar
Og Vendens Mod opflammer.
I Lænken Buris sparker ned
Fra Klint det Hedningbanner;
Med det hver Baadsmand styrted ræd —
Ulf Svartskjæg ene stander.
Dog listig Viking er ej sen:
Han har saa snildt det lavet,
At naar han rører løse Sten,
Er nære Helt begravet.
Med Brag sig aabner skjulte Grav —
De Roskildbrødre blegne:
Halvknuste selv ved dybe Hav,
De se den Høvding segne.
Ned Klippen ruller, hvor han stod —
Fortvivlet Spring ham hæver;
Med Haanden fast om Fjendens Fod,
Han over Svælget svæver.
Paa stejle Pynt ved Afgrundsrand
Paa Knæ de Kæmper brydes;
Ulf Svartskjæg er helt stærk en Mand,
Han ej saa let nedskydes.
„Ved Swantewit! skal jeg herned,“
— Fortvivlet Hedning skriger —
„Til magre Flins du følger med —
Et Haarsbred ej jeg viger!“
Bleg, Ingefrid paa Klinten staar,
Sin Kæmpers Navn hun nævner —
Ham som en Røst fra Himlen naar,

Sin Fæstemø han hævner.
Med knuset Haand den Viking maa
Sin Fjendes Strube slippe —
Og baglænds mellem Stene graa
Han styrter fra sin Klippe.

Glad bøjer Sejerherren sig for stolt Ingefrid,
Fangerne han løser og roser Prinsens Id:
„Dit Fodspark mere batted, end mine Kæmpers Sværd;
— Storm mod Ravnereder er ingen Sømandsfærd —
Som malt' paa Kværne, ligge de hist ved Klintefod;
Klipper før jeg gæsted, og Lykken var mig god.
— Men se, hvo farer dristig, som Lynet, hist mod Klint?
Snækken vil han knuse paa Kamp og hvasse Flint."
Ved Sommerspiret springer saa rask en Helt i Land;
Det er Asbjørn Snare, den gjæve Riddersmand.

Det Navn skjøn Huldfrid hører og skriger glad derved;
Helten i sin Glæde dog kaster Sværdet vred:
„For silde kom jeg atter, hvorvel jeg lented ej;
Jomfrugunsten henter jeg ad Per Gantes Vej.
Vettemans er Æren! ham under jeg den vel;
Men bryster sig Prins Buris, det er vist uden Skjel."
Det sidste Ord dog mumler den Herre halvt i Skjæg,
Mens paa Klint han klyver ad stejle Klippevæg.
Høvisk han sig bøjer for Ridder og for Mø:
Nu jeg ej behøver i hedensk Land at dø!
Men Eden har jeg svoret, og den jeg holde maa:
Valdemar jeg bringer uskadt de Møer smaa!
Dig jeg lader Æren, stolt Sømand stærk og brav!
Men lad i Havn mig føre dit Bytte over Hav!
Orlogskampen venter dig hisset under Kyst,
Og let kan Pilen saare det fine Jomfrubryst;
Paa dit Langskib mægtig du kæmper en mod ti;
Med hundred Vendersnækker jeg flyve kan forbi."

„Den Tale var der Mening i!“
— Stolt Vetteman ham svarer: —
„Som letteſt Fugl ej flyve vi;
Det kan kun Asbjørn Snarer.
Som Glenter vrimler Venden her,
Og skal vi Duer bjærge,
Du maa dem laane Falkefjer! —
Jeg har kun Klo og Værge.“

Det huer ej stolt Ingefrid;
Ud over Hav hun stuer:
„Helst saa jeg dog den Glentestrid!
Vi er ej alle Duer.“
Dog følger med de Møer smaa
Hun kjække Broder Snare.
Fra Hulen kan de ej nedgaa,
Paa Tov de maa nedfare.

I dybe Svælg ved Klintens Fod
Blandt knuste Venderkroppe
De se, med møre Ledemod,
Syv Roskildbrødre hoppe.
Her standet har en Kamp, helt svar,
Om faldne Hedningbanner:
Hver Roskildbroder fundet har
I Kløften sin Modstander;
Med brudte Arme og knuset Ben
Til Kamp de krøb og blødte,
Naar hovedkulds blandt Grus og Sten
Dem styrtet Fjende mødte.
Lemlæstet Danſker Sejer vandt,
Og Død lemlæstet Vender;
Ulf Svartskjæg de med Strikker bandt;
Han skærer end med Tænder.
„Forbind ham!“ — byder Vetteman —
„Men lad ham ej undslippe!
Ej Staal og Sten ham tæmme kan;

Men Strikken skal ej glippe!“
Frem Ingefrid for Kæmpen staar:
„Et Ord dog først du mærke!
„Paa os ej krummet blev et Haar
Blandt Vender, raa og stærke.
Hos snilde Viking Heltemod
Og Højmod har jeg fundet;
Han over vilde Hedningblod
Har ærlig Sejre vundet.
Til større Daad han er i Stand,
End Kyst og Ø at hærge:
Ej Kvinder blot han rane kan,
Men ridderlig dem værge.“

Ulf Svartskjæg glemmer Harm og Saar,
Der han det Ord fornemmer:
„Til Galgen nu jeg lystig gaar —
Ej Pyas Tand mig skræmmer!“

„Fri kan du gaa hvorhen du vil!“
— Stolt Vetteman ham svarer:
„Den Trold er ej i Verden til,
„Jeg for sligt Ord ej sparer.
Jeg heler dig, som bedst jeg kan,
Og dig af Landet fører,
Naar aldrig mer mod Danmarks Land
Til Strandhug Haand du rører.
Men hist i Kjelbybugten sig
Nu flokke mine Snækker;
Op, til mit Langskib følger mig,
Hvem nye Dyst ej skrækker!
I Havn du bringer dyre Skat!“
— Til Asbjørn han sig vender —
„Stor Lid saa har til dig jeg sat:
Skjalm Hvides Æt jeg kjender.
Din høje Søsters Ran med Lyst
Jeg skal paa Venden hævne!

Naar Dragen flyr den danske Kyst,
Du skal mig Broder nævne!"

Hr. Asbjørn glad i Skjægget ler:
Det kan sig vel saa føje!" —
Stolt Ingefrid til Kæmpen ser
Med kjærlig Ild i Øje.
Til Afsked Riddersmand og Mø
Søkæmpen Haanden rækker.
Hr. Buris ser paa vilde Sø;
Til Daad hans Sjæl den vækker.
Og Prinsen til stolt Vetteman
Helt rød om Kind sig nærmer;
„Paa Hav jeg er en ufrist Mand,
„Hist Møer slet jeg skjærmer.
Men ej for Jomfruøjne mer
Jeg blues vil med Rette,
Og før jeg danske Mø gjenser,
Jeg vil den Skam aftvætte.
Af dig, Søridder, kjæk og brav!
Søhanefærd jeg lære!
Jeg følger dig paa store Hav
Til Død nu eller Ære!

Et Haandtag er Søkæmpens Svar,
Glad liden Kirstin smiler.
Ravhjertet, hun om Halsen bar,
I fine Hænder hviler.
„Vord Ridder af det stolte Hav!"
— Til Buris hun sig vender —
„Og Østersaltets klare Rav
Modtag af Jomfruhænder!
Som lyse Bernsten, pur og klar,
Din Ridderære skinne!
Og mer, end jeg dig skjænket har,
Du skal med Ære vinde!"

For Fyrstemøen ridderlig
Hr. Buris Knæet bøjer.
Bort Asbjørn Snare vender sig,
Det Syn ham slet fornøjer.
Skjøn Hulfrid og stolt Ingefrid
Til Snækken flux han fører;
Og liden Kirstin stakket Tid
Paa Affedsordet hører.
Snart gynger hun paa Bølgen blaa
Med raske Asbjørn Snare.
Af Bugt de Roskildbrødre gaa
Med Storm til Kamp de fare.

---

## Anden Sang.

Ved store Bælt har med Ild og Sværd
Den Hedning øvet en dristig Færd:
De nye Skanser, Kong Svend lod rejse,
Ej mer stormægtig ved Bølgen knejse;
I Grus de ligge til Drottens Spe,
Og Rylands Sønner hans Harm udle.
Dog snart den Latter med Gru faar Ende:
I første Hede Kong Svend er gram;
Han bister hævner den Spot og Skam;
Dyrt Rylandshæren det maa bekjende:
I sletteste Drot er der Kongeblod,
Uhævnet lader han ej sig spotte;
— Hvis sidst, som først, han i Kamp bestod,
Vel Skjald og Krønnik ham prise maatte. —

Svends Øjesten var de Skanser ny:
For Kongens Vrede hans Fjender fly,
I Tusindtal de i Græsset bide;
De første blødte for Kongens Haand.
Men Valdemar Hertug og Axel Hvide
Fuldende Sejren med rolig Aand.

De slagne Vender sejle med Skræk fra Fyens Kyst;
Stolt Vetteman dem tvinger til streng Søhanedyst.
Han sine Snækker kjæded med Tov i mægtig Rad,
Og Venden flux tillaved helt besk et Birtingsbad.
Prins Buris staar hos Kæmpen og lærer uvant Færd:
Spydskæftet Hellebarde blev nu hans Riddersværd.
I sværtet Lærredspanser, Staalhuen, aaben, bar,
Han staar bag Plankebolværk, ved Kæling, kæmpeklar.
Laasbuen flink han spænder og svinger Slyngen bold;
Men svarlig Armen tynges af brede Orlogsskjold.
Det kaster han i Heden og sig helt dristig ter,
Fra Stavn til Stavn han springer, hvor bedst sit Ram han ser.
Fra Masten flyver Pilen, fra Blokhus Pæl og Sten,
Ej Baadsmand og Stavngjemmer [1]) til blodig Dont er sen.
I Kampen tordner vældig Søkæmpens Høvdingsrøst;
Paa Langskib, Knor og Dromer [2]) adlydes han med Lyst.
Alt mangen Venderskude langskaftet Læ holdt fast,
Og kappet Tovværk rulled med Drageseil fra Mast.
Med Sejer og rige Bytte stolt Vetteman paa ny
Besætter vundne Snækker og lader Resten fly.
Helt mangen Kristenfange, udløst af Hedningbaand,
Til Hjemmet fri bortdrager, med Skjænk af runde Haand;
Med Gods og nye Klæder udløste Pilgrimsmand
Paa vundne Snække sejler til Herrens Fødeland;
De danske Korsets Kæmper, forstod de ham end ej,
Paa fremmed Maal han priste for Fred paa hellig Vej.

---

1) Styrmand.
2) Krigsskibe af forskjellig Størrelse.

For snelle Sejer kun lidet Blod
Af danske Bryst er rundet;
Prins Buris dog ved dristigt Mod
Har Pris og Ære vundet.
Som Ridder af det stolte Hav,
Til nye Dyst han stævned:
Søkæmpen Ridderslag ham gav
Og Roskildbroder nævned.

Men liden Kirstin stander end
Paa Stavn hos Asbjørn Snare.
Som Falken flyver Helten hen
Og frygter ingen Fare.
Til liden Fyrstemø ej mer
Han vil sit Aasyn vende;
Men i skjøn Huldfrids Blik han ser
Den stille Flamme brænde.
Han selv ej ved, hvordan det gaar:
Brat Hu og Sind han skifter.
Den kjække Søster for ham staar,
Vil vide hans Bedrifter.
Om Sejren over jyske Knud
Med stor Besked han melder;
Hvad han i hedensk Land holdt ud
Han uden Brask fortæller.

Skjøn Huldfrid lytter stille til
Og kjærlig Helten følger.
Stor Pris ham Møen yde vil;
Dog bly hun det fordølger.
Spodsk ler Kirstine under Skind:
„Hvis ej jeg storlig fejler,
Hr. Asbjørn med helt gunstig Vind
Paa Eventyr udsejler;
Og finder han paa hedensk Kyst
Just ej den Mø, han søgte,
En anden raner han med Lyst

Og sværger, han kun spøgte."
Saa liden Kirstin listelig
Med vendisk Mø ham driller,
Mens paa skjøn Huldfrids Halsdugsflig
En lønlig Taare triller.
„For Sandheds Skyld" — gjenmæler han —
„For min og Guddas Ære,
Slig Skjæmt jeg ikke prise kan;
Den jer tilgivet være!"

Til Gantetvist er ej længer Tid;
Det Ilflugt gjælder, hvad heller Strid:
Sort Havet skjules af Nattens Dække;
Men Maanen skinner paa liden Snække,
Og trindtom flokkes, som Ravn om Lig,
Tolv Vikingsskuder med Røverskrig.
Paa Flugt ej tænker Hr. Asbjørn Snare:
Med Ären vil han sin Skat bevare.
Paa Bunk han gjemmer de Møer smaa;
Selv stolte Søster dem følge maa.
Hver Baadsmand byder han fast kun stande
Og Høvdingstalen med Raab ej blande.
I Fremmerstavnen han selv vil staa,
Og flux han drager Staalharnisk paa.

„Hvormed skal jeg mine Lemmer dække?"
— Ved Roret mumler uvæbnet Mand —
„Jeg Styret tvinger med Hænder begge:
Ej Skjold og Glavind mig værge kan."
„Vel!" svarer Helten — mit Skjærm du bære!
Vil Gud, jeg Harnisk kan bedst undvære;
Men hvis jeg falder, saa mærk mit Ord:
Næst mig skal Tue jer Høvding være,
Og dernæst Æskild. — Nu strid med Ære,
Mens her er levende Sjæl om Bord!"

Og rask blandt Fjenderne frem han glider —
Hans Baadsmænd kæmpe fra baade Sider;
Selv uden Panser han fremmerst staar
Og volder Venden mangt Ulivssaar.
Den Høvdings Kjækhed hver Mand opflammer:
Rask flyver Pilen, og Spydet rammer;
Med Skrig forbavsede Vender fly,
Mens Asbjørn hejser sit Sejl paa ny.
Tre Gange Fjenden fornyer Striden —
Tre Gange flyr han med Harm og Skam.
„Hvo tør os trodse paa Knor saa liden?"
En Vender raaber til Asbjørn gram.
„Paa Navnet" — svarer han — „kan I vente,
Til Pris og Bytte I hos mig hente!"
Den Røst vel kjender en Dannemand —
Hos Venden fangen, han Frihed haaber:
„Ret aldrig Asbjørn I fange kan! —"
Han højt i Lænken til Fjenden raaber.
Der Venden hører berømte Navn,
Paa ny de flokke sig Stavn ved Stavn;
Hvad saa det koster, de vil ham fælde —
Med Magten fast de ham overvælde.
Da griber Helten til kløgtig List:
Han flinkest Baadsmand i Mast opsender,
Af Staal udhugges der Gnist paa Gnist,
Som Tegn i Nøden til nære Venner.
Og Venden husker paa Vetteman —
I Angsten alt de ham øjne kan;
I Nattens Mulm de med Gru bortfare,
Og tryg mod Havn sejler Asbjørn Snare.

---

Paa Skibsbro stander ung Valdemar,
Ser Ridder og Jomfruer lande:
„Hr. Asbjørn holdt hvad han lovet har —
Det selv hans Fjende skal sande!"

Velkommen, kjær Søster! favr og fin,
Med dine Jomfruer skjønne!
Hr. Asbjørn! se, nu er Haanden din,
Som bedst din Iver kan lønne!"

Det sidste Ord dog kun i Løn
Fornemmer Asbjørn Snare;
Han mindes vel sin djærve Bøn
Og tøver med at svare.
Forlegen og helt rød om Kind,
Den Riddersmand sig bøjer:
„Min Lykke skifter ofte Sind
Og lunesær mig føjer.
Saa stor en Pris, jeg er ej værd —
Stolt Vetteman I lønne!
Jeg bringer hvad han vandt med Sværd;
Det vidne kan de skjønne.
Hvad i forvoven Rus en Gang
Jeg voved stolt at haabe,
Derom — nys liden Fugl mig sang —
Jeg drømte som en Taabe."
Forundret Valdemar paa ham ser
Og liden Kirstin ej nævner mer.
Til Lejren fører han Mø og Ridder;
Kong Svend i Mændenes Raad der sidder.
Dem Budskab bares fra Friserland:
Kong Knud sig ruster bag Skansedige —
Fra Danmarks Grænse han vil ej vige —
Ved Milda bygger han Borg paa Sand.
Før Kvæld oprykker Kong Svend med Lejren;
Til Frisland ganger det Ledingstog.
I Pagt med Lykken og vant til Sejren
Med Kongen Valdemars Banner drog.

Men til det Hus, saa stille,
Hvor Axel Lyset saa,
Til Fjenisløf hint lille
Hendrog de Møer smaa.
Der sad i gamle Bolig
Paa Sjølunds Axevang
Ved Ten Fru Inge rolig
Og fromme Viser sang.
Der slumred under Tue
Den ædle Husbond nu;
Den fromme Høvdingsfrue
Hver Dag ham kom i Hu.
Og naar fra Glug hun skued
De Kirketaarne to,
De gamle Øjne lued
Helt stoltelig og fro:
Hun ej den Stund forgjetted,
Der Asker Ryg hjemfoer —
Og Taarnene forjætted
Ham Faderglæden stor.
Ej Axel og hans Broder
Gjør Kæmpeætten Skam;
Den høje Heltemoder
Med Glæde det fornam,
Og hver Gang Rygtet meldte
Om Sejer og mægtig Dyst,
Om sine Tvillinghelte
Hun hørte Sagn med Lyst.
Dog randt paa Moderkinden
Vel mangen Taare strid:
Snart sørged Dannekvinden
End for stolt Ingefrid.
Den høje Datter savned
Hun tidt med lønlig Gru;
Med Glædestaarer savned
Højhjertet Mø hun nu:
„Velkommen, savre Billed

Af ſtolte Aſker Ryg!
Nu er min Længſel ſtillet,
Nu er jeg glad og tryg.
Jeg paa dit Øje ſkuer,
Ej Blusſel det nedſlog:
I rene Lys det luer —
Du kom, ſom du bortdrog.
Der jeg var ſtedt i Sorgen,
Og du i Røverhaand,
For Æren var mig Borgen
Skjalm Hvides høje Aand."

„Ja, Moder!" ſvarer den ſtrenge Mø —
„For Æren kan vel din Dotter dø;
Skal for ſin Afkom vor Moder ſørge,
Vor Skjændſel ſkal hun dog aldrig ſpørge!
Vor Skytsaand har ſig ej fra os vendt:
En Ven i Nøden han mig har ſendt;
Og dine Sønner med Ære ſtride
Ved unge Hertug Valdemars Side.
— Men ſe, jeg kommer ej ene hid:
Til dig ſtaar Hertug Valdemars Lid;
Mens Helteſværdet for Dan han ſvinger,
Den Skjoldungs Søſter til dig jeg bringer,
Med alle hendes Jomfruer ſmaa
Og Ternerne, ſom os til Haande gaa.
Med dig vi ſysle og bede fromme
Til Danmarks Trængſel og Nød er omme!"

Fru Inge løfter ſin Kjortelflig,
For liden Kirſtin hun nejer ſig.
Skjøn Huldfrid faſt hende mer behager:
Den ſtille Jomfru i Favn hun tager.
Velkommen byder hun hver ſin Gjæſt
Og ſørger for dem, ſom hun kan bedſt.
Til mindſte Terne hun gjæſtmild nikker
Og travl det renlige Hus beſtikker.

Med Nøgleknippet ved Sidebrask,
Med brede Guldbræm om ærbar Hue,
Den gamle Husmoder, ungdomsrask,
Oplukker Kammer og Gjæstestue.
Hvert Støvgran pustes af bonet Skrin,
Af Kisten tager hun glatte Lin;
Paa Flisen breder hun blommet Klæde,
Derpaa skal Valdemars Søster træde;
Og hvile skal hun paa Bolstre blaa,
Med alle hendes Jomfruer smaa.

Som Skjoldet blinker den Fruerstue;
Det liden Guidda fuldt vel maa hue:
Ret aldrig saa hun i Venderland
Et Hus saa venligt og smukt i Stand;
Hr. Asbjørns Moder, gjæstmild og rig,
Hun kysser ydmyg paa Kjortelflig;
Men til skjøn Huldfrid hun glad sig klynger
Og Armen om hendes Skulder slynger.
Den stille Mø hun sig slutted til;
Som Terne Huldfrid hun følge vil.
Hvorlunde ranet hun blev med Møje,
For ærbar hedenske Skik at føje,
Det har hun røbet hin Jomfru skjøn,
Og trøstet iversyg Sjæl i Løn.
Ung Radulphs Brud hun sig nævned bly;
Paa ham hun vented i fremmed By.
Mens Radulph færdes for Kongens Ære,
Dansk Maal og Sæd hun i Bur vil lære;
Sit Hedningvildskab hun der vil glemme
Og Kristenlærdom med Tugt fornemme.

Ej stort sig morer liden Kirstin;
Dog ler og spøger den Frøken fin.
Hun mangen Gang om Hr. Buris drømmer,
Mens hos Fru Inge hun syer og sømmer;
Tidt længselsfuld hun fra Svalen ser,

Og ej skjøn Huldfrid hun driller mer;
Helt mangen Morgen, med Øjne røde,
Hun føler Kinden af Blusel gløde.

I Barndomshjemmet stolt Ingefrid
Tidt Budskab spørger om fjerne Strid:
Med Glæde hører hun Ry fra Kyst
Om Roskildbrødrenes Sejersdyst;
Udløste Fanger fra fjerne Havn
Udbrede Vettemans Heltenavn.
Selv Buris nævnes en Drot helt tapper
Og liden Kirstin i Haanden klapper.

---

## Tredje Sang.

Kampluren gjalder højt paa ny;
De Friser Marken rømme.
Svart trænges i belejret By
Kong Knud ved Mildas Strømme.
Med Spær kan raske Friser sig
Let over Sumpen svinge;
Men Valdemar paa Bro af Lig
Sin Stridshingst lader springe.
Mens Knud i Løndom flyr af By
Og visse Fald undviger,
Kjæk Valdemar med Skjoldegny
Bestormer høje Diger.
I mørke Nat han farer frem
Og fælder hvem han møder;
I Blinde hugger han med Klem

Og spørger ej hvo bløder.
Forgjæves Arnolds Varselrøst
I Natten fjernt ham kalder;
Sært gruer Helten i sin Dyst —
Men hvo ham standser falder.
Og, bleg og gram, ved Morgengry
Han ser hvad han har øvet:
I Mulmet lod han Fjenden fly
Og Vennepander kløved.
Den høje Helt forslagen staar
Blandt sine faldne Kæmper;
Alt glade Sejersraab ham naar,
Men ej hans Sorrig dæmper.
Med Stadens Nøgler Sorte-Plog
For Konning Svend alt træder:
Sin Faders Morder — Kongen, klog,
Benaader mildt med Hæder;
Men Valdemar, som ærlig slog,
Traf end han Ven som Fjende,
Af Drotten Skam til Tak modtog
For Sejer, han vandt i Blinde.

I Hertugteltet, harm og mod,
Til Axel han udbryder:
„Usalig Blindhed danske Blod
Med danske Haand udgyder.
Mig ene blænded Natten ej —
Den blændet har os alle:
Blindt kæmpe vi paa mørke Vej,
Trindt Landsmænd om os falde.
Forbandet hvo en Draabe Blod
For Mørkets Drot vil spilde!
For sent jeg Aandens Røst forstod,
Som mig advare vilde:
Med Graahaars-Skjaldens Kæmperøst
Min Faders Aand mig trued,
Der jeg i Kampens blinde Lyst
Selv for min Manddom grued.

Selv for min Manddom grued.
Som jeg, hver Dansker raset har,
Det har i Nat jeg sandet:
Vor bedste Daad affindig var,
Og hver vor Sejer forbandet.
En Bloddom over Folket gaar,
Og svar er Danmarks Brøde:
Hvis Fred ej læger Folkets Saar,
Det bløder sig til Døde."

„Vel!" gjenmæler Axel Hvide —
„Freden synes alt paa Vej;
Kan vi paa dens Miner lide,
Kjøbes den for dyrt kun ej!
Se, fra Kejser Fredriks Throne
Prægtig Sending kom i Nat:
Svend med Knud han vil forsone;
Kongen har han Stævne sat.
Ven og Broder han ham kalder,
Hilser ham med Heltenavn;
Sød som Honning Talen falder,
Som naar Ræv vil lokke Ravn.
Svend fra gammel Tid ham kjender,
Halvt kun tror han snedig Ven;
Gjærne dog med Glans han blænder
Sejersstolt de tyske Mænd.
Han i Merseburg vil gjæste
Mægtig Drot i Kejserhal;
Af hans Riddersmænd de bedste
Did med Pomp ham følge skal.
Blinke skal i Fredriks Haller
Hist til Stads vort Riddersværd;
Lystelig Trompeten kalder
Alt til prægtig Rejsefærd."
Saa taler Axel Hvide.
Flux Valdemar opstaar:
„Vel, lad af Land os ride,

Før Folk og Land forgaar!
Kan vi med Ære Freden
Hist mægle for Kong Knud,
Besegle Troskab Eden
For Verden og for Gud!

I Rejsepels sig klæder
Den Herre, mørk i Sind;
Og se, i Teltet træder
En høvisk Ridder ind;
I glat Sølvhjelm
Foruden Skjærm og Fjer,
Helt mandelig at skue,
Han læner sig til Spær.
Prins Buris, brun om Kinden,
For unge Hertug staar.
Ej mer han, fin som Kvinden
I Purpurkaaben gaar:
Med Skrammen over Panden,
I sværtet Panserærk,
Sin Røst Sølvhjelmsmanden
Opløfter, fri og stærk:
„Stolt Vetteman med Ære
Mig sendte hid i Lejr,
Rigt Bytte at frembære
Og Budskab om vor Sejer.
For Kongen har jeg røgtet
Mit Ærend uden Skam;
Men vel saa har jeg frygtet,
Mig Valdemar var gram.
Den Mand, I agted ringe
Foruden Daad og Navn,
Paa Hav har lært at svinge
Sit Spær til Landets Gavn;
Til Ridder har mig slaget
Søkæmpens gode Sværd;
Nu Helten, som mig vraged,

Jeg vel tør stande nær.
Før I af Landet farer.
Jeg vide vil for vist,
Om længer I mig svarer
Med haanligt Ord som sidst.
Om hvide Hingst ej længer
Vi yppe smaalig Kiv!
Jeg til jert Huldskab trænger:
Det gjælder Sjæl og Liv.
Jeg bejler til jer Søster,
Den fagre Liljevand;
Dertil jeg mig fortrøster,
Den Mø jeg vinde kan!"

Op farer Valdemar, harm i Sind:
„Hr. Buris! jeg ønsker jer gunstig Vind;
Det er mig kjært, I har lært at sejle:
Paa fjerne Kyster I nu kan bejle;
Men Møen, som I ej værne kan,
Ret aldrig nævner jer Fæstemand.
Min Søster før jeg min Stalddreng giver,
Før eders Brud hun i Verden bliver.
Før skal hun favne en Hestepranger,
Før hjem hun rider paa Buris Ganger!"
Saa svarer Drotten, krus i Sind,
I ubelejlig Stund.
Hr. Buris stander, bleg om Kind,
Og knytter Haand til Mund:
„Det gjælder Liv og Blod maaske —"
Vild skærer han med Tand —
„Men du betale skal den Spe
Og se hvad Buris kan!"

Ud farer han af Fyrstens Telt.
Højt unge Hertug ler:
„Hvor sig den Fruerstuehelt
Med et helt mandig ter!

Med Dør i Hus han falder ind
Og bejler hvor han vil;
Har end han skiftet Sind med Skind,
Der skal lidt mere til.
Den Herre, som paa Bolster sov
Fra Æren uden Blu,
Ham adler intet Vikingsrov
Til Skjoldungsmaag[1]) endnu."

Saa taler Hertug Valdemar
Og træder ud af Telt;
Staalbrynjen glinser, himmelklar,
Om kongelige Helt.
Sin Abildgraa paa Vangen han
Omtumler, lidet fro:
For Sorgen over Danmarks Land
Den Herre har ej Ro.
Paa fyrstelige Rejsetog
Han følger Konning Svend.
Ret aldrig før fra Danmark drog
Saa stolte Riddersmænd.
Trompeter gjalde højt i Sky,
Det klaprer under Hov,
Det glinser gjennem fremmed By,
Det dundrer gjennem Skov;
Og studsende paa Vejen staar
Hver Kvinde og hver Mand,
Mens som en Hær af Konger gaar
Til Fest i fremmed Land.

---

Mens Valdemar rider til Kejserens Stad,
Prins Buris sværger ham evigt Had.
I Nat og Storm ved den vilde Strand
Den Herre møder en mummet Mand:
Med sorte Studsskjæg og listig Mine,

---

[1]) Maag o: Svoger.

Han ser Ulf Svartskjæg bag Hætten grine;
I Maaneskinnet han kjender vel
Sin Vært fra Hulen i Klintefjæld.
Med dybe Skrammer i Smedehuden
Gik løsladt Fange fra Roskildskuden;
Han svor at vandre til Venderland
Og aldrig gjæste den danske Strand;
Men hvor Prins Buris i Land nys steg,
Ej Ulf fra enlige Snække veg:
Forslagne Viking ej Eden binder;
For vel ham hued de danske Kvinder,
Og ej ham lyster nu hjem at gaa
Med Pandeskrammer og Ryggen blaa.
Paa Vej han giver sig gode Stunder
Og dristigt Eventyr snild udgrunder.

Der Buris listig Viking ser,
Han standser vilde Hengst:
„Vel mødt! — Vi er ej Fjender mer —
Din Frænde var jeg længst.
Med dig jeg nu med Ild og Sværd
Gad gjæste danske Strand —
Jeg agter ej en Bønne værd
Det hele Folk og Land."

„Det kan jeg lide!" Venden ler,
Til Svar han er ej sen —
„I er en Herre, som jeg ser,
Der har i Næsen Ben.
Har I hos Valdemar den brændt,
Saa hævn jer, som en Mand!
Jeg vel kan gjætte hvad er hændt —
Den Sorg jeg slukke kan.
Til Frøken Kirstin staar jer Hu,
Det har jeg længe set;
Slukøret Bejler kommer nu,
Af stolte Drot udlet.

Men den ler bedst, som ler tilsidst;
Lad det ej gaa jer nær!
Hvor Styrken glipper, baader List;
Har Pigen kun jer kjær —"

„Derpaa jeg sværge tør forsand!"
— Gjenmæler Buris gram —
„Med Ære hun ej vindes kan;
Jeg nødig vil med Skam.
I Tugt og Ære elsker jeg
Den Mø af Hjertens Grund;
Jeg bejlet har paa ærlig Vej,
Men i saa krank en Stund.
Til Slegfredvid hun er for god;
Ej Flugt hun vover paa;
Dog koster det nu Liv og Blod —
Min Viv hun vorde maa!"

„Bring mig i Løn til Sjølunds Strand!"
Gjensvarer Venden snu —
„Jeg ved hvo Runen riste kan,
Som fremme skal din Hu.
Ved Haraldsted en Kvinde bor,
Hun Kunsten vel forstaar;
Skjønt lidt slig Kristenkvind jeg tror,
Jeg ved hvad hun formaar.
Hun strengest Mø vel lokke kan
Af Bur i Riddergavn;
Jeg bringer dig til Pommerland
Med vundne Skat i Havn!"

Hr. Buris grunder paa det Raad;
Det huer ham kun ringe:
„Det er just ingen Ridderdaad,
Med Runer Mø at tvinge.
Men har hun mig i Hjertet kjær,
Vel Elskov mere magter,

End Bloksbjærgs hele Hexehær
Med deres Koglefagter."
Med Buris listig Viking gaar
Til liden Roskildsnække;
Om sorte Skjæg han Hætten slaar
Og kryber under Dække.
I Land Hr. Buris listelig
De danske Baadsmænd sender;
Mens Brød de hente under Vig,
Ulf Svartskjæg Stavnen vender.
Saa styrer han mod Sjølunds Skov,
Og lander hvor han plejer.
I tyske Kro han gammelt Rov
Og gamle Venner ejer.
Hr. Buris svor han Troskab til,
Og ej den Ed han bryder:
I rørte Vand han fiske vil —
Sligt Forbund Venden fryder.
I tyske Kro han venter tro
Og samler Ven og Frænde,
Mens Buris, uden Rast og Ro,
Forvovne Daad vil ende.

---

Og som en Nat paa Fru Inges Gaard
De Jomfruer ginge til Senge,
Paa Svalen Frøken Kirstin end staar
Og ser paa de Stjerner vel længe.
Da klinger liflig i stille Nat
Den Sang, ej længe hun hørte:
I Abildgaardens det dunkle Krat
Hr. Buris Strængene rørte.
Han Visen sang, som hun hørte fro
I Jomfruburet ved Fjorden.
Den Gang hun glad til Ridderen lo;
Mer stille hun nu er vorden.

„Ak Buris!“ — sukker den Frøken skjøn —
„Hvi kommer I her saa silde?
Hvi rører I her min Sjæl i Løn?
Vil I min Ære forspilde?
Hvi kommer I ikke ved Dagen fro,
Hvis I haver godt i Sinde?
I Løn jeg giver jer ej min Tro
Og uden min Broders Minde.“

„Jeg Ridder blev af det stolte Hav!“
— Gjenmæler den Herre stille —
„Min Ære skinned som lyse Rav;
Men skjændet er den nu ilde:
I Tugt og Ære jeg bejlet har,
Med Skamme red jeg tilbage;
Som Døden hader jeg Valdemar —
Jer elsker jeg alle Dage.
For eder giver jeg hen mit Liv,
For eder al Verdens Ære —
For Gud I vorde min Vennevid!
Kom følg mig, min Hjertenskjære!

„Ak Buris!“ sukker den bange Mø,
Med Kinder blege og vaade —
„Lad før os begge med Ære dø!
Hvi vil I mig saa forraade?
Æren er Skovens favreste Træ —
Det lægge vi ikke øde!
I Verden er ikke Ly og Læ,
Naar Skam gjør Kinderne røde.
Flyr med dig jeg af Bur med Skam,
Min Broder vorder mig evig gram;
Og skal jeg skjules i fremmed Land,
Ret aldrig mere jeg glædes kan.“

Hr. Buris maa sig med Sorg bortvende;
Af Hjertens Grund saa elsked han hende.

I Natten red han til tyske Kro;
Ved Krus paa Bænken Ulf Svartskjæg lo:
„I Harm jer hented og hvide Kinder;
Den Jomfru aldrig I overvinder.
Fast stoltere Mø jeg dog lokke vil;
Men der maa Zernebogs-Kunster til."
Ved Krus han fritter den Elskovsmand
Og snu ham trøster som bedst han kan:
„Stort bedre det ej mig selv er gangen;
Af fangne Mø var min Villie fangen.
De danske Møer den Kunst forstaa
At tæmme Ulve med Øjne blaa —
Af Haanden lod jeg hin Fugl undslippe;
Nu har jeg Snaren, som ej skal glippe.
Se, mens I sukked for lukte Dør,
Jeg gik til Ellen i Jættestuen:
For Guld hun risted mig Runer før,
Som døved Sværdet og dæmped Luen.
Vel sandt, ej længer de havde Magt,
End jeg med Stam-Ole stod i Pagt,
Og siden han er fra Galgen rendt,
Mod gamle Venner han Klo har vendt.
Kun lidet ænsed jeg Ole Stam,
Var Oldemoderen ej mig gram.
Dog Hexe ved jeg at overliste:
Alene traf jeg den kloge Kvind;
Med Dolk jeg tvang hende Spaanen riste,
Som kan os lokke hvert Jomfrusind.
Helt ilde gren hun, og bidsk hun spaaede:
De Runer skulde os lidet baade;
Men har de Magten, hvorom hun sang,
Vred Kjærlings Trudsel os ej skal skræmme;
I Nat saa skal I vel Kunsten nemme —
Jeg ej den øver for første Gang."

„Jeg støtter ej om slig Kunst at lære!"
— Gjenmæler Hr. Buris, mod i Sind —

„For dyr er mig liden Kirstins Ære,
Og gjækket har dig hin Hexekvind.
Vil Fyrstemøen mig villig følge,
Jeg flyr med hende paa vilde Bølge;
I fremmed Land hun vorder min Viv —
Lad saa det koste mit unge Liv!
Men Koglekunster jeg agter ringe:
Kan selv de Maanen til Jord nedtvinge,
De kan ej rokke liden Kirstin;
Saa fast i Sind er den Frøken fin."

Hr. Buris kaster sig vild ved Bord;
Ej Nat og Dag han mæler et Ord.
Af Mjød han drikker sig fuldgod Rus
Og slaar mod Flisen de tomme Krus.
Den Viking drikker ham til God-Taar:
„Frisk Mod, Hr. Buris, jeg Sejer jer spaar!"
I Skjægget listige Vender griner,
Og ind Mads Tapper ad Døren triner.
Paa Disken blinker det røde Guld —
Derfor han baade er tavs og huld.
De Vender flokkes fra mange Sider;
Ved Kvæld Hr. Buris med Ulf udrider.
— Ved Midnat kommer han hjem helt rap
Med mummet Jomfru paa Sadelknap.

I vilde Sind sig Hr. Buris glæder;
Men i hans Arm liden Kirstin græder:
„Ak, Buris! hvor er det gaaet til?
Jeg maa med Angest, hvad ej jeg vil —
Ret som jeg satte min Fod paa Spange,[1])
Til dig jeg maatte i Løvsal gange —
Ak, ærligt gik det ej til for vist —
Du har mig lokket med Argelist —

---

[1]) Bro.

Du har forraadt liden Kirstins Ære —
Hvor kunde du det over dit Hjerte bære?"

Hr. Buris favner den Liljevand:
„Før Dag vi flygte fra Danmarks Land!
Græd ikke længer, mit dyre Liv!
For alle Helgne du er min Viv.
Forraadt saa har jeg min egen Ære;
Men du skal ej mine Synder bære!
Ret aldrig fanger jeg Rast og Ro
Før liden Kirstin igjen er fro."

Saa trøster Buris den Liljevand;
Svar Uro selv han ej dølge kan:
I Hu ham rinder et Varselsord,
Som længst forgjættet i Luft henfoer.
Han mindes Natten ved Kirstins Rude,
Der han i Vinterkuld sang derude,
Og der til lokkende Elskovssang
Ved Siden Sværdet hos Bødlen klang:
„Ej lystig Ende den Vise faar" —
Endnu ham truer hin Bøddelstemme;
Ej lønlig Gysen den Drot kan hemme,
Mens bort med grædende Brud han gaar.

---

## Fjerde Sang.

Til Snækken Buris haster
Med bange Hjertenskjær.
Med gridske Vikingsgaster
Ulf Svartskjæg tøver, tvær:

„Skal jeg tomhændet gange —
Hvad baaded Pyas Kunst?
Saa kasted jeg paa Spange
De Runer dog omsonst!
Stolt Ingefrid at rokke
Skal bedre Runer til;
Kun let er den at lokke,
Som gjærne hoppe vil.
Hvis Sanden Hexen spaaede
Med Helas[1]) lede Sang,
Os Kvinden vil forraade,
Som listelig vi tvang."

Mens saa den Viking mumler
Og tøver, krus i Hu,
Tilbage flux han tumler
Og stirrer frem med Gru: —
I røde Karletrøje
En Kvinde for ham staar,
Med Glød i hule Øje
Og vilde Løvehaar.
„Forbandelse jeg bringer!"
— Saa skingrer høje Røst —
„Min Ravn! ryst dine Vinger!
Drik Blod af Hedningbryst!"
I magre Haand hun klapper —
Trindt blinke danske Sværd:
I grønne Hættekapper
Fremstyrter mummet Hær.
Af Flokken fremmest springer
Hin liden Ole Stam;

---

[1]) Den skandinaviske Hela dyrkedes ogsaa af Slaver og Vender som en vred Guddom og farlig Raadgiverinde; hun afbildedes i en afskrækkende Skikkelse med Zernebogs Løvehoved, med aaben Mund og fremstrakt Tunge. Se Arendts Georgium.

I Vikinghjertet stinger
Han Spydet, vild og gram.
I Blod Ulf Svartskjæg raller
Og nævner sorte Gud;
Trindt Venderflokken falder
Og brøler Livet ud.

Hr. Buris ene stander
Med daanet Brud i Arm;
Hver Dansker han forbander
Og raser i sin Harm.
Men Byttet maa han slippe,
Hvor mandelig han slaar;
Han føler Styrken glippe
Og ønsker Ulivssaar.
Men Ole Stam vel kjender
Højbaarne Riddersmand;
Til Haraldsborg han sender
Den fangne Drot paa Stand.
Den blege, skjønne Kvinde
Han bærer til sit Hjem,
Mens, mumlende i Blinde,
Mo'er Ellen følger dem:
„Til Jammer har jeg ristet
De Runer alt for vel;
Har ærlig Mø de fristet —
Gud naade hendes Sjæl!"

Til mørke Jættestue
Blev liden Kirstin bragt;
Ved Fyrrepindens Lue
Hun blev paa Bolster lagt.
Mo'er Ellen hende gnider,
Til Djet hun opslaar;
Den skjønne Hænder vrider
Og al sin Nød tilstaar.
I Dødens sorte Hule,

Forvildet, hun sig tror:
„Lad her min Skam mig skjule!
God Nat, du lyse Jord!
Ej Valdemar skal nævne
Mig sin kjær Søster mer!
Den Skam han ej vil hævne,
Som ej hans Øje ser.
Min Buris er jo falden,
For mig han lod sit Liv —
Sank han i Ormehallen
Alt med sin Slegfredviv?“ — —

Fast Ole Stam er af Sorg forstummet:
Han gruer for liden Kirstins Liv,
Men dølger tro, hvad han har fornummet,
Og plejer i Hulen den bange Viv.
Mens liden Kirstin paa Bolster blunder,
Paa Raad i Nøden Mo'er Ellen grunder.
Til Fjenisløf rider Stam-Ole brat,
Paa Port han banker i mørke Nat;
Fru Inge lader han Budstik bringe:
„For Valdemars Søster I Sorgen tvinge!
I Vennevold er liden Kirstin;
Men fritter ej om den Frøken fin!
Som Graven stille og tavs I være!
Det gjælder Liv og det gjælder Ære.“

Fru Inge paa den Budstik ser;
De dunkle Ord hun tyder.
Den fromme Frue vist sig ter;
Kun halvt det Bud hun lyder.
I Fruerbur Fru Inge gaar
Med Smil paa blege Kinder:
„Hvor liden Kirstins Hu henstaar,
Flux Vejen selv hun finder:
Helt lunesært er Fyrste-Sind“ —
— Saa skrømter ædle Frue —

„For Spøg hun gik i Kloster ind,
Vil ingen Sjæl nu skue."
Ad sære Spøg de Terner le.
Stolt Ingefrid kun sørger;
I dunkle Blik hun kan det se,
Hvorom hun aldrig spørger.

---

Men om den Harm og den Hjertesorg
Ej Valdemar drømte paa fremmed Borg.
I Kejsergaarden var Fryd og Gammen,
I Fred gik Herrer og Fyrster sammen;
De syntes at glemme Hævn og Mord
Og vexled saa mangent Samkvemsord.
Kong Svend sig brysted blandt Hirdmænd strunke;
Med stoltest Følge den Drot kan prunke.
Paa Valdemar, Axel og Asbjørn Snare
Forbavset skuer den Ridderskare,
Og højt de prise den Drot fra Nord,
Hvem slige Kæmper i Leding følge:
Hans Heltes Rygte saa vide foer,
Hans Sejre spurgtes til Donaus Bølge.

Men tavs blandt Fyrster og Ridders mænd
I sorte Panser en Ridder vanker;
Naar Folket stimer om Konning Svend,
Kong Knud gaar ene i dybe Tanker.
Med skjønne Søster i Kejserborg
Landflygtig Konge gaar mørk i Sorg.
Hovmodig Dødsfjende der han møder,
Og blege Kind under Hatten gløder;
Han hører Valdemars Pris med Blu,
Men dæmper Naget med ædel Hu;
Dog ser han Helten i Fjendens Følge,
Han ej den nagende Kval kan dølge.
Og naar paa prægtige Kejserslot

Sophia glimrer blandt ædle Fruer,
Glad Hertug Valdemars Sjæl opluer;
Men tavs undviger ham Mø som Drot.

En Dag sad Herrer og Fyrster sammen;
I Højstol mægtige Kejser sad,
Og efter venlige Højtidsgammen
Han bød dem glemme alt gammelt Had.
Kong Svend ej syntes det Ord at høre;
Men lifligt klang det for mangent Øre
Om Fred og Frihed i Kejserhal,
Om Folkefædre og Fyrstekald.

Selv Knud forglemte sin Harm og Nød;
Først Hertug Valdemar Haand han bød:
„Skal atter Fred jeg i Verden vinde,
„Til Ven mig vorde min Arvefjende;
Se, Blod forsoned din Faders Aand —
Fortørnet har ham ej denne Haand.
I fjerne Led lad Gud Herren dømme!
Maaske for Mordstaal mit Blod skal strømme;
Men du fordømme den Sjæl dog ej,
Som længst dig søgte paa blodig Vej!“

„Fred og Forsoning!“ — den Skjoldung svarer
„Min Faders Aasyn sig hist opklarer;
Hvis Aandens Stemme min Sjæl forstod,
Han vil ej hævnes med Venneblod.
Dog kun i Sjælenes store Land
Jeg Fred og Venskab dig sværge kan:
Mit Fædreland kan min Arm ej svige;
For Land og Konge maa Veunen vige —
Sværg Drotten Troskab og Danmark Fred!
Og vi er Venner i Evighed.“

Saalunde taled de Herrer sammen.
Kong Svend de Ord var til liden Gammen;

Sin Lehnsmands Troskab dog højt han priste
Og selv mod Knud sig helt fredsæl viste;
Men falsk han tænkte paa Svig og Mord —
Og Død dem begge i Hjertet svor.
Dog Fredspagt kan han ej mer undvige:
Som Højmods-Offer for Danmarks Ro,
Med Knud han skifter sit Land og Rige,
Naar han vil vorde hans Lehnsmand tro.

Hovmodig Kejser paa Svend nedser;
Ej Venskabsmasken han bærer mer:
Helt strengt han dadler, og stolt han byder —
Forfærdet Konning paa Skrømt adlyder.
Svend ser sig hildet i farlig Snare,
Paa Ed og Løfter han ej vil spare.
Forgjæves vinker ham Axel Hvide;
Paa Mandemod tør ej Kongen lide.
Til Kamp han Valdemar ser beredt;
Men sikrest Udvej den Drot har set,
Og — til stor Harm for hver Dannemand —
Til Lehn fornedrer han Danmarks Land.
Han æreløs i sin Glans og Pragt,
Med Svig besværger ugyldig Pagt,
Og, ræd for Kejserens Ledingshære,
Forraader han Folk og Land og Ære.

Op Valdemar sig rejser —
— Til Strid stod Heltens Agt,
Paa Konning som paa Kejser
Han saa med dyb Foragt. —
Han ser Kong Svend sig bøje
Og blusser, rød som Blod;
Men roligt Axels Øje
Betvinger uvist Mod:
„Ej Dannerfolkets Ære
Halv Drot bortsværge kan;
Vil Kongen Lænker bære,
Frit er dog Folk og Land! —“

Saa hvisker Axels Stemme.
Det Valdemar fornam,
Sin Ed han ej tør glemme,
Ej hævne Danmarks Skam.

Sig listig Kejser glæder:
Falsk Spil han vundet tror.
Men mørk Kong Knud fremtræder,
Han tror ej Kongens Ord:
„Skal jeg paa Freden lide
Og Løftet, Svend mig gav —
Skal Stadet ved hans Side
Ej hules mig til Grav —
Til Pagtens Værn jeg kræver
Af Valdemar et Ord,
Og — om saa Jorden bæver,
Paa Trofasthed jeg tror."
Bort Valdemar sig vender —
Slet huer ham det Hverv:
Svend — ved han — Pagten ender
Med Mened og Fordærv.
Men Svend sin Lenhsmand byder
I Borgen for ham gaa;
Harm, Valdemar adlyder
Og sværger dyrt derpaa:
„Vel! Borgen er min Ære!
Og Borgen er mit Blod:
Knud skal det Lehnsskjold bære,
Min Herre ham afstod!
Og vil min Drot ham svige —
Saasandt mig hjælpe Gud!
Det koster Land og Rige
Og Kamp med mig og Knud!"

Helt tryg Kong Knud paa det Ord kan lide;
Men tavs maa Svend sig i Læben bide.

Dog klog han skjuler det beske Had;
Snart bort han rider af Kejserens Stad.
Med prægtigt Følge de Konger tvende
Med Fred til Danmarks Rige hjemvende.
Helt sparsomt skifte de korte Ord:
Den ene ikke den anden tror;
Og blandt alvorlige Ridderskare
Tavs Axel rider hos Asbjørn Snare.
Ej hjem de fare, som ud de drog:
Det var som Fjenden paa Val dem slog.
Svend Arnold følger de tavse Kæmper;
Et Varselkvæde han mørk neddæmper,
Og naar han stirrer paa Konning Knud,
Dybt Suk ham farer af Sjælen ud.
Men venligt mellem de Kæmper høje
Et Syn opklarer den gamles Øje:
Der rider i Fløjels-Trøjen grøn,
En Jægerinde, saa rank og skjøn;
Paa Jomfruskulderen Falken svinger
I Morgensolen de muntre Vinger.
Med frejdigt Aasyn, helt kjæk og fro,
Sophia følger sin Broder tro.
Med Silketømmen i Hænder hvide,
Hun rider ved Hertug Valdemars Side.
Paa staalgraa Danser hun svæver let;
Rød Fjeren nikker paa Guldbonet.
Med dristig Ild i det sorte Øje
Hun ser til Helten, den kæmpehøje.
Paa Vejen mangent bevinget Ord
Med Lyst udflagrer fra Hjertekammer;
Som muntre Spøg de i Luft henfoer;
Men lettest Vaaben tidt dybest rammer.
Tjenstfærdig, Valdemar mangen Gang
Den Frøken løfter i Sadelbøjlen;
Ej Vejen falder den Herre lang:
Han gjerne rækker den skjønne Tøjlen,

Og med det flettede Silkebaand
I Løn han trykker den hvide Haand.
En mægtig Talsmand hvert Spor udsletter
Af Arvefjendskab i Heltens Bryst.
Blodhævnernaget den Drot forgjetter;
Og gamle Arnold med dæmpet Røst
Skjoldungestammen nyt Løv forjætter.

---

## Femte Sang.

---

De Konger bringe Fred i Land,
Og mangen Sjæl det glæder;
Men Dansken Svend ej prise kan:
Helt ringe var hans Hæder.
Paa Borrevold helt tryg igjen,
Dog fry den Herre knejser:
Kun lidet frygter Konning Svend
I Danmark tyske Kejser.
„Mig tvungne Pagt ej binde kan!"
— Til mægtig Drot han skriver —
„Ret aldrig Danmarks Folk og Land
Lehnsherrenavn dig giver.
Ugyldig Ed paa Skrømt jeg svor,
Af svar Nødværge drevet;
Alt dødt og magtesløst hint Ord
I Glemsels Bog er skrevet."
Og til Kong Knud han vender sig
Med List i venligt Øje:
„Til Lehn jeg Sjølund loved dig;
Tag ej det Ord saa nøje!

Paa jysk og skaansk og sjællandsk Grund
Jeg skal dig Lehn udmaale."
Vel slagne Drot i magtløs Stund
Slig Troløshed maa taale.
„Hvor er nu Tro og Love mer!"
Han sukker, mørk, i Vrede.
Til Valdemar den Herre ser:
Til Strid staar Helten rede.
Sit Ord ej Vennen bryde vil,
Harm, ser han Kongens Rænker;
Men Freden trænger Folket til,
Det Danmarks Ven betænker.
Endnu en Gang han til Forlig
Bevæger Ven og Frænde;
Men bryder Svend den Pagt med Svig —
Med ham hver Pagt har Ende.

Det Valdemar lover med Haand og Mund —
Og Fred har Dannemarks Land en Stund.
Mens Sværdet hviler, ej Helten sover:
Med kjække Skjoldmø han Dysten vover;
Foruden Lanse og Ridderskjold,
Paa Lykken stoler den Herre bold.
Sophia sidder i Fruerstue;
Ved Glar staar Bodil, den snilde Frue.
Fodklædet breder nys Tærnen ud;
Ind Valdemar triner med Konning Knud.
Af Stormod gløder den skjønnes Kinder;
Som Bejler herlige Skjoldung skinner,
Ej som hun første Gang Helten saa
Ved Vagtblusskinnet i Kongelejren,
Ej som han glinsed i Brynjen blaa,
Der fjernt han vinked, omstraalt af Sejren —
Afvæbnet, kongelig Helt nu staar;
Ej Hjælmen skjuler det gule Haar:
Paa Purpurkaaben det frit nedruller;
Guldløven skinner paa Bryst og Skulder.

Med Elskovsbøn i det stolte Øje,
For Fyrstemøen han Knæ vil bøje;
Men gunstig hæver ham skjønne Arm,
Og — Bruden smiler ved Heltens Barm.

Tavs, staar ved Siden i Klæder dunkle
Den mørke Broder med blege Kind;
Paa ny tungsindige Øjne funkle;
Hans Nat oplyser et venligt Skin.
Det var som Lykken endnu en Gang
Med Haabets Stjerneskud til ham glimted;
Som Ørnen kongelig Sjæl sig svang
Af Taageskyen og Solen skimted.
„Velsign dem, Herre!“ — han beder from —
„En Gang lad Danmarks Krone dem smykke!
Min Arv tildel dem, men ej min Lykke!
Paa mig kun falde min Stammes Dom!“ —

„En stor Forsoner den har udslettet!“
— Afbryder Valdemar mørke Drot —
„I kjærlig Fred er alt Had forgjettet:
„Gud Herren vende os ondt til godt.“
Til Fæstemøen han Armguld skifter:
„Et trofast Forbund jeg med dig stifter!
„Og var jeg end til din Fjende fød —
Min Faders Aand mig den Synd forlade!
Din Broder kunde min Sjæl ej hade —
Dig maa jeg elske i Liv og Død.
I Nød og Trængsel, i Dødens Fare
Skal eder baade min Arm forsvare!
For Danmarks Ære, for dig og Knud
Mod Vold og Argelist Skjold jeg bærer!
Hver lumsk Forræder min Hævn fortærer —
Det sværger jeg ved den højeste Gud!“

Forfærdet fast, i Heltens Arm,
Den skjønne paa ham skuer.

Han favner hende, elskovsvarm,
Og Kæmpeblikket luer:
„Til Elskov Hadet vendtes om;
Til Held St. Knud det lede!
Trods Blodets Strid, trods Niddets Dom,
Trods Kongens Harm og Vrede!
I Løn endnu trindt Land og Ø
Sig Tvedragtsslangen rører;
Naar den er knust — min Fæstemø
Med Ære jeg hjemfører!“

Saalunde knyttes i Danmarks Nød
Adskilte Hjerter tilsammen.
Det Troskabsord saa vide gjenlød;
Kong Svend det volder ej Gammen.
Og er der end Fred i Danmarks Land,
Kan Bonden nu saa og pløje,
Paa Freden dog ingen lide kan,
Som saa Konning Svend i Øje.
Med Sten oplagde han falske Raad,
Naar ingen det saa og hørte;
Dog fjern sig skjuler blodig Daad —
Dankongen sin Brud hjemførte.
Hr. Konrads Dotter af Sachserland
Han smykker med Danmarks Krone.
Det Guld ej Landet opveje kan,
Som glinser om Drottens Throne.

Stor Gammen er der i Roskild By
Til Dronning Adelhejds Ære;
Derom gik længe saa vide Ry:
Tysk Kjortel hver Mand skal bære.
Madsvende brased ved Nat og Dag,
Alt klinger Fidel og Gige;
Den Hofmarsk puster med stor Umag,
Det svier til Land og Rige.

Herrerne stivne af røden Guld,
Af Perler og ædle Stene:
Hver Mand, som er Kongen tro og huld,
Maa danse paa røde Bene.

Hr. Buris hører paa Haraldsborg
Trompeten og Gigeklangen;
Den Herre vækkes af stumme Sorg —
I Taarnet sidder han fangen.
Og vild han bander det Gammenspil —
Det som hans Jammer vil haane:
To hundred Døgn og et halvt dertil
Han saa ej Sol eller Maane.
Af Taarnet bryder den Fange ud:
For Guld han Venner sig kjøbte;
I Kjertesvendens brogede Skrud
Højbaarne Herre sig svøbte.
Han skjuler Lok, og han maler Kind,
Det lange Skjæg han afrager:
Saa gaar han i Kongens Højsal ind;
Der Kerten i Haand han tager.
Bag Stolen stander han, tavs og snild,
Hvor Hertug Valdemar sidder.
Til Blods han bider sig Tungen vild,
Mens Vinen kvæger den Ridder.
Hver Gjæst sig strunk og statelig ter
Blandt ædle Møer og Fruer.
Hr. Buris mangen skjøn Jomfru ser;
Ej liden Kirstin han skuer.
Fru Inge stander i gyldne Hal
Alt ved stolt Ingefrids Side.
Med Asbjørn danser i Højenloftssal
Skjøn Huldfrid med Ærmer hvide.

„Hvi ser jeg ikke kjær Søster min?"
Saa Hertug Valdemar spørger.

Ondt Ry han hørte om liden Kirstin,
Derfor den Herre vel sørger.
Fru Inge rødmer om hvide Kind —
Hun frem for Valdemar træder:
„Helt lunefuld er den Frøkens Sind —
Vel længe prøver hun Klæder.
Hun tidt mig gjækked med Skjemt og List;
Nu bor hun blandt Nonner fromme.
I Gaar hun sendte mig Bud forvist,
Hun vilde til Højtid komme."
Hr. Valdemar blev om Hjertet trang:
Fast for sin Ære han gruer;
Og Tiden falder den Herre lang
Blandt ædle Møer og Fruer.

Men liden Kirstin er stedt i Nød,
Hun smykker sig med stor Kvide:
En Dotter nys hun i Løn har fød;
Dog vil hun til Hove ride [1]).
I Stenstuen græder det lille Nor;
Tre Døgn saa har det først diet.
Vel Ole Stam og hans Oldemo'r
Har farlige Løndom fortiet;
Men Rygtet haver saa løs en Mund
Og tusinde Skadetunger;
Ej liden Kirstin vil leve den Stund,
Den Fugl hendes Skam udsjunger.
Smal Livgjord hende Mo'r Ellen skar
Og smykked med Guld hint røde;
Og ride vil hun til Valdemar,
Skal hun sig ride til Døde.
Det Nor hun svøbte i hvidest Lin
Og nævned det Ingerlille;
Hun gav det Perler af gyldne Skrin
Og kysted det, mod og stille.

---

[1]) Se Kæmpevisen LXII. i Nyerups og Rahbeks Udgave.

Hun skifted ud de Smider af Guld
Til dem, som var hendes Kjære,
At de skulde vorde Ingerlil huld
Og Kristendom hende lære.
„Ret aldrig skal hun sin Moder se!"
— Saa sukked den blege Frue —
„Nu maa jeg sjunge, nu maa jeg le,
At ingen min Men skal skue!"

De løfted hende paa Gangeren graa,
Mod Angsten vilde hun stride:
„Ak, det hver Moder vel vide maa
Hvor jeg min Ganger kan ride!"
Saa svart hun sukked ved Højenloftsbro,
Bad rige Krist sig forbarme;
Fra Sadel faldt hun mod Hesteskо,
Da græd hun i Oles Arme:
„Hav Tak for hvad du har gjort for mig!
Nu sørg kun for Ingerlille!
Ej mere Sorg jeg skal vorde dig:
For mig de Giger nu spille."
Og Ole lytted saa sorrigfuld
Den Viv paa Højenloftssvale;
Der fæsted hun op sit Hovedguld:
„Nu vil jeg mig Gud befale!"

Ej Valdemar har i Højsal Ro;
„Hvi tøver min Søster saa længe?
Hin falske Klaffer jeg vil ej tro —
I Galgen saa skal han hænge!
Men kommer ej liden Kirstin i Nat
Og stopper den Klaffer Munden,
Saa har hun mistet sin største Skat
Og kastet sin Krans til Hunden."

Saa mumler den Herre i mørke Sind
Og ser til Døren med Længsel.
I Krog staar Buris med blege Kind
Og stirrer paa gyldne Hængsel.
Op Døren springer ved Midienat
Og liden Kirstin indtræder;
Et Kors hun slaar sig for Brystet brat
Og nejer i hvide Klæder.
Helt statelig sig den skjønne ter,
Hin nejer for Herrer og Fruer;
Og let hun ganger, og mildt hun ler.
Det Hertug Valdemar skuer:
„Skam faa den Tunge, som løj for mig
Og paa liden Kirstins Ære!
Men vil hun skjule sin Skam med Svig,
Jeg skal hende Tugten lære!“
Velkommen byder hun Broder kjær,
Trindt larmer den Højtidsgammen.
Hr. Buris stander og tier kvær;
Fast brænder ham Kerteflammen.

Mørk, Valdemar træder den Søster nær
Og maaler hende med Øje;
Han prøver Gang og Bælte især
Og agter paa hende nøje:
„Og kom nu, liden kjær Søster min!
Nu skal du dig med os glæde!
Du drikke mig til af den klare Vin!
Et Elskovskvad du os kvæde!
Og danse vil vi til lystigt Kvad
Alt som i forrige Dage.“
Bleg smiler liden Kirstin derad:
„De Dage bortgik saa sage.
Ej Elskovsviser jeg sjunger mer,
Og ej jeg danser behænde;
Af Viser kan jeg ej mange fler —
Een skal jeg sjunge til Ende!“

Og Visen hun om ung Hagbarth kvad
Og om hin lin liden Signe;
De Herrer dansed dertil i Rad —
Det lystig Dans skulde ligne.
Til Ende halvt hun den Vise sang —
I Dansen segned den Lilie;
Hver Ridder rask over Gulvet sprang —
Død laa liden Kirstin paa Tillie.

Hvid som en Ligdug Valdemar staar,
Helt angestklemt og forfærdet.
Hr. Buris Kerten mod Gulvet slaar;
Mod Drotten hæver han Sværdet.
Men brat til Jorden han styrter sig,
Kan vilde Gerning ej ende;
Han hyler paa liden Kirstins Lig:
„Mig var det, som myrded hende — —“

„Hvo er den affindige Kertesvend?
Mig tykkes, jeg ham skal kjende —
Hr. Buris, mødes vi saa igjen!
Har du mig voldt den Elende?
Lad ej mit Øje dig mere se!
Dit Blod mig lidet kan trøste:
Selv har jeg voldet mig større Ve,
End om du mit Blod udøste.“

I Brudehuset der er stor Sorg;
Kong Svend det huer helt ilde:
Han lader bære det Lig af Borg
Og alle Gigemænd spille.
Hr. Buris styrter af Hallen ud;
Bleg, Valdemar stander tilbage.
Hr. Buris svor ved den højeste Gud:
„Dyr Blodhævn skal jeg mig tage!“

# Sjette Sang.

I Vestervig Kloster det ringer til Lig —
Sørgeligt er det at høre:
Faklerne skinne i Nat ved Vig —
Baaren fra Stavn de føre.
Liden Kirstin i Lin er lagt
Og smykket med Silkeklæder:
Jordes skal hun med Kongepragt;
Hver Kvinde for hende græder.
Ingefrid fletted for sidste Gang
Guldlokken om blege Pande,
Bad sødt hende sove Søvnen lang,
Og salig engang opstande..
Huldfrid bandt hendes Jordebaand
Og sukked derved saa saare,
Kyssed i Kisten den hvide Haand
Og væded den med sin Taare.

Stille sørger saa mangen Mand:
Tavs Axel i Skaren følger;
Asbjørn Snare ej tie kan,
Han bitre Sorrig ej dølger.
Valdemar ganger Ligbaaren næst;
Sit Aasyn den Herre skjuler.
Trøste kan ham ej Læg, ej Præst;
Hans Kinder Angeren huler:
„Gravborg vil jeg rejse af Grus
Og smykke med gyldne Tinder;
Bo jeg vil i saa mørkt et Hus,
Hvor Sol og Maane ej skinner!“

Aaben stander den Klosterport:
I Kirken Faklerne skinne;
St. Thøgers Billed er klædt i sort;
Saa stille det er derinde.
Sjælemessen fra høje Kor
I sorte Hvælvinger klinger;
Til Jorden falder den Skare stor,
Ved Altret Kordrengen ringer.
Sangen toner saa klar og fin:
Bag Gitret Nonnerne kvæde,
Bede fromt til St. Augustin
Og for liden Kirstin græde.

Valdemars Søster er lagt i Muld.
De Præster bede og sjunge;
Langsomt skuffed de Graven fuld,
Paa Kisten Drønene runge.
Tage de fire Stene graa
Og over den skjønne vælte;
Sørge maa Danmarks Møer smaa,
Og sørge maa Danmarks Helte.
Valdemar paa de Stene ser:
„Store de ere og svære;
Sten dog tynger ej Jorden mer,
Som den, mit Hjerte maa bære."
Bort gaar den Sørgeskare
Fra liden Kirstins Grav.
Axel og Asbjørn Snare
Hinanden Haanden gav.
Fra Axels Helteøje
Faldt Taaren til hans Fod;
Begge de Kæmper høje
Hinanden vel forstod:
„Et Kloster vil jeg bygge —
„Byg du dig mægtig Borg!
Gjærne i Kirkens Skygge
Jeg glemmer Jordens Sorg.

Men før den Dag kan komme,
Vort Danmark frelst vi se!
Førend dets Nød er omme,
Maa mangent Under ske.
Men Under før er hændtes,
Og vel paa fler jeg tror;
Frelsen ej Jorden sendtes,
Før Jordens Nød var stor.
Størst er vor Nød nu blevet,
Og streng vor Dommers Røst:
Synden har sønderrevet
Vor bedste Kæmpes Bryst.
Lad Sorgen os ej kue!
En større Sorg jeg ved:
Hævnerens Tordenlue
Slog Danmarks Skytsaand ned."

Saa taler Axel Hvide;
Den Broder ham forstaar:
„Valdemars Sjælekvide
Kun lidet godt os spaar.
Kan ej han Naget dæmpe
For liden Kirstins Død —
Uden den brave Kæmpe
Ej endes Danmarks Nød."

Saa tale de Tvillingbrødre tro
Og for deres Herre sørge.
Hjem foer Hr. Valdemar uden Ro;
Ej Ven han voved at spørge.
Tavs, bar han længe det dybe Nag
Og lukked i Borg sig inde;
Ej vilde han se den lyse Dag,
Ej trøstes af Mand eller Kvinde.

Men Axel Hvide sig svøber i Skind,
Saa gaar han djærv til sin Herre ind;

„Din Vrede skal mig ej fra dig vende —
I Nøden, Herre! du Ven skal kjende.
Vel ved jeg hvorfor din Kind er bleg,
Hvi Lys du hader og Lyst og Leg;
Jeg Naget ser, som dig slukker Djet,
Og som dit Hoved mod Jord har bøjet;
Men vær frimodig i Herrens Navn!
Din Sorg skal vorde din Sjæl til Gavn:
For Brøde fri jeg dig ej vil sige;
Men vil du sone den som en Mand,
Saa frels i Nøden dit Fædreland!
Til Stordaad kalder dig Danmarks Rige."

Og Valdemar sit Hoved
Opløfter ved de Ord:
„Svar Bod min Gud jeg loved;
Tung er min Synd og stor.
Kan jeg med Daad den sone?
Hvor er den Gjerning til,
Som for Gud Herrens Throne
Min Brøst udslette vil?
Se, lam og løftebundet,
Jeg staar i Mørkets Sold;
Og tidt mit Blod er rundet
For Argelist og Vold.
Jeg dømtes til at bløde
For ham, som vil vor Død;
Han lægger Landet øde;
Tavs maa jeg se den Nød."

Gjensvarer Axel Hvide:
„Udforsk ej Herrens Raad!
Med mandig Taal at lide,
Er nu din Sonedaad.
Vi taale maa og tie,
Mens Tugtens Haand os naar,
Og fromt paa Herren bie
Til Frelsens Time slaar."

Og Valdemar fornemmer
Den fromme Kæmpes Ord;
Ej Danmarks Nød han glemmer
For Hjertesorgen stor.
Af mørke Hus han ganger,
Til Raad og Daad beredt.
Ej længe Arnold Sanger
Den høje Drot har set;
Det Syn den gamle fryder:
Han hilser Folkets Ven;
Velkommen han ham byder
Blandt levende igjen.

Men stille Hertug Valdemar gaar
Med Axel i Kongehallen.
Kong Svend med Hæren i Leding staar;
Haard Tale blandt dem er falden.
Kong Svend ej hørte Hr. Axels Raad,
Ej Hertug Valdemars Stemme;
Uvis, han hasted til grumme Daad,
Det maa hans Kæmper fornemme.
Han Sverig hærger med Ild og Sværd;
Men Frost og Sne ham betvinger,
Og Værneboernes Bondehær
Med Sten ham Hyldingen bringer.
Finveden tænder ham Arneild,
Og til hans Kæmper det svier.
Fra Leding drager han, harm og vild,
Og med sin Sejer han tier.
Men Harmen løser hans Tungebaand,
Mod Valdemar han opfarer;
Mod trofast Lehnsmand han løfter Haand —
For Helten spændte han Snarer:
Forræderbreve i Løn han skrev,
Dermed den Herre at fange;
Men liden Ære ham levnet blev:
De Kunster daared ej mange.

Den Mand er ikke i Kongens Hær
Som Haand mod Valdemar hæver;
Hver dansk den trofaste Helt har kjær —
Det Kongen skuer og bæver.
Ej Danmarks Rige har bedre Ven,
Med Harm det Kongen har sandet;
Og Fred han slutter paa Skrømt igjen,
Mens Venden raser i Landet.

Nøden kræver raske Id —
Glemt er Drottens Svig og Rænker;
Kun paa Fædrelandet tænker
Valdemar i Farens Tid.
Ej sin Fæstemø han skuer;
Fjærnt hun hører om hans Sejr.
Langt fra Vaabenklang og Lejr
Sidder hun blandt ædle Fruer.
Hun har set, hvor Kæmper veg,
Haanden, som tilbagevinked;
Og, hvor frygtet Brudgom blinked,
Grued hun for blodig Leg.
Hos Fru Bodil syr og sømmer
Brudekjortel hun i Løn;
Ved den Sysel, stolt og skjøn,
Hun om Danmarks Krone drømmer.

Knud i trofast Jydes Land
Gamle Venner om sig sanker;
For de mørke Herskertanker
Skuffet Sjæl ej hvile kan.
Tro den Herre dog bekæmper
Mægtig Fristers i sit Bryst,
Værner svorne Konnings Kyst
Og retfærdigt Nag neddæmper.

Fjenden nær, i Roskild By
Falske Dannerkonge sover;
Livet for ham Dansken vover,
Nøder Venden, ræd at fly.
Med sit gode Rytterſværd
Guiddas Fæstemand fremtrænger:
Kjække Radulph fremmerst sprænger,
Standser ene mægtig Hær.
— Drot og Riddersmand ej ene
Nævnes skal i fjærne Tid:
Mangen Svend for stolte Id
Danmark reiste Bautastene.
Og hvad Axel Hvide saa,
Mester Lange ej forgjætted:
Intet Navn, han peged paa,
Er af Tidens Rust udslettet. —
Valdemar har djærve Mænd:
Barke raser ved hans Side;
Han kan slaa, og han kan bide,
Skjelner Fjende knap fra Ven.
Stundom kun med Bøjlen dæmper
Valdemar hin Kæmpe vild.
Stærke Radulph rolig kæmper,
Gjækker Fjenden, rask og snild.
Hans er Æren denne Sinde;
Fyrsten studser ved det Syn:
„Er den Rytters Sværd et Lyn,
Som kan knuse og forblinde?“
Ingen kommer Radulph nær:
Fremmerst kæmper han, fast ene;
Over Bakker, mellem Stene,
Styrter knuset Hedninghær.

Forbavset, Valdemar Radulph kalder,
Vil Kæmpen adle med Ridderslag;
Men raske Svend ham i Talen falder:
„Hvad skal graa Krage i Tranelag?

Paa laante Støvler Jernsporen kradser;
Guldsporen ej til min Træsko passer.
Et dygtigt Slagsmaal jeg duer til,
Men ej til stateligt Ridderspil.
Med stolte Fruer jeg ej tør danse,
Og Ring ej rammer min Rytterlanse.
Hver ærlig Kæmper er god for sig;
Men det Slags Ære er ej for mig!"

„Nu vel!" — gjensvarer den Herre bold —
„Din Manddom være dit Ridderskjold!
Var hver stolt Ridder den Rytters Lige,
Frelst var vel Dannemarks Folk og Rige!"

---

Mens Valdemar kun tænker
Paa Danmarks Værn og Skjold,
Kong Svend med nye Ænker
Omsnor den Herre bold:
„Sadl" — bød han — „rappe Heste!
Af Land vi ride brat!
Hr. Konrad vil vi gjæste
Og hente Brudeskat."
Paa Tro og Love følger
Ham Valdemar af Land;
Sin Ven ej Axel dølger
Hvad Løn han vente kan.
Med gamle Arnold viger
Han fra hans Side ej;
Den mørke Mistro stiger
Hver Dag paa farlig Vej.
Og gamle Arnold hæver
Sin Stemme mangen Gang;
Mørk, Konning Svend tit bæver
Ved underlige Sang.

Men Valdemar ej frygter;
Tro følger han sin Drot.
Snart sander han de Rygter —
Kong Svend ham undte godt:
I Markgrev Konrads Kjælder
Den Herre skulde bo;
Bisp Hartvig ham det melder
Med Hertug Henrik tro.
Tavs paa de Sendebreve
Forbavset Herre ser.
Paa hvad hans Venner skreve
Han kan ej tvivle mer.

I Stade By de ride
I mørke Herberg ind;
Det var ved Midnatstide,
Og mørkt var Kongens Sind.
Endnu en Nat de sove
Tilsammen under Tag.
Svend Arnold vil ej vove
At blunde Nat og Dag.
Helt venlig Kongen tøver
Og venter lønligt Bud;
Men flere Taalmodsprøver
Ej Valdemar holdt ud.
Selv fromme Konrad sparer
Ham for hin Harm og Nød:
Han ærlig aabenbarer
Hvad falske Drot forbrød.

I fremmed Herberg glæder
Sig Svend ved Davrebord;
Ind Konrads Sending træder
Og mæler højt de Ord:
„Sin Dotters Husbond sender
Min gamle Herre Svar:
For Venner og for Frænder

Han ærligt Værge har;
Men før i Borgekjælder
Han huser skuffet Gjæst,
I Galgen ser han heller
Hvem ham var Frænde næst."

Brat Valdemar opstiger
Og griber til sit Sværd.
Dødbleg, Kong Svend undviger —
Han aabne Dør var nær.
Han til sit Følge haster
Og flyr som han kan bedst;
Han røbet Maske kaster —
Og sporer rappe Hest.
Til Fyens Land han farer
Og samler mægtig Hær.
Brast ham de fine Snarer —
Han stoler paa sit Sværd.

Brudt er hver Ed, og løst hver Baand,
Forraadt er Kongens Rænker.
Frit hæver Valdemar sin Haand
Og sprænger alle Lænker.
Med Axel og den Svend saa bold
Til Viborg By han farer.
For Konning Knud paa Borrevold
Den Svig han aabenbarer.
Kong Knud med Harme rejser sig
Og falske Drot undsiger:
„Før Danmark skal forgaa ved Svig,
„Adsplittes Folk og Riger!"

Paa Dannerlyng ved Viborg By
De løfte Røst og Hænder:
„Af Landet skal den Nidding fly,
„Som Danmarks Ære skjænder!"

Det gjælder Liv nu eller Død —
Til Kamp beredt vi stande,
Og ende vi ej Danmarks Nød,
Hver Dansk vor Ed forbande!"
Forbavset Mand og Kvinde ser
Op paa de Kæmper høje;
Paa Frelsen ingen tvivler mer,
Som ser de Mænd i Øje.
En Mumlen mellem Folket gaar;
Det Syn dem fast forfærded:
Stræng, lig en Vredens Kerub, staar
Ung Valdemar med Sværdet.
Dog skjøn i Vreden, Folket huld,
Paa Kongesten han skinner.
Ved Siden stander, sort som Muld,
Kong Knud med blege Kinder.
Han hviler sig paa tunge Spær,
Som viet ind til Døden;
Men Fyden har den Herre kjær
Og var ham tro i Nøden.
Højt skingre tusind Hyldingsraab —
To Konger Fyden kaarer:
Ung Valdemar med Sejershaab,
Og Knud med dulgte Taarer.
„Kong Valdemar! med dig er Gud —
Du skal os Sejer bringe!
— Forglem din Harme, Konning Knud!
Døm Folk og Land paa Thinge!"
Saa raabe højt til Skjoldegny
De tusind Hyldingstemmer.
Det Konningvalg — i Odins By
Med Skræk Kong Svend fornemmer.

## Syvende Sang.

I Esromklosterets Celle
Sad Mester Lange og skrev:
„Fuldtop jeg fik at fortælle,
Til liden Gammen det blev:
Heu, Omnia in peius ruere!“ —[1])
Han paa sin Krønike skuer:
„Det vorder helt sort et Blad;
„Fast for at læse jeg gruer —
Saa splittedes Danmark ad;
Sed omnis fortuna ferenda![2])
Kun lidt det duer til Sange,
Hvad sidst mit Øje har set.“
Sin Lampe pudser Hr. Lange
Og læser hvad nys er sket:

„Konger ej fattes i Danmarks Land;
De Kroner kjøbtes helt dyre:
Øde der er ved Bælt og Strand —
Tre Konger Landet skal styre.
Tvende Gange Kong Svend alt veg —
Ham haded hver Mand og Kvinde;
Tvende Gange sit Folk han sveg,
I Pagt med fremmede Fjende.
Sachsen aabned han Danmarks Led
Og Venden Dannemarks Havne.
Valdemar og hans Kæmper stred;

---

[1]) Ak, alt gik brat mod det værre!
[2]) Dog bæres maa hver en Skjæbne!

Blod randt paa Val og paa Stavne.
Volf og Thorbjørn [1]), hin Kæmpe god,
Til Taarnet Sejrherren sendte.
Stærke Sune Kong Svend forlod,
Bisp Æskild Ryggen ham vendte.
Peder Thorstensøn [2]) Sværdet brød
Og falske Konning forbanded.
Fynboen vented den visse Død;
For Odense Valdemar standed.
Ynkes maatte den Herre god
Ved al den Nød og Elende:
„Førend Folket forgaar i Blod,
Adlyde det Konger trende!“
Nøden slutted den dyre Pagt,
Og delt er Dannemarks Rige [3])
Liden er Skaaningkongens Magt;
Men ej hans Rænker har Lige.
Fast dog — evig den Pagt skal staa!
Med Ed det Kongerne loved:
Sakramentet de tog derpaa;
Det skued hvert Kirkens Hoved.
Alle Bisper i Danmarks Land
Opløfted de krumme Stave:
„Den skal knuses af Kirkens Band,
Som spotter den hellige Gave!“

Saa læser den Skriver og sukker —
Han lukker sin Bog helt brat;
Med Sorrig han Lampen slukker
I rolige Sommernat.
Til Sengs at gange ham lyster:
Nær er det mod Morgenstund;

---

[1]) To af Svends ivrigste Tilhængere.
[2]) Svends vigtigste Høvding.
[3]) Valdemar blev Konge i Jylland, Svend i Skaane og Knud i Sjælland og Fyen.

Med gammelt Ord han sig trøster
Og sukker i halve Blund:
„Non si male nunc et olim!“ [1]) — —

---

Efter svare Vaabengny
Konning Knud i Roskild sidder.
Fredelig i prægtig By
Samles atter Drot og Ridder.
Lyst der er paa Haraldsborg:
Der er Spil og Højtidsgammen.
Knud forvundet har sin Sorg,
Byder nye Venner sammen. [2])
Valdemar fra Borrevold
Did med Axel Hvide rider;
Uden Hjælm og Ridderskjold
Høje Drot paa Freden lider.
Gamle Arnold har ej Ro,
Mørke Fremsyn ej han dølger;
Til det Gilde, lidet fro,
Ubekymret Drot han følger.

Svend i Ringsted tøver end,
Raske Radulph forud jager:
„Vogt dig, Knud, for falske Svend!
Rustet, han til Gilde drager.“

Mens Kong Knud til Thinge gaar,
Valdemar hans Gjæst vil møde;
Lid til dyre Ed han slaar,
Rider mod de Kapper røde.
Midt paa Roskild Landevej

---

[1]) Ej Nutids Mulm naar til Fremtid! —
[2]) I Juli 1157.

Holder Svend ved Ditlefs[1]) Side:
„Komme begge Konger ej,
Er det ej endnu paa Tide."
Ditlef i sin Kappe graa
Bøjer sig og skjuler Sværdet.
Alt Kong Valdemar de saa:
Frem han rider uforfærdet.
Høvisk hilser han den Drot,
Blendes fast af Vaabenglansen:
„Knud dig venter paa sit Slot,
Men med Sværdet ej og Lansen.
Blues maa jeg vel med Skjel,
Ser jeg paa din Følgeskare:
Mistro jag af mørke Sjæl!
Her er Fred og ingen Fare."
Venlig hilser listig Drot,
Vinker sine Mænd tilbage,
Føjer snilde Ord helt godt,
Bøjer sig med stor Umage.
Og igjennem Støvets Sky
Frem de høje Gjæster fare.
Prægtig gjennem Roskild By
Blinker kongelige Skare.

Ingen drømmer mer om Svig;
Herligt glinser Haraldsborgen.
Danmarks Konger glæde sig;
Mjød og Vin nedslukker Sorgen.
Højest bænkes Konning Svend;
Knud betvungne Drot vil ære.
Venligt smiler nye Ven:
„Nu jeg vil jer Brætspil lære!
I Landflygtighed jeg nam
Kunsten, som jeg eder skylder —"
Saa han mæler, lønlig gram,

---

[1]) Kong Svends fortrolige Tjener.

Mens han Vennehornet fylder.
Knud berømmer kløgtig Gjæst:
„Højt den fine Spiller skattes;
Harpespil dog fryder mest —
Tavlebord og Bræt mig fattes."
Og paa høje Fyrstebud
Fremmed Sanger Harpen rører.
Lidet glædes Konning Knud,
Der han Smædesangen hører.
Mindre glæder sig Kong Svend:
Ham paa Skrømt skal Sangen prise;
Klog med Smil han hører den;
Dristigt Omkvæd har den Vise:

„Velkommen" — det klinger — „blandt danske Mænd!
Hvor lever den tyske Kejser?
Stor Ære henter sig Konning Svend
Hver Gang han af Landet rejser."

Forvidt det gaar med den Smædesang —
Sig Knud med Valdemar rejser:
„Landløber, stands med din usle Klang!
Og ti med din tyske Kejser!"
Men Svend betvinger sin Harme snild:
„Min Trængsel lad ham kun sjunge!
Naar Lykken atter er huld og mild,
Er gamle Sorger ej tunge."

„En bedre Vise vi høre vil!"
— Kong Knud den Herre afbryder —
„Mens der er Konger i Danmark til,
Vel danske Draper der lyder."
Op gamle Arnold fra Bænken staar,
Helt nederst i Kongehallen;
Sin Egeharpe han mægtig slaar,
Djærv sjunger saa Kæmpeskjalden:

„Kong Rolf og Kong Hjartvar de sade ved Bord,
I Lejrehallen ved Issefjord;
Der var saa lystigt et Gilde.

De Konger drak Øl og den brune Mjød.
For Hjartvar Talen som Honning flød;
Men Viggo huged det ilde.

Kong Rolf drak ærlig sin fuldgod Rus;
Kong Hjartvar nipped til fulde Krus;
Men Viggo huged det ilde.

Der Rusen var drukken og Natten faldt paa,
De Konger vilde til Senge gaa;
— Men lystig ej endtes det Gilde" — —

Ej længer gamle Arnold sang;
Det blev saa tyst i Hallen:
„Den Vise sjung en anden Gang!"
— Bød Valdemar nu Skjalden —
„Vel ved vi hvor Kong Rolf det gik,
Fast det er længe siden;
I ærligt Lag, ved Sang og Drik,
Vi prise Kristentiden!"

Det mørknes alt i Konninghal;
De Svende Kjerter tænde.
Ind træder Ditlef tavs i Sal,
Og skjult bag Kjertesvende.
Han fulgte Konning Svend til By,
Staar tavs Kong Knud ved Side,
Og gjennem Glug i vilden Sky
Han stirrer ud saa vide.
Knud bredte ud sin Kaabe rød,
Bad fremmed Svend sig sætte:
„Ej til slig Ære blev jeg fød;
Hos Drot jeg staar med Rette."

Af Hallen ganger Ditlef ud;
Snart ind igjen han triner.
Til Svend sig vender Konning Knud —
Han saa den Tjeners Miner:
„Min høje Gjæst! en Svend hist staar,
Som Bud jer bringe vilde."
Til Ditlef Konning Svend hengaar,
I Krog de hviske stille.
Kong Knud om Hjertet vorder trang:
Den Drot det aner ilde;
Han lytter ej til Skjaldesang
Og Harpetoner milde.
Kong Valdemar han favner, mod,
Og til sit Bryst ham klemmer;
Hans Øjne kunde græde Blod
Ved det, hans Sjæl fornemmer.

„Hvi favner du saa venlig mig?"
— Forbavset Ven ham spørger —
„Saa kjærlig saa jeg aldrig dig;
Dog tykkes mig, du sørger."
Tavs, trykker Knud hans Haand igjen
Og ved sin Gru sig skammer.
Med liden Kjertedreng Kong Svend
Gaar til sit Sovekammer.

Da fortner det i Hallen brat —
Ud slukkes Lys og Kjerte;
Knud styrter bleg i Dødens Nat
Med Staalet i sit Hjerte.
Op Valdemar med draget Sværd
Blandt Morderklyngen farer.
Ham Axel Hvide stander nær;
Svend Arnold ingen sparer.
Af Gluggen styrter til dem ind
Forstærket Stimandsklynge;
I dunkle Hal ved Maaneskin

Der sankes Lig i Dynge.
Med Kappen om den venstre Arm
Kong Valdemar sig værger;
Blod rinder ham fra Lænd og Barm —
Men mørke Nat ham bjerger.
Han sparker Ditlef bort med Fod;
Af Døren ud han springer;
Hvert Skridt han kjøber dyrt med Blod —
Trindt Sværdet om ham klinger.
En Morderhaand i mørke Gang
Ham griber fast ved Bælte;
Men Valdemar med Magt udsprang,
Fjærnt kaldte ham hans Helte.

Ej Axel ser sin Konge mer —
Et Lig i Favn han tager;
I Mulm han Purpurkaaben ser,
Og smertelig han klager:
„Ak, Valdemar, min høje Ven!
Min Konge, er du falden!
Far hen nu, Danmarks Haab, far hen!
Mørk Grav er Skjoldunghallen.“
Ej mer han ænser Saar og Død,
Han Liget ej forlader;
Med blodigt Hoved i sit Skjød
Han det med Taarer bader.
Da skinner Maanen til ham ind —
Og Konning Knud han kjender,
Ser Blodet paa hans blege Kind,
Bønkransen i hans Hænder.
Han løfter lettet Sjæl til Gud
Og haaber i sin Smerte:
„Fred evig med dig, arme Knud!
Udhvil, rastløse Hjerte!“
Og sagtelig paa Kaaben ned
Han lægger Kongens Hoved.
End kjærlig for den dødes Fred

Sit Liv en Stund han voved.
Saa gaar han, rolig, tavs, af Borg
Blandt lumske Stimandsskarer.
Blandt Morderskrig — med stille Sorg
Den Kæmpe ingen svarer.
Og ingen løfter mod ham Haand:
Hver Morder for ham viger;
Han gaar, som en usaarlig Aand,
Og høje Bro bestiger.
Der standser Radulph ham med Raab
Og uhørt Daad forbander.
Til Valdemar de Kæmpers Haab
I mørke Blodnat stander.
End venter dem en Dyst vel, haard:
I Natten Sværde klinge;
Ved Trinitatis Kirkegaard
Svends Flokke dem omringe.
Men selv blandt Fjender dygtig Ven
For Sorgens Kæmpe strider;
Bort flygter rædde Flok igjen;
Men Axel tavs fremskrider.
Ej Spydet saared høje Bryst:
Det gled fra søndret Trøje.
Fra Roskild gaar den Herre trøst
Med Haab i dunkle Øje.

---

Men i Fjenisløf, hin lille,
Sad i blodig Julinat
Ingefrid ved Lampen stille,
Havde kunstig Væv forladt,
Læste Sagn om Oldtids Kampe,
Tænkte paa stolt Vetteman.
Huldfrid ser paa dunkle Lampe;
Ej sin Sorg hun glemme kan.
Hun for liden Kirstin sukker,

Sømmer tavs med Fingre smaa.
Alt Fru Inge Døren lukker;
Tid det er til Sengs at gaa.
Men den Sommernat er lummer;
Fjærne Torden ruller nær.
Liden Guidda halvt i Slummer
Stønner under Sengefjer.
Silde det paa Porten banker,
Hængslet piber, Døren gaar;
Høj og tavs, i mørke Tanker
Axel for sin Moder staar.

„Søn, hvi kommer du saa silde?
Hvi er du saa tavs og bleg?
Kommer du fra Kongegilde —
Eller blodig Vaabenleg?“
„Stille Moder!“ — Axel svarer
„Har I ej min Konge set?“
Rædsom Daad han aabenbarer,
Nævner Mordet, som er sket.
Blege staa de ædle Kvinder,
Høre paa de tunge Ord.
Bange Huldfrids Taarer rinder;
Ingefrid med Gru opfoer:
„Broder, høje Kæmpebroder!
Saa jeg aldrig før dig saa:
Maa til Søster nu og Moder
Ene du i Natten gaa?
Hvor er dine Heltes Skare?
Faldt den store Valdemar?
Faldt vor raske Asbjørn Snare?
Faldt hver Kæmpe, Danmark har?“

„Rolig!“ — svarer Axel Hvide —
„I Guds store Haand vi staa!
Valdemar jeg djærvt saa stride —
Asbjørn ej den Jammer saa.“

End skjuler Natten uhyre Daad;
Paa Port det anden Gang banker:
Til Axels Moder — blodig og vaad,
En saaret Herre indvanker.
To Kæmper følger den Herre tro;
I Hætten dem ingen kjender.
„Min Konge!“ — raabte Hr. Axel fro —
Og Lampen imod ham vender.
Højt Huldfrid nævner Hr. Asbjørns Navn:
Med saaret Konge han ganger.
Bleg Valdemar synker i Axels Favn.
Ved Dør stander Arnold Sanger.

Fru Inge løber til Skab og Skrin,
Sin Rædsel hun overvinder;
Med Lægebalsam og fineſt Lin
Sin Konges Saar hun forbinder.
Den Herre hviler paa Bolster blød,
En Stund forglemmer han Sorgen:
En Stund han glemmer Fordærv og Død
Og blunder til lyse Morgen.
Saa gaar han ud af Fru Inges Gaard
Med Axel og Asbjørn Snare.
Den Herre husvild med friske Saar
Paa vilde Stier maa fare.
Ham Mordere søge i Skov og Krat
Og paa de ensomme Steder.
Ved hver en Havn er der Vogter sat;
Hver Krog en Spejder opleder.

Halv Gjerning huer Kong Svend kun slet:
I Roskild staar han paa Thinge;
Med søndret Kjortel og blodig Plet
Til Tro han Folket vil tvinge.
Paa Knud og Valdemar vælter han
Blodnattens Skændsel og Rænker,
Og klager højt for hver Dannemand

Paa hellig Gjæsterets Krænker.
For Mord og Mened og Røverid
Han høje Valdemar sigter;
Til Hævn og Troskab i troløs Tid
Hver Landets Ven han forpligter.
Men ingen tror paa de glatte Ord:
Hver Mand for Morderen gruer;
Hver Kvinde bæver for nye Mord,
Hver dansk Fordærveren truer.

Tavs der er i Roskild By
Rædsel kuer stille Borger;
Myrdet Konges Venner fly,
Dødsfrygt skjuler Folkets Sorger.
Men de Gildesbrødre tro
Raadslaa skjult ved Nattetide.
Lønlig, hvor edsvorne bo,
Mægtig Budstik flyr saa vide.
Valdemar ej fanges kan:
Fjenden saa ham tit bortfare —
I hans Kjortel gjennem Land
Foer helt listig Asbjørn Snare.
Tit ved Strand Hr. Asbjørn red
Med de Bønderskarer rappe,
Løj saa i sin egen Kappe
Valdemar paa jyske Bred.

Men med Axel Hvide sad
Valdemar i Jættestuen.
Ole Stam ham hused glad,
Mummed ham med Bondehuen.
Gamle Ellen Oldemor
Salve til hans Saar bereder,
Mens hun vugger lidet Nor
Og med sagte Mumlen beder.
Valdemar paa Barnet ser;
Underligt dets Smil ham rører:

„Ole Stam! din Datter ler;
Ingen Nød hun ser og hører."

„Herre!" — stammer Ole rød —
„Jeg har ej saa fin en Datter;
Vidste hun sin Moders Død,
Vel hun bared sig for Latter."

Kongen bleg paa Barnet ser —
Liden Kirstins Træk han kjender;
Ej den Herre spørger mer —
Bort han mørke Aasyn vender.
Liden Kirstins Øjne blaa
Kan den Herre aldrig glemme;
Han de gyldne Smider saa,
Perlerne fra Moders Gjemme.
„Store Dommer!" — sukker han —
„Mægtig nu din Haand mig rammer:
Vel saa blev jeg fredløs Mand —
Graven blev mit Sovekammer."
Axel ej det Ord forstaar,
Ser ej Ormen, som ham nager.
Kongen liden Inger tager,
Klapper hendes gule Haar,
Mod, han kysser Barnets Kinder,
Smykker det med røden Guld,
Favner det saa sorrigfuld,
Mens fra Saaret Blodet rinder.
„Liden Ole! mærk mit Ord!
Naar med Ære i mit Rige
Frelst jeg paa min Lykke tror,
Bring mig denne liden Pige!
— Nævnes jeg i Verden stor,
Rækkes Skaalen mig, som kvæger,
Sidde skal hun ved mit Bord,
Drikke skal hun af mit Bæger!"

Saa taler i Hulen forfulgte Drot,
Mens Morderne om ham lede,
Svend Arnold vogter det Fristed godt
Og spejder paa Mark og Hede.
Ham følge de Gildesbrødre tro,
Helt rappe de er og flinke;
Men trindt i Skov og paa Vej og Bro
Forræderlanserne blinke.

Hr. Asbjørn stander paa grønne Kyst;
Hver Snække Kong Svend lod fjæle. [1])
„Hr. Asbjørn! har til Sejlads I Lyst,
I røve maa eller stjæle!“
Saa melder listige Tømmermand;
Helt vel den Ridder ham fatter:
„Hvis ej du skaffer mig Skib paa Stand,
Paa Jord dit Hoved nu dratter!“

„Den Tale, Herre! hver Mand forstaar;
Mod Magten jeg kan ej stride —
Hver Dannemand ser, jeg tvungen gaar;
Det maa Konning Svend vel vide!“
Til nybygget Snække Hr. Asbjørn gaar;
I Skjægget den Tømrer smisker:
„I halvkvædt Vise fuldtvel forstaar!“
— Med vrede Mine han hvisker —
„Kom ej og byd mig jert lumpne Guld;
Det vilde os lidet baade;
Til Tak I prygle mig Ryggen fuld,
At sige med Skik og Maade!“

Hr. Asbjørn klemmer den Tømrers Haand
Og prygler paa Skrømt hans Trøje;
Saa løser han Snækken med Sværd af Baand,
Bortsejler for hver Mands Øje.

---

[1]) skjule.

Ved Midnat styrer til Land han fro
Og rap Kong Valdemar henter.
Med stærke Arnold vil Axel ro,
Paa Vind og Bør han ej venter.
Men fuldt op faa de af Vind ret snart:
I Storm dem Tordenen følger;
Dem Lynet lyser paa vilde Fart,
Og Nat dem skjuler blandt Bølger.

---

## Ottende Sang.

---

Stolt Ingefrid med sin Moder
I Fjenisløf ganger paa Raad:
„Lidt baader Konge og Broder
Nu Klager og Pigegraad!
Men har de Rygter ej løjet,
Vel storlig vi glædes maa:
Den Havsnød, Kongen har døjet,
Kun Ror ham kosted og Raa.
Sank femten hundrede Snækker
For Venden til Havsens Bund,
Gud Herren os Stormen vækker
Til Frelse i Nødens Stund.
Og har stolt Vetteman trolig
Ført Kongen til jyske Kyst,
Nu for den Drot jeg er rolig:
Han rejser sig vel til Dyst.
Men Stunder maa vi ham kjøbe,
Det koste os hvad det vil!
Kan Svend nu af Fjord udløbe,
Det vorder saa dyrt et Spil.“
Tavs grunder den ædle Frue;

Op stander hin Jomfru stor —
Som Gnist opfarer til Lue,
En mægtig Tanke opfoer:
„Knuds Gildesbrødre er flinke;
I Løn vi sende dem Bud!
Det Hærtog skal vi vel sinke,
Saafremt os hjælper St. Knud!
Hver Snække, Kong Svend lod skjule
Bag Skanse i Fjord og Havn,
Ved Midnat Boret lad hule,
Den Herre til liden Gavn!
Og løsne lad os hver Planke,
Den Konge til liden Lyst!
Vel Tømrer længe skal banke,
Før Svend kan stævne fra Kyst."

Det Raad Fru Inge vel huer;
Sin Datter hun favne maa:
„Til Lønbud ej Svenden duer —
Selv vil vi til Roskild gaa!"

I Natten, der Maanen skinner,
Der øves en dristig Færd:
Begge de høje Kvinder
Gaa gjennem den store Hær.
Formummet til By de vanked,
Der ingen det hørte og saa,
Paa Gildehuset de banked,
Og op fløj Skodde og Slaa.
De Mesær læste derinde;
Der standed to hundred Mænd.
Fru Inge, den Dannekvinde,
Vel kjendte Frænde og Ven.
Hun svor over Lysets Lue;
Med Tak hendes Raad de nam.
Med Jomfru og ædle Frue
Hjem fulgte glad Ole Stam.

Og der det var Morgen, der blev stor Larm:
Kong Svend til Sejls vil gange,
Men tøve han maatte med Spe og Harm;
Hver Træl for hans Blik blev bange.
De Tømmermænd hamre med stor Umag
Den Brøst ej bødes behænde;
De hamre og bøde ved Nat og Dag,
Syv Uger det ej faar Ende.

Men Valdemar baader fuldt vel den Frist.
Han blodig kæred paa Thinge;
Hver Fyde svor ved den rige Krist:
Ej Knud skulde hævnes ringe.
Hærene flokkes ved Viborg By;
Ej længer Valdemar bløder:
Sin Fæstemø favner han karsk paa ny;
Høj Helten i Styrke gløder.
Sophia græd for sin Broders Død
Og for den Brudgom, saa blodig;
Nu glemmer hun frejdig Harm og Nød
Og hæver sit Hoved modig.
Til Kamp udrustet, Skjoldungen staar
Og ser paa hin skjønne Kvinde:
„Før atter til blodig Færd jeg gaar,
Din Brudekrans Danmark binde!
Og ære skal dig i Borg og Lejr
Hver Dansk som Valdemars Dronning!
Gud Herren raader for Fald og Sejr —
For Æren raader din Konning.
Og værner Kronen jeg med mit Blod,
Du skal den dog med mig bære;
Jeg lægger den for min Dronnings Fod
Og bløder for den med Ære!“

Sophia rækker ham Haanden fro;
Til Kirke gange de sammen.

Kong Valdemar lader sit Bryllup bo
I Viborg med Haab og Gammen.
Stor Højtid er der i By og Lejr:
I Harnisk Brudgommen skinner,
Og Bruden, kjæk, som den stolte Sejr,
Ham følger de røde Kinder.
I Purpurkaaben hun kronet gaar,
Guldspiret i hvide Hænder,
Demanter funkle i sorte Haar;
Dog Øjet langt mere blender.
Rigsæblet straaler i Kongens Haand;
Dog glad han paa det ej skuer:
Det blodrødt blinker for Heltens Aand;
Paa Hjælm Guldkronen nu luer.
I Brudeskaren gaa Kongen næst
Hr. Asbjørn og Axel Hvide;
I Vaabenglansen ved høje Fest
I Staal de Kæmper fremskride.
Dem Bisper møde med krumme Stav
I Klosterbrødrenes Række;
Til Stephansporten i Folkehav
Sig Brudeskarerne strække.
Hult Skjoldet gjalder til Klokkeklang:
Fra tyve Taarne det ringer.
Vildt Spydet klirrer til Præstesang;
Kampluren til Bryllup klinger.
Ved Nat det lysner i Lejr og By;
I Skjolddans Kæmperne træde;
Ved Vagtblusskinnet til Sværdegny
Sig Helteskarerne glæde.

Og fra Bryllupsdans til Valen
Bryder Hæren op før Dag.
Graagaardsmark og Ravnholtsdalen
Kaaret blev til store Slag. [1])

---

[1]) I Høst 1157.

Did Kong Svend fra Strand alt stævner,
Der han lader Lejr opslaa;
Graagaardsmark han sorgløs nævner,
Kjender ej den Hede graa.
Grathe nævner Bonden Heden;
Drotten hører ej det Navn;
Sælsom Drøm aftvang ham Eden
At undvige Grathes Navn.
Sært det maatte dog sig føje:
Som Kong Svend stod Fjenden nær,
Sortner Luften for hans Øje
Af utallig Ravnehær.
Over Valdemar den svæver,
Trindt hans Banner skriger den,
Og, som Fjendens Blod den kræver,
Tryg sig glæder Konning Svend.

Asbjørn Snare dristig spejder:
Ingen Sjællandsfar han ser;
Han med raske Fynbo fejder;
Kjæk ad liden Dyst han ler.
Fydens smækre Hingste svelte,
Fnyse vildt i mørke Nat.
Svend vil styrke Hest og Helte,
Sparer ej paa Høstens Skat;
Og paa tunge Ganger sidder
Grødmæt Rytter fast og svær.
Luren kalder Drot og Ridder,
Aarle rykker Hær mod Hær.
Valdemar med Axel standser,
Ordner kampgrisk Rytterrad;
Arnold blandt de blanke Lanser
Styrker Fydens Harm med Kvad:

„Højt gjalder Luren, vækker til Dommen —
Kæmper! slaar Dommedagsslag!
Ravnene skrige — Hævnstund er kommen,
Kommen Gjengjældelsens Dag!

Blodstænkt, han kommer, Ildgjerningsmanden,
Trodser den evige Død.
Ser I ej Kajnsmærket paa Panden?
Ser I ej Blodkappen rød?

Mened han gjemmer, Snigmord han skjuler,
Som da han gjæsted Kong Knud.
Ser I hvor Øjet plirer og skuler —
Ravnen lad hugge det ud!

Husker I Eden? husker I Festen?
Dannemænd, kom det i Hu!
Mensvoren, kommer Roskildegjæsten —
Lad ham betale det nu!

Blodgildet lad ham blodig betale!
Fuldt er Forbandelsens Maal —
Hugormen knug og knus ham i Dvale!
Udtap hans Edder med Staal!

Højt gjalder Luren, vækker til Dommen —
Kæmper! slaar Dommedagsslag!
Ravnene skrige — Hævnstund er kommen,
Kommen Gjengjældelsens Dag!"

Saa sjunger for Hæren den gamle Sanger;
Vildt Hævnlyn gnistrer i hver Mands Blik,
Hver Rytter snyser paa vilde Ganger
Og venter Løsnet til Hug og Stik.
„Frem!" tordner Valdemars Kæmpestemme —
Og over Grøfter og Gærdestav
Fremstyrter Hæren, som løsladt Hav —
Ej højest Dige den Strøm kan hemme.
Kornmarken jævnes for Gangerens Hov;
I Solen blinker den Lanseskov.
Hvor Valdemar med sine Mænd fremjager,
Omstyrte Hære, som Korn paa Ager.

Og Bannerne vaje, og Hingstene hvine,
I Støv og Blod de paa Ligene trine,
Mens Lurerne skingre i vildene Sky
Og Lanserne knitre til Skjoldegny.
Som Stormen leger med Avnedynger,
Bortvejrer Valdemar Fjendens Klynger:
Hver Lanse splintres, hvert Banner falder,
Hver Flygtning bleg paa sin Helgen kalder.
Kong Svend med vigende Strøm maa fly;
En Bannerdrager sin Hingst dog standser,
Og mod de mægtige Rytterlanser
Han rejser Banneret stolt paa ny:
„Vend om!“ — han raaber — „glem ej i Nøden
Den Drot, I priste i Gaar ved Grøden!
I drak hans Øl, og I drak hans Mjød —
Vil I nu volde ham Skam og Død?“
Men Flygtningsskriget hans Stemme dæmper;
Alene trofaste Fynbo kæmper.
Fra styrtet Ganger han sprang med Kraft,
I Jord han støder sit Bannerskaft;
Med venstre Haand han ej Fanen slipper,
Med højre slaar han, til Styrken glipper —
Og under knusende Hestefod
Ham Banneret skjuler i Støv og Blod.

Frem farer sejrende Sydeskare,
Og sidst ej kommer Hr. Asbjørn Snare:
Tung Fjende farer han djærv forbi;
Kong Svend han søger paa fjerne Sti.
Men hos sin Konge alt Axel Hvide
Afvæbner Hæren, som ej vil stride.
Selv Valdemar standser, i Sejren stor,
Og glemmer Hævnen, Kong Svend han svor.

Men med liden Flok undveg
Konning Svend paa blodig Hede.

Nøden voxed, Faren steg,
Gjennem sumpig Dal de rede.
Kongen paa sit Følge ser:
„Fly nu hvo sit Liv vil spare!“
Og han har ej Kæmper fler:
Bort paa sporet Hingst de fare.
Selv ej Jorden bære vil
Drotten, som hver dansk forlader.
Rappe Hingst hans Lid stod til,
Ogsaa den sin Plager hader.
Jorden synker for dens Fod,
Vild i Sumpen ud den haster,
Vælter sig i Dynd og Blod
Og forhadte Byrde kaster.

Blodig ligger Konning Svend
I sit Purpur, skjult af Dyndet:
„Har jeg da slet ingen Ven?
Har jeg mod al Verden syndet?
Er den Haand ej til endnu,
Som mig til en Sten vil lede?“ —
Saa han jamrer højt med Gru,.
Stirrer vildt paa øde Hede.
Og den Knøs, han agted ej,
Drengen som hans Hunde røgted,
Gjner han paa øde Vej,
Ej han fra sin Herre flygted.
„Hjælp mig, hvis du hjælpe kan!
Guld jeg giver dig og Hæder —“
Knøsen løber til paa Stand,
Ved sin Konges Nød han græder:
„Kom kun, Herre! jeg er stærk,
Vel jeg kan min Konning bære;
Har I Vundeve og Værk,
Lad mig eders Ganger være!

Og paa brede Skulderblad
Dygtig Knøs sin Konge bærer;
Under svære Byrde glad,
Bugner han; dog ej han kærer.
Men med angestkrystet Sjæl,
Mat og mødig, Kongen klager:
„Lad mig dø! mig sker min Skjel —
Ormen dør ej, som mig nager.
Ilden kan ej slukkes ud,
Som din Konges Sjæl fortærer:
Ja, jeg myrded Konning Knud —
Nu min Hundedreng mig bærer.
Slip mig! fly! og frels dit Liv!
Flere skal for mig ej bløde!
Ro kun til at dø mig giv!
Jeg vil skrifte! — jeg vil bøde! —"

„Herre Konge! tal ej saa!"
— Jamrer Knøsen ved hans Side —
„Ellestubben hvil jer paa!
„Ingen eders Navn lad vide!
Skjule lad mig Kappen rød!
I min Kofte jer isøre!
Førend jeg er kold og død,
Ingen skal min Konge røre!"
„Dreng! hvad godt har jeg dig gjort?"
— Svarer Drotten, svart bedrøvet —
„Mine Synders Tal er stort,
Ved du ej hvad jeg har øvet?"
„Herre Konge! skrift for Gud!
Han kan ene Konger dømme.
— Men nu hjælpe os St. Knud!
Hid de Bønderflokke rømme."
Saa taler til Kongen den stærke Dreng
Og griber til Kniv og Værge.
Paa brune Hede og golde Eng
De Bønder godt Bytte bjærge.

Fra Lig de rane det blanke Guld
Og Vaabenkapper, blodrøde:
„Hver Mand, som er Valdemar tro og huld,
Nu slaa hans Fjender til Døde!
Og har I kæmpet for falske Svend,
Saa skal I jert Liv nu lade!“ —
Saa fare de Bønder mod Kongen hen
Med Hakke, Øxe og Spade.
Men raske Knøs med sin store Kniv
Helt vel dem ved at annamme:
Det koster mangen Bondemands Liv,
Før mægtig Dreng de kan ramme.
Med kløvet Pande til Træets Rod
For skarpe Spade han falder,
Saa kryber han til sin Herres Fod;
Først der han Livet udraller.

„Hvo er du?“ spørger den Bondeflok
Og fangne Konge omringer —
„En Høvding er du, det se vi nok;
Om Liv ej karrig du tinger.“

„Kun Skriver var jeg hos Konning Svend —
Helt ynkelig kom han af Dage;
Alt hvad jeg har af hans Guld igjen,
Det maa for mit Liv I tage!“
De Bønder raadslaa om Fangens Liv
Og vogte paa ham helt nøje;
De løfte Øxe og skarpe Kniv,
Men grue fast for hans Øje.
Af Flokken springer en Graaskæg ud;
Helt grim saa er han og liden:
„Nu takket være vor nye St. Knud!
Det lakker ad Høstetiden.
Se, over Lyset jeg svor derpaa,
Med Ed St. Knud jeg det loved;

Naar atter Svend jeg i Verden saa,
Det skulde koste hans Hoved.
Og spaaet mig blev i saa mørk en Nat,
Jeg skulde om Guld ej lede:
Jeg skulde finde saa rød en Skat
I Lyngen paa Grathe Hede!
Din Ravn dig ventet for længst, Kong Svend!
Velkommen paa Grathe Hede!
Ret aldrig gaar du her fra igjen —
Dit Fadervor du nu bede!
Ej længer undes dig Liv og Frist —
Ved Trærod Øxen alt ligger —
Og jeg skal give dig Tak for sidst,
Hvor ynkelig du end tigger!"

Saa raaber liden graa Bondemand
Og griber Øxen med Latter.
Kong Svend for Angest ej bede kan —
De Bønders Knæ han omfatter:
„Jeg giver jer Gods og røden Guld,
„Jeg giver jer Borge og Fæste —
Jeg vil jer vorde en Konning huld —
Lad mig Kong Valdemar gjæste!
Den Herre forvist ej vil min Død.
Min Morder takker han ikke." —
Bondeskaren staar bleg og rød,
Sært tvinge dem Kongens Blikke:
„En Konning er dog en salvet Mand,
„Ham ingen Bonde skal røre! —
Til Valdemar føre vi ham paa Stand!
Der selv sin Sag han maa føre!"
Saa løfte de Kongen paa Bondehest
Og ydmyg sig for ham bøje.
Hin liden graa Bonde gaar Kongen næst,
Han skuler med vilde Øje;
Han klemmer Øxen i Haanden fast:
„St. Knud saa dyrt jeg det loved" —

Han svinger Øxen med mægtig Hast —
I Lyng ruller Kongens Hoved.
Fra Sadlen styrter den døde Krop;
Med Skræk de Bønder det skue.
Hin liden graa Bonde sin Vams rev op —
Helt sært han maatte dog grue:
„Nu har jeg fundet hin Skat saa rød —
Mig skal den kun lidet baade;
Men ende dog skal den Landsens Nød;
Jeg høster vel som jeg saaede.
Skal nu jeg knuses saa smaat som Mel,
Hvad heller i Galgen hænge —
Jeg gjorde dog Danmarks Krone hel,
I Sønder var hun saa længe.“
Saa mumler ved Liget den Bonde graa
Og ruller de Øjne ilde.
Med Gru hver Mand paa hans Aasyn saa;
Bort foer han paa Stier vilde.

Men Kongen lagdes ved Sø[1]) i Muld;
I Døden ham ingen lasted.
Bønderskaren, helt tankefuld,
Paa Heden hans Høj opkasted.
Foruden Messe og Klokkeklang
De jorded ved Nat ham stille.
Slet ingen Skjald ved hans Gravsten sang,
Den er helt ringe og lille.
Svend Grathe nævnes den Konge nu;
Han ligger paa Grathe Hede.
Kun Jægeren kommer hans Navn i Hu,
Naar Hunde hans Grav oplede.
Men ej forgjettes, mens Danmark staar,

---

[1]) Efter Sagnet norden for Hauge Sø, et Par hundrede Skridt sønden for Graagaard, hvor Graa-Kapel skal have staaet og hvor der nu kun skal være nogle Stenhobe tilbage.

Hans Id og hans svare Brøde.
Paa sorte Hede nu Lærken slaar:
I Danmark er Morgenrøde!

---

## Niende Sang.

Valdemars Ros er høj i Nord:
Delt var Skjoldungers Krone —
Danmark nævner den Konning stor,
Som rejste den faldne Throne.
Hyldet har ham hver Danmarks Mand,
Velsignet hver Dannekvinde:
Frelst saa har han sit Fædreland
Og knust dets giftige Fjende.

Kongen holder paa høje Hest
Blandt femten Høvedsmænd bolde;
Ved Vordingborg, Hr. Thorstenson næst,
Han ser paa de nye Volde.
Bonden vælter til Skansen Sten,
Derpaa skal Venden sig støde;
Haanden rører den Falstring sen,
Og Sjællandsfarerne bløde.
Slagsmaal var der og usæl Tvist:
For Landsmænd vil de ej gjælde,
Takke hverandre spodsk for sidst
Og for Udlændinger skjælde.

Kongen vender sin Ganger vred,
Til Roskild rider han stille;
Nys den Herre fra Thinge red,

Der Tvisten hued ham ilde.
Kongen mæler med dæmpet Røst:
„Svart Eddervunden end smerter;
Dragen ej flyer den danske Kyst
Før samlet er Danmarks Hjerter.
Verden ej har den Kæmpehaand,
Som binder Sjælene sammen.
Vaagner ej nu den danske Aand,
Ej Kronen volder mig Gammen."
Ind han rider i Roskild By,
Til høje Messe han farer;
I deres Søndagskofter ny
Indstrømme de Bønderskarer.
Fra St. Lucii høje Spir
Ringer den store Klokke.
Borgerne sloges i Gaar ved Svir;
Til Bøn i Dag de sig klokke.

Axel er vorden en Biskop from;
I Domen Messen han sjunger.
Mægtig om Herrens Straffedom
I Kirken hans Stemme runger.
Folket hører hans Kæmperøst,
Og vækket Synder vel gruer;
Tvedragtsormen i Folkets Bryst
Med Ordets Glavind han kuer.
Herlig i hvide Messeskærk
Var unge Biskop at skue;
Kongen priste den Kæmpe stærk
Med Krumstav og høje Hue.
Danmarks Kirke var nær sit Fald:
Det brøsted hos lave og høje.
Axel ganger til Klosterhal
Og prøver de Klerke nøje.
Munken kryber af Kippen ud —
Abbeden er ikke hjemme;
Strængt om Regel og Klosterbud

Formaner dem Biſpens Stemme:
„Munken ej ſkal i Cellen bo
Som Røveren i ſin Kule!
Bukkefødder og Ravneklo
Skal Klerkekappen ej ſkjule!“
Streng han revſer forvorpne Slægt;
Men Haand han rækker den ſvage.
Tung er Ordets ſom Sværdets Vægt
I Gjenopvækkelſens Dage.
Axel rejſer, ſaa from og ſtærk,
Højaltret i Kloſterſkygge;
Abſalon nævner ham Læg og Klerk:
Guds Kirke vil han opbygge.
Abſalon værner Kirke og Folk,
Og ej han farer med Lempe:
Ordet ej havde bedre Tolk,
Og Valen ej bedre Kæmpe.

Nu Meſter Lange ſig ſvøber i Skind,
Saa gaar han for Roſkildbiſpen ind;
Tolv Esrums-Brødre han fører.
I hvide Kapper de Klerke gaa;
Helt vel de deres Latin forſtaa,
Det lærde Biſkop vel hører.
„Doctissime!“ [1]) mæler den Skriver fro —
„Episcope summe venerande! [2])
Skjalm Hvides Værk [3]) I fuldendte tro —
— Qvod felix faustumqve [4]) — det ſtande!
I Sora hygged I trende Aar,

---

[1]) Lærdeſte!
[2]) Højærværdige Fader!
[3]) Abſalons Farfader, Skjalm Hvide, havde allerede gjort en Begyndelſe til Kloſterſtiftelſen i Sorø, ſom dog først fuldendtes af Abſalon i Aaret 1161. Se Pontoppidans Annaler, første Del, P. 392.
[4]) Held og Lykke dermed!

Med Aronſtaven i Hænde.
Høj Kloſterhallen ved Søen ſtaar;
Her til jer Vingaard er Svende!
Paa Skrift og Bog de har god Forſtand;
Jeg for deres vita [1]) ſvare kan —
Hic murus aheneus esto!“ [2])

Axel paa de Klerker ſaa;
Højt ſin Røſt han hæver:
„Faſt hin Kobbermur lad ſtaa!
Tugt jeg fremmerſt kræver.
Lad en Gang mit Øje ſe
Hvad min Sjæl nu haaber!
Ej forgjæves hvidt ſom Sne
Skinne eders Kaaber!
Lyſet vogt i dunkle Tid!
Lad det ej udſlukkes!
Danmark nævne eders Id,
Naar mit Øje lukkes!
En er Hjælpen kun, vi ved
Mod al Nød paa Jorden:
Han, ſom for al Verden led,
Er vor Hjælper vorden:
Folk og Rige ſamled han —
Aanden vil han vække,
Naar ej haabløs danſke Mand
Haand i Skjød vil lægge.
Kraftig maa ſig Gniſten te,
Skal den vorde Lue;
Hvad ej vore Øjne ſe,
Bedre Slægter ſkue!
Vi den Vingaard dyrke vil,
Som kan Sjæle nære,
Skal Aarhundreder end til,

---

[1]) Levnet.
[2]) Her være en Mur af Kobber.

Før den Frugt kan bære.
Drag til Soras Bøgeø,
Hvor Rørdrummen bygger!
Vaag og bed ved stille Sø
I de tavse Skygger!
Ærlig Flid hos Gudsfrygt bo
I den lune Celle!
Mester Lange! der i Ro
Du vor Id fortælle!
Eftermælet lad ej dø!
Tolk det aldrig fejle!
Danmark sig, som Skov og Sø,
I din Krønnik spejle!
Ej dets Hæder, ej dets Brøst
Fjærne Slægt du dølge!
Aldrig mangle Aanden Røst
Ved din stille Bølge!
Herren pris, som hjulpet har!
Ham vi Æren give!
Og hvad gamle Danmark var,
Kan det atter blive."

Saa taler Axel, og glad bortgange
De Bernhardsbrødre med Mester Lange.
Til rolig Celle stod Klerkens Hu;
De Broder Saxo ham nævne nu.
I Lærdom maa de ham alle vige:
Ej Danmark havde den Skrivers Lige;
Hvert Oldtidsminde han kjender vel,
Og dansk saa er han med Liv og Sjæl;
Men hvad han taler og hvad han skriver,
Paa gamle Vis til Latin dog bliver.
Grammaticus nævner ham læg og lærd,
Og vel saa er han den Ære værd:
Mens Bisp og Konning for Landet sørger,
I Ro han flittig hver Daad opspørger;
Mens Sværdet blinker paa Kyst og Ø,

Hans Lampe skinner ved Sorø Sø;
Naar Landets Kæmper i Leding dvæle,
Han sørger for deres Eftermæle.

Stegleborg[1]) paa blodigt Grus
Vendisk Viking skræmmer;
Absalon paa Axelhus
Søvn og Hvile glemmer.
Røveren paa vilde Hav
Maa for Bispen grue,
Naar han griber Sværd for Stav,
Hjælm for høje Hue.
Vetteman vel studse maa,
Naar slig Bisp han skuer;
Absalon ved højen Raa
Som en Helgen truer.
Med de Roskildbrødre tro
Trodsed han hver Fare;
Dag og Nat ham fulgte fro
Raske Asbjørn Snare.

Dankongen rider til Axelhus;
Der stande de Kæmper bolde.
Ved Fiskerlejet paa Sundets Grus
Sig hæve de nye Volde.
Svend Arnold sidder paa Graastensmur
Og ser paa de Stene tunge;
Fra Havnen klinger den hule Lur,
Og Murerne høre ham sjunge:

„Af alle Huse i Danmarks Land
Faar intet saa brede Mure,

---

[1]) Saaledes kaldtes Fiskerlejet, hvor Absalon byggede Axelhus og lagde Grunden til det nuværende Kjøbenhavn; der var nemlig et Retterssted for Sørøvere.

At Axels Hus det jo rumme kan
Som liden Smaafugl i Bure!“

Paa Skibsbro i Roskildbrødres Lag
Staa Axel og Asbjørn Snare.
Vetteman hejsed sit Vaabenflag;
Til Dyst de flux vil udfare.
Men Messen høre de først ved Strand
Og hellig Nadver modtage:
Til Død sig vier hver Orlogsmand,
Ved ej hvo kommer tilbage.
Med tyve Snækker er Kampen svar
Mod tusinde Venderskuder.
Af Hingsten stiger Kong Valdemar;
Hans Blik dem Hæder bebuder.

Glad Kongen priste djærve Id;
Men Axel Ordet fører:
„Drot, nu kommen er din Tid,
Nu du Spiret fører.
Før paa Havet Skoven gror,
Er vor Nød ej omme.
Konge! nu et gammelt Ord
Vel i Hu du komme!
Naar du Dannerkonning var,
Skulde Sjølunds Skove
Danse her med Valdemar
Paa den høje Vove.
Venden svor du Leding tit:
Ej jeg tør det dølge:
Store Ord kun baade lidt —
Stordaad lad dem følge!“

Kongen hører djærve Ord,
Ærlig Ven ej laster:
„Holde vil jeg hvad jeg svor;
Men ej Danske haster.

Ene jeg ej Venden slaar
Med de tomme Hænder;
Sent ved Styreshavn det gaar;
Trindt dog Varden brænder.
Sprogø, Ravnsborg, Hammershus
Røveren alt skræmmer;
Leding svor jeg ej i Rus,
Toget ej jeg glemmer.
Men af Helte har jeg faa;
Falder først de bedste,
Hvor skal øde Land bestaa,
Vil os Venden gjæste?"

„Venden da med fejge slaa!"
— Skjemter Axel Hvide —
„Dem der ligger Magt ej paa;
Lad i Græs dem bide!"

Ej Valdemar huer det hvasse Ord;
Men djærve Venner han skatter:
I stakket Vrede han flux opfoer;
Men mandig sig Helten fatter.
Selv Asbjørn dristig tog Blad fra Mund
Og frygted ej Kongens Vrede;
Men Drotten baaded det mangen Stund,
At vis Mand turde man lede.

Kongen red fra Axelhus!
Venneord han sanded.
Drotten var i Sindet krus;
Fast hans Ord dog standed.
Mægtigt Bud saa vide foer:
Ege sank i Skove;
Masteskoven, høj og stor,
Dansed stolt paa Vove.

Og fra alle Styreshavne
Snækker ud i Havet gled;
Mandelig paa høje Stavne
Danmarks bedste Kæmper stred.
Axel glad sin Konge skuer
Paa Langdromer, høj og stor;
Dragen paa dens Forstavn luer,
Fremmerst Kongeskibet foer.
Stolt de gyldne Knapper prange
Paa den kongelige Stavn;
Venden skuer mægtig Slange,
Nævner den med frygtet Navn:
„Zirnitra, den trolddomsgramme,“
— Raabe de og fly med Gru —
„Zirnitra med Gift og Flamme
Dannerkongen tjener nu.“
Venden fra de danske Strande
Flygter ræd til egen Kyst;
Der de danske Kæmper lande,
Tvinge ham i svare Dyst.

---

Mangen Vaar og mangen Sommer
Troløs Hedning Freden brød.
Valdemar med Axel kommer,
Bringer atter Skræk og Død.
Sværdet blinker, Luren gjalder,
Hedningtempler styrte brat;
Alt det stærke Rostok falder,
Danskен sejrer Dag og Nat.
Højt, naar Dannerkongen vredes,
Flammer troløs Hednings Hus;
Blodig Afguds Aske spredes
Mellem sjunkne Altres Grus.

For Wolgaſt holder paa hvide Heſt
Dankongen blandt røde Emner;
Højt Aſken hvirvler i Nattens Blæſt,
Og Flammen Gangeren ſkræmmer.
Røghyllet Himmel er luerød,
Forfærdelig Sejrherren ſkinner;
Menederſk Fjende han loved Død —
Kun ſpares ſkal Børn og Kvinder.

Ved Hav i Natten Biſp Axel ſtaar,
I Flammen hans Glavind blinker:
„Paa Jord nu en mægtig Stad forgaar,
Hvis Kongen ej naadig vinker."
I Axels Øje en Taare ſteg;
For Staden han ej tør bede:
Forræderſk Hedning hvert Forbund ſveg;
Højt luer nu Kongens Vrede.

Men i lange, hvide Klæder
Og med Fredens Slangeſtav,
Vendiſk Præſt for Axel træder,
Hvor han ſtaar ved mørke Hav.
Miken ſtudſet Skjæg bevæger,
Emmen brændte nøgen Fod:
Han paa Hav og Himmel peger;
Tolken ved hans Side ſtod.
Bleg, med Tegn ſin Sorg han maler,
Løfter tunge Sten fra Jord,
Dybt han bøjer ſig og taler —
Axel røres ved de Ord:
„Bed din Herre Fred os give!
Swantewit ſit Folk forlod —
Vredens Gud er end i Live:
Pya drikker nu vort Blod.
Skaan! og ſe, jeg er forbandet,
Volde mer vi Danſken Men —

Zernebog da fluge Landet,
Som nu Havet fluger Sten!"

Saa sværger han og kaster
Stenen til Havsens Bund[1]);
Og til Kong Valdemar haster
Bisp Axel i samme Stund:
„Forbarm dig, Konge!" — han raaber —
„Standse lad Sværd og Ild!
Saa sandt som Naade du haaber!
Vær naadig, Herre og mild!"
Og Kongen hører den Stemme:
„Nu taler min gode Aand —
Til Herren vi Hævnen gjemme!"
Han vinker med høje Haand.
Bort sprænger Hr. Axel Hvide —
Og Wolgast stander endnu:
Ind Sejerherrerne skride;
Til Fred staar Hærenes Hu.

---

Kong Valdemar sejled fra Venderland
Med Sejr og Gidsler saa fage.
Naar Viking stævned fra vendisk Strand,
Han svor at komme tilbage.
I Roskild bringes ham Glædesbud:
En Søn Dankongen er baaren.
Paa Arm han løfter sin liden Knud,
I Øjet glinser ham Taaren.
Paa Kind han kysser den lille Dreng:

---

[1]) I Almindelighed var Ed ikke tilladt blandt Venderne; nam jurare — skriver Helmodus — apud Slavos qvasi perjurare est ob vindicem Deorum iram; dog forekommer hos Saxo ovennævnte Maade at sværge paa, som en Skik blandt de hedenske Vender.

„Min Faders Navn du skal bære!
I Danmarks dejligste Vang og Eng,
Som han velsignet du være!
En Gang du høste, hvad jeg nu saar!
Min Faders Værk du fuldende!
Naar Hertug Knud af sin Grav opstaar,
Skal danske danske vel kjende!“

Dankongen gaar til sin Dronning ind
Og favner den unge Moder.
„Min Drot!“ hun hvisker med blege Kind —
„Tilgiv du nu from min Broder!
Hr. Buris nævner jeg Broder min,
Har end vi Fader ej sammen;
I Tugt han bejled til liden Kirstin —
Du vendte til Sorg hans Gammen;
Og har han voldet dig Kvide stor,
Han længe nok for det bøded!“ —
Bleg Valdemar fra sin Dronning foer:
„Min Hjertensglæde du øded.
Nævn aldrig mer mig Hr. Buris' Navn!
Ret aldrig se ham mit Øje!
For Drengens Skyld, du mig gav i Favn,
Jeg giver ham Borge høje.
Jeg Lehn ham fæster i Pommerland;
Mit Brev derpaa du ham sende!
Men sætter han Fod paa danske Strand,
Ret aldrig skal han hjemvende!“

Formørket er Kongens Glæde;
I Lønkammer gaar han ind;
Der lader han Brev udstede,
Med Haand under hvide Kind.
Sophia det Lehnsbrev sender
Til Buris i Norrigs Land.
Sin høje Husbond hun kjender:
Han Naget ej glemme kan.

Men Valdemar triner af Lønkammer ud
Og kysser i Vuggen sin liden Knud:
„Med Skjel“ — han sukker — „en Kalk, saa sød,
Foruden Malurt mig ej skal rækkes:
Den gamle Orm ved hver Lyst skal vækkes
Og minde mig om liden Kirstins Død.“
Helt tavs gaar Kongen fra Barnets Vugge;
Kun Ammen hørte i Løn ham sukke.
Saa tænker han atter paa vigtig Daad:
I Højsal gaar han til Mændenes Raad.

Og Absalon frem for sin Konge staar:
„Forgjæves du Venderland hærger;
Til mørke Swantewits Magt forgaar,
Kun Mened Venden dig sværger.
Men vil du frelse vildfarne Folk,
Saa led dem paa bedre Veje!
Send Frelsens Ord dem og Livets Tolk!
For Korset lad dem sig neje!“

„Vel!“ — Kongen svarer — „det Ord var sandt!
Du Præstehæren udkaare!
For døve Sjæl er dog Ordet Tant,
Og farlig er blinde Daare.
En Mand jeg søger, som værne kan
Det Kors, jeg planter i Sandet.“ —
„Kald hid“ — han byder — „stolt Vetteman!
Han før mig lodsed til Landet.“

Og Vetteman træder i Højsal ind,
Gudsfred sin Konning han byder;
Med lodne Brog, i sit gamle Skind,
Fra Panden han Hjælmen skyder.
Dankongen rækker ham Sværd og Skjold,
Dertil det gyldene Bæger:
„Du kæmpet har som min Ridder bold,
„Min Hirdmand i Dag jeg kvæger!

— Men i Morgen Sejl du hejse!
Følge maa dig hvo der vil;
Mænd du kaare til den Rejse!
Pebling duer ej dertil.
Vej du baned mig paa Vandet —
Venden blegner for dit Navn;
Tro, du værned Fædrelandet:
Fri er Bælt og Sund og Havn.
Borg og Fæste har du vundet:
Mægtig hersk i Wolgast nu!
Vel jeg har den Høvding fundet,
Som er Vendens Pest og Gru.
Kvinde vil ej did dig følge,
Derfor vel du trøstes kan;
Tæmmet har du vilde Bølge —
Tæm nu vilde Hedningland!"

Da Søhanen glad sig bøjer og kysser Kongens Haand;
Helt statelig han pranger med gyldne Axelbaand.
Paa Silkeskjærset knæler guldvirket Elefant:
„Hr. Konning!" — Kæmpen melder — „tre Ord du talte sandt:
Wel har jeg Venden avet, er Land og Konge tro,
Og vel hos vilde Hedning jeg bygge tør og bo;
Men at slet ingen Kvinde mig følge tør den Vej,
Det, med Forgunst, Hr. Konning! jeg tror saa lige ej:
En Kvinde vel jeg kjender, som bedre Venden tvang,
End du og jeg til Hobe, naar bedst vi Spæret svang;
Og er hun end til Sinde, som der vi saas sidst,
Det gjælder, Herre Konning! hun følger mig for vist.
Men dertil maa du lægge et Ord nu for mig ind
Hos Bispen ved din Side, foruden Skjæg paa Kind;
Til Skjæggets Vidne trænger hans Mod og Manddom ej,
Langt mer til Forbøn trænger jeg nu paa dristig Vej.
Hr. Axel og Hr. Asbjørn vel bedre Maag[1]) var værd,
Dog stoltest Mø i Danmark har ærlig Sømand kjær."

---

([1]) Svoger.

Og Axel Hvide rejser sig;
Sin Haand han Kæmpen rækker:
„Jeg min kjær Søster lover dig,
„Hvis du ej Møen skrækker;
Tør hun dig favne uden Gru
For Skjægget og for Skrammen,
I Dag dit Bryllup fejre du,
Hver Dannemand til Gammen!“
„Til Fjenisløf os følg, min Drot!“
— Til Kongen han sig vender —
„Det Gilde vorde kort og godt!
„Min Moder vel jeg kjender:
Skal først der brases rigtigt op,
Alt som for Skik hun bruger,
Hun smykker ikke Brudens Top
I ni samfulde Uger.“
Dankongen nikker ad sin Ven;
Op springer Asbjørn Snare:
„Naar I til Bryllup vil igjen,
„Til mit saa skal I fare!“
Stolt Vetteman han favner glad
Og lader Heste sadle.
De Bryllupsmænd i lystig Rad
Ej bratte Rejse dadle.

Helt statelig af Kongens Gaard
De strunke Herrer ride.
Kong Valdemar med Haand opslaar
Ved djærve Brudgoms Side:
„Bedst rider du dog Plankehest
I vilde Storm paa Vandet;
Søhanen nu, som han kan bedst,
Sig krydser frem paa Landet.“
Saa skjemter fro Kong Valdemar,
Mens svære Brudgom gynger:
Fast aldrig før ham Ganger bar,
Nu stærkest Hingst han tynger.

Men ſpringe maa den over Bro,
Han ſom et Føl den kaſted.
Hver Ridder med den Brudgom lo;
Til Fjenisløf han haſted.

---

## Tiende Sang.

Skjøn Huldfrid ſtander ved Borgeled;
Fjærnt ſer hun den Ridderſkare:
Fremmerſt for alle de Herrer red
Med Radulph Hr. Asbjørn Snare.
Sin Kiſtekjortel har Asbjørn paa
Til Højtid og Bryllupsgammen:
Der danſe femten Jomfruer ſmaa,
Der Guldfiſk leger i Dammen.
Den Kjortel ſømmed liden Kirſtin,
Det kan den Ridder ej glemme:
„Gudsfred, ſkjøn Huldfrid, du Jomfru fin!
Sig, er du alene hjemme?“
Hr. Asbjørn ned af ſin Ganger ſprang,
Ej længer kunde han tie:
„Viſt en Hex ved min Vugge ſang,
Jeg ſkulde paa Tid ej bie.
Brudgom bringe vi flux i Gaard,
Og Bryllup ſaa ſkal her være —
Ak, var hun Brud, ſom ved Ledet ſtaar!
Var jeg hendes Hjertenskjære!“

Skjøn Huldfrid vorder til Halſen rød:
„Hr. Ridder, min Kind I ſpare!

Min ædle Frøken er tavs og død —
Hun kunde vel for mig svare.
Hun sømmed med sine Fingre smaa
Den Kjortel, I helst vil bære;
Den Brud, jeg syede i Løn derpaa
Vil ikke den anden være."
Hr. Asbjørn ser paa sin Kjortel ned:
„Nu skal den i Grav mig følge! —
For Barnedronningen vær ej vred!
Ej længer dit Sind du dølge!
Og syede du mig den Jomfru skjøn,
Som kjærlig Ridderen møder,
Saa har du mig givet din Tro i Løn,
Og nu du mig ej forstøder!"
Skjøn Huldfrid længer ej tvivle kan:
Hun er hans eneste Kjære;
Saa højt hun elsked den Riddersmand —
I Hus han maa hende bære.
Der op hun slaar sine Øjne blaa,
De klare Taarer udstrømme:
Fra første Gang hun Hr. Asbjørn saa,
Om ham kun maatte hun drømme.
Glad Asbjørn favner sin stille Mø;
Han favner Moder og Søster:
„Paa Kallundborg ved den salte Sø
Jeg vogter nu Danmarks Kyster;
Der vil vi bygge i Fred og bo
Paa Borgen med røde Fløje;
Snart hjem jeg fører min Brud saa fro —
Alt knejse de Taarne høje."

Fru Inge ud af Glaret saa:
„Hvad monne vi vel for fremmede faa?"
Hingstene vrinsked, og Sporerne klang,
Af Sadlen alle Ridderne sprang.
Den Frue blev baade glad og bange:
„Hvor faa vi Mjød og Vin til saa mange?"

Stolt Ingefrid ganger til Ruden hen:
„Dankongen er det og alle hans Mænd!
Og drømmer jeg ikke med aabne Øje,
Stolt Vetteman gaar blandt de Kæmper høje!“

Fru Inge oplader Dørene brat;
Til Rette fik hun sin Haartop sat.
Helt stateligt nejer den ædle Frue;
Kongen indtriner i bonet Stue.
Den Time kommer han vel i Hu,
Da sidst han stod der med Sorg og Gru.
„I Dag, Fru Inge!“ — den Herre melder —
„Om Balsam ikke for mig det gjælder;
Men med jeg bringer en søndret Ven;
Ham maa I skaffe mig hel igjen!
Dog denne Gang maa jer Dotter raade —
Hun kan ham hele paa bedste Maade.“
Og frem han drager stolt Vetteman:
„Nu selv han Resten jer sige kan!
Et Ord endnu jeg kun melde vil:
Et Bryllup er jeg udreden til;
Forgjæves Rejse kun lidt mig huer,
Fast tvungne Brudefærd mindre duer;
Men bliver her ingen Bryllupsfest,
Jeg flux mig svinger igjen paa Hest!“

Fru Inge ved hverken ud eller ind;
Stolt Ingefrid tier med røden Kind.
Paa trofast Brudgom med Gunst hun hører;
Forgjæves ikke han Ordet fører.
Dog før til Svar hun sig føje kan,
Fremspringer Asbjørn, den snelle Mand:
„Hr. Konning!“ — melder han — „med Forgunst!
I Dag skal I prise Asbjørns Kunst:
Mens I til uvisse Bryllup drog,
Ej ilde Tiden i Agt jeg tog;
Hvis strax til Kirken I fare vil,

Jeg lægger Brud og Brudgom nu til!“
Frem Huldfrid fører han i sin Arm;
Sin Kind hun skjuler ved Heltens Barm.
Glad Kongen studser: „det kan jeg lide!“
Helt kjærlig favner dem Axel Hvide.
I Stegersæt løber Fru Inge ud:
„Til Bryllup vil her ej mangle Brud —
Ej skorte maa det ved Gildet heller!“
Og glad hun sysler i Skab og Kjælder.

End staar stolt Ingefrid, rolig, stor,
Og glædes tavs ved sin Brudgoms Ord;
Da trænger frem sig for Kongens Øje
En dygtig Svend blandt de Kæmper høje:
„Til Ridder en Gang I vilde mig slaa,“
— Den Rytter melder og ler i Skjægget —
„Vil nu I lade mit Bryllup staa,
Saa har jeg Huset til Bruden tækket.
Mit Liv er Kongens i Fred og Krig;
I Freden give I Orlov mig!
Men skralder Luren, jeg Plovstjært slipper,
Og ej for Bruden mit Spær jer glipper!“
„Vel, kjække Radulph! hvor er din Brud?
„Jeg styrer hende med Ære ud!“
Saa Kongen svarer; ud Radulph springer
Og liden Guidda med Magt fremtvinger.
Balstyrisk atter sig Bruden ter,
Vildt slaar hun om sig, men skjult hun ler.
Fast Radulph holder ubændig Mø:
„Tro ej, Hr. Konning, vi slaas og rives!
Naar vi er ene, vi aldrig kives;
Men liden Guidda af Blu vil dø,
Hvis ej som Brud hun med Magt hjemføres.
For Resten er hun ej hedensk mer:
Af Bisp hun kan, om I vil, forhøres,
Og døbt hun er nu, som hver Mand ser.“
Saa taler Radulph og peger glad

Paa Brudens Aasyn og fromme Øje,
Paa Bønnens hellige Perlerad —
Og Guidda falder ham mild til Føje.
Til Asbjørn har sig Dankongen vendt,
Og Radulphs Brud er ham vel bekjendt.
„Se!“ — skjæmter Kongen med Axel Hvide —
„Den Rytter Hedning omvende kan;
Nu Raad vi ved til stolt Vetteman,
Vil strænge Jomfru med Brudgom stride.“

Men Vetteman fremtræder,
Han svarer for sin Brud.
Til Bryllup hun sig klæder;
Nys gik af Sal hun ud.
I Brudens mørkblaa Øje
Alvorlig Glæde staar;
Hun over guldspændt Trøje
Maarbræmmet Kaabe slaar.
Det brune Haar var flettet
I Sølvets rene Glans.
Fru Inge ej forgjetted
Sin Dotters Brudekrans:
Fra Fadebur og Kjælder
Hun løb til gyldne Skrin;
Hun glemte ikke heller
Den Sønnebrud, saa fin.
I Sal Fru Inge træder,
Ved hver en Haand en Brud;
Dankongen gaar med Hæder
I Brudgomsklyngen ud.
Søhanens Brudgomssmykke
Er dyre Axelbaand;
Det Pant paa Sejr og Lykke
Ham virked skjønnest Haand.
Frem springer Asbjørn Snare
I Sindalskjortel fro;
I stolte Brudgomsskare

Gaar Radulph kjæk og tro.
Med Krumstav Axel Hvide
Dem fører højtidsfuld.
I Kirken ind de skride;
Trindt blinker Sølv og Guld.
Med ærbar Gang Fru Inge,
Alt efter gammel Sæd,
Maa Brud til Kirke bringe;
Smaapiger følge med.
Med Ærmer, hybenrøde,
Guldhaarlok, stukket skjønt,
Paa Vej de Buxbom strøede
Og friske Vintergrønt.

Ej Toget er til Ende,
Paa Vej det standser tit,
Ser paa de Taarne tvende
Med Piller af Granit.
Fra Taarnene det kimer,
Forinden toner Sang;
Foruden Folket stimer,
Dem Kirken var for trang.
Men Axels Stemme trænger
Til Kirkegaarden ud;
Ej Folket støjer længer,
Det beder fromt til Gud.
Og glad hver Bonde skuer
Det Tog tilbage gaa:
I Luften hvirvled Huer,
Der Valdemar de saa.
Paa Kongens Kæmpeskare
De skued med stor Lyst,
Og hilste Asbjørn Snare
Med høje Glædesrøst.
Paa gyldne Brudetoppe
Smaa Bønderpiger saa;

Paa høje Sten de hoppe,
Trindt klappe Hænder smaa.

Ved Bryllupsbord Dankongen sad,
Fru Inge ved hans Side;
Hver Brud var mild, hver Brudgom glad,
Alvorlig Axel Hvide:
Han tænkte paa sin høje Brud
Med Spir og Gyldenkrone,
Paa Kjerten, som ej slukkes ud
Ved Gravens Klokketone.
Helt mangen Gang i lystigt Lag
Den Herre blev til Mode,
Som kommen var den sidste Dag
For onde og for gode.
Ret underlig da verdslig Sang
Og Spøg ham klang i Øre,
Som kunde han Basunens Klang
I Verdenslysten høre.

Nu lysteligt ved glade Fest
De Brudeskaaler klinge;
For Mjød og Vin til muntre Gjæst
Vel sørget har Fru Inge.
Dankongen griber store Krus:
„Skjalm Hvides Slægt til Ære
Hver Mand sig drikke fuldgod Rus!
Den Synd vil Kongen bære."
Op rejser sig hver Hirdmand kjæk,
Vil fulde Bæger tømme:
Men til de ædle Kvinders Skræk
Paa Disk de Skaaler strømme. —

Kampluren gjalder fra Taarnets Tind;
I Hallen triner Svend Arnold ind:
„Dankonning!" — melder den Kæmpe brav -
„Højt Varden blusser paa Høj ved Hav:

Fra Ryland hundrede Snækker foer —
Fordømte Hedning dig Mened svor;
Du kan ej tømme i Fred dit Krus,
Før Swantewit styrter knust i Grus!"

Forbavset Kongen af Glar udser!
I Brudesal det ej larmer mer.
„Vel!" — raaber Valdemar — „Kruset stande!
Hver Gammensdraabe jeg vil forbande,
Som kvæger Valdemar og hans Mænd
Før Danmark ser os med Sejer igjen.
Min Dronning tager jeg ej i Favn,
Min liden Knud skal ej Fader skue
Før Swantewit i Arkonas Lue
Forgaar — i Frelserens store Navn!
Nu op, hver Mand, som har Kongen kjær!
For Kruset griber det blanke Sværd!
Ej Brud I tage i Kæmpefavn
Før Sejer er vunden i Herrens Navn!
Ej Ven I trykke til trofast Hjerte
Før endt er Dannemarks Nød og Smerte!"

Saa taler Kongen. Hver Mand opspringer
Og blanke Glavind i Haanden svinger.
Stolt Vetteman ser paa sin høje Brud;
Hun rolig hørte det strænge Bud;
Sin Brudgom rækker hun Sværdet hen,
I Pansret spænder hun stærke Ven.
Skjøn Huldfrid gruer for Kampens Fare,
Men skjuler Taaren for Asbjørn Snare.
Han løs sig river, som han kan bedst,
Og først han sidder paa vælig Hest.
Ej Radulph længe sin Guidda trøster:
Paa Heltemodet det ej ham brøster;
Men vild han bander den Hedninghund,
Som bort ham jager i gladest Stund.

I Larmen glemmer sig ej Fru Inge:
Hun statelig nejer for høje Drot;
Mens Sværde rasle og Sporer klinge,
For Husets Ære hun sørger godt;
Hver Gjæst hun beder til Takke tage
Og snarlig komme med Sejer tilbage.

Dankongen priser den Dannekvinde:
„Farvel“ — han siger — „for denne Sinde!
I Dag, Fru Inge! var Tiden knap;
Vil Gud, saa skal vi vel Sejer vinde
Og Glæden gribe, hvor nu den slap!“

Og fra Fjenisløf hint lille
Rider Kongen og hans Mænd.
Paa Fru Inges Gaard blev stille;
Bort foer Ridder, bort foer Svend.
Ene gik de trende Brude,
Lagde Brudestadsen ned;
Liden Guidda, mut og vred,
Hørte stedse Luren tude.

Højt det larmer fjærnt og nær,
Hingste vrinske, Lanser klinge:
Kongen samler mægtig Hær
Under brede Orlogsvinge.
Snækker flyve ud fra Havn,
Kæmper staa ved høje Stavne;
Fremmerst Kongens Dragestavn
Skræmmer vilde Vikingsravne.
Venden flyr mod egen Kyst;
Der er Larm paa sorte Bølge:
Gjennem Nat til blodig Dyst
Ledingshære Kongen følge.

Axel ved hans Side staar;
Vetteman i Storm ham følger.
Gamle Arnold Sejer spaar;
Asbjørn tvinger vrede Bølger.

Arkona gjælder det store Tog:
Til Ryland Kæmperne fore.
Dog mens Dankongen til Leding drog,
Forrædere Død ham svore.
Prins Buris gaar i Jarl Erlings Gaard;
Saa mørke vare hans Tanker:
Som Fossen vild, og som Klippen haard,
Blandt Trondhjems Fjelde han vanker.
Hver Mand, som hader den danske Drot,
Han favner med vilde Glæde.
Jarl Erling hued slig Hævner godt;
Han vakled paa blodigt Sæde.
Den Krone, Erling ej vandt for Blod,
Vil Folket Valdemar række;
Fjelddrottens Haab til Hr. Buris stod:
Han svor at hævne dem begge.
Jarl Erling følger sin Gjæst til Hav:
Der ligge tolv Granesnækker;
Hver Baadsmand, Jarlen Hr. Buris gav,
Med strænge Trusel han skrækker:
„Den Mand ej mer er i Norrig til,
Som ved hvad Krigstugt betyder;
Til Bøddeløxen jeg dømme vil
Hvo blindt sin Høvding ej lyder!“
Hr. Buris stander ved Klippehavn;
Der naa ham de Sendebreve.
Men mørk han stiger paa høje Stavn:
„Nu vel, Jarl Erling, I leve!
I ser mig aldrig i Verden mer,
Hvis denne Rejse mig glipper;
Og før uhævnet I Buris ser,
Omstyrte Nidaros' Klipper!“

Af Havnen flyve de Snækker ud;
Med strænge Høvding de følge.
Hans Vink er mægtige Kongebud;
Mørk ser han paa vilde Bølge.
Sorgtæret Hævner ved Forstavn staar;
I Haand han Lehnsbrevet folder:
„Til Pommerland jeg ret aldrig gaar —
Den Madingskrog mig ej holder!
Min Søsters Husbond jeg aldrig bad
Om Naade og Lehnsmandsskjolde;
Men Død jeg svor ham og evigt Had —
Den Ed jeg ham vel skal holde!
Til Mørket før jeg min Sjæl forskrev,
Før mig slig Gunst skulde binde!“
— I tusind Stykker Dankongens Brev
Omflyver for alle Vinde.

Hr. Buris kalder hver Baadsmand frem;
Fast for hans Aasyn de grue.
Langt heller drog de til Norrig hjem;
Men Erlings Bødler dem true.
Og sværge maa de med Haand og Mund
Forborgne Daad at udøve,
Og blindt at lyde i vigtig Stund,
Skal de saa myrde og røve.
Ret ingen ved hvad han sværger paa,
Ej heller hvorhen han farer;
Edbundne, tavse, de Baadsmænd staa —
Bort sejle de mørke Skarer.

De sejle Nat, og de sejle Dag,
Hr. Buris ved Roret sidder;
Hans Kind er hulet af dybe Nag —
Ej mæler den mørke Ridder.
I Storm han hejser ej Sejlet ned;
I Havblik Aaren han bruger.
Den Høvding viger ej fra sit Sted,

Han sover ej Døgn og Uger.
Naar hule Øjne han lukke vil,
Til Rorpind Haanden han binder;
Stavngjemmer sætter han Lid ej til,
Fast søvnløst Øje han blinder.
Bag Næs han landed ved Rylands Kyst;
I Land han Spejderen sendte.
Dankongen sejred i mangen Dyst —
Det højt ved Arkona brændte.

Rap norske Baadsmand Hesten tog,
Som løb paa vilde Stier.
Til Lejr og By han dristig jog,
Og længe han ej bier.
Til strænge Høvding melder han
Med Gammen hvad han skued:
„I lede Afgudsstad er Brand —
Paa Muren Taarnet lued.
Den store Valdemar jeg saa,
Det skal jeg aldrig glemme:
Sin høje Teltstol sad han paa;
Jeg hørte Kongens Stemme.
Den store Biskop stod ham næst;
I Blusset Lanser blinked:
Til Hæren fløj paa rappe Hest
En Høvding, naar han vinked;
Fra svære Blider Graasten foer,
Stormtaarne de fremrulled;
I Lejr og By var Larmen stor,
Alt styrted Skansemuldet.
Ud over Porten Pjalten hang
Med garstigt Dragebilled;
Et Hedningbrøl forinden klang,
Der Luen om den spilled.
Alt jyske Gut paa Muren steg,
Der vilde Plag jeg vendte;
For danske Drotten Venden veg —

Jeg Jydens Banner kjendte.
Det vejed stovt paa Taarn og Mur
Højt fra Arkonas Volde;
Til Sejersraab klang danske Lur
Og Brag af tusind Skjolde."

„Vel!" — svarer Buris — „en Konning stor
Er Valdemar alle Dage;
Men vid nu Karle! hans Fald vi svor:
Han kommer ej frelst tilbage.
Hvad I har svoret, I holde maa;
I Jarlens Navn jeg det byder:
Vi eller Valdemar skal forgaa —
Forbandet, hvo blindt ej lyder!"

Forbavset tier hver Nordmand kvær;
Snart tvungne Ed de fortryde;
I Haanden knuge de tunge Spær;
Men Eden de tør ej bryde.
Hr. Buris giver dem strænge Bud:
„Vor Styrke Næsset skal dække!
Med Venderdragen jeg lokker ud
Af Flaaden den Kongesnække.
Kan Kongens Langskib mod tolv bestaa,
Saa lad ham med Sejr hjemvende!
Men vi eller Valdemar skal forgaa —
Den Leg faar ej bedre Ende."
Saa talte Buris med mørke Sind;
Edbundne Nordmænd sig harmed.
Men Valdemar drog i Arkona ind,
Og Sejersraab trindt ham larmed.

## Ellevte Sang.

Kongen ved Arkonas Havn
Staar i Sejersglansen;
Axel lover Herrens Navn,
Løfter højt Monstransen.
Afgudstemplets Forhæng brast
Fra blodrøde Buer;
Swantewit og Radegast
Styrted knust i Luer.
Kongen hørte Axels Ord,
Hævnens Brand han slukked;
Sejerkront, den Herre stor
Naadens Port oplukked.
Folket svor ham Troskab til,
Pagten de beskreve:
Hedningen, som leve vil,
Skal nu evig leve!
Vold og Rov og Argelist
Skal for Korset vige!
Sejret har den rige Krist,
Hans er vundne Rige.
Frelst er hedensk Folk og Land,
Vundne mange Sjæle:
Korset staar paa Rylands Strand —
Hedninghære knæle.

Hjem Valdemar sejler med Spil og Klang;
Højt Arnold sjunger hans Sejerssang.
Paa gyldne Langskib hos Axel Hvide
Dankongen kalder sin Ven til Side:
„Se, Hertug Henrik mig sendte Brev —

Fra Norrig Ven mig det samme skrev,
Og nys Bisp Tocke mig tro det melder:
Om Liv og Krone paany det gjælder.
Og se vi den norske Løve i Dag,
Hvad heller skuffer os Dragens Flag —
Til Slag beredte vi samlet sejle!
Og vel Forræderens List skal fejle."

Saa taler Kongen og frem han ser;
Paa røbet Svig han ej tvivler mer;
Nær ser han den dristige Viking fare,
Og frem alt springer Hr. Asbjørn Snare:
„Endnu ej knækket er Vendens Mod —
Betale lad ham det med sit Blod!
Bag Næs jeg vil med min Dromer gange,
Og dristig Rovfugl jeg flux skal fange!"
„Vel" — Kongen svarer — „vi følges ad:
Den Rovfugl selv jeg vel stække gad!"

Bag Næs de styre med store Flaade;
Hr. Asbjørn tykkes den Fart en Gaade.
Snart studser han ved uventet Syn —
Tolv Snækker flygte fra Næs som Lyn:
„Uddrog med Dragen, for lumsk at røve,
Med Hellebard nu den ædle Løve?
Hvad heller veg han for Ledingsfærd?"
Saa undres Asbjørn og tier kvær.
Men Kongen nikker til Axel Hvide:
„Jeg skjelner Fjende fra daaret Ven —
Ej brave Nordmand med mig vil stride:
Før rakte han mig Guldkronen hen."
Flux Kongen byder Stavngjemmer vende:
Forfølge vil han ej hævnsyg Frænde;
Men dyrt han sværger med løftet Haand:
„Til farligt Vanvid har Danmark Baand!"

Og lystelig frem mod Sjølunds Kyst
For flyvende Sejl de fare:
Højt gjalder Svend Arnolds Kæmperøst
Blandt hurrende Baadsmandsskare:

„For Dannerkongen og hans Mænd
Er Mørkets Herre bange;
Fra Swantewits den knuste Lænd
Bortkrøb hin gamle Slange.

Ej Venderdragen flyver mer
Til Rov om danske Kyster:
Paa Gyldenstavn jeg Fangen ser —
Han knuste Vinger ryster.

Han krybe skal til Verdens Fald
For Dannerkongens Throne;
Til Dommedag han knuges skal
Af gyldne Skjoldungkrone!“

Saa sjunger gamle Arnold, glad,
Og Kongens Banner svinger;
Højt bruser Bølgen under Kvad
Til Slag af Orlogsvinger.

I Roskild By er Glæden stor:
Ved Havn staar Danmarks Dronning;
Med Sejerssangen gjennem Fjord
Fremglider store Konning.
Højt klinge Fryderaab ved Bro;
Fra gyldne Stavn han stiger.
Mod skjønne Dronning gaar han fro;
Ærbødig Folket viger.
Dog pludselig han stille staar;
En Sky hans Pande dækker:
Til Hjertet Buris' Svig ham gaar —
Hans Søster Haand han rækker.

Men, hoppende fra Fruerbarm,
Den lille Knud ham glæder;
Han sprælder paa sin Faders Arm
I kongelige Klæder.
Til Gyldenkarm Sophia gaar;
Paa Skjød hun Prinsen gynger.
Ved Siden Kongens Vrinsker staar
Blandt glade Folkeklynger.
Kong Valdemar fra høje Hest
Til Dannerfolket taler;
Og mer end stolte Sejersfest
Dem Kongens Ord husvaler.

I kongelige Sejerstog
Sig Folkestrømmen bølger.
Til Haraldsborg Dankongen drog;
Næst Absalon ham følger.
Flux Vetteman om Orlov bad
Med raske Asbjørn Snare.
Dankongen svarer sejersglad:
„Til Fjenisløf I fare!
Hver Brudgom føre hjem sin Brud!
Hver Dannemand sig glæde!
Stolt Vetteman! drag du med Gud
Til Wolgasts Herresæde!
Paa Kallundborg ved salten Sø
En Gang jeg Asbjørn gjæster.
Til Radulph og hans vilde Mø
Min bedste Gaard jeg fæster.“
Og Vetteman paa stærke Hest
I store Sadel gynger;
I lodne Skind, som han kan bedst,
Han farer frem og synger.
Af Roskild Port han sprænger ud
Bag lette Asbjørn Snare.
Til Favnetag af kjærlig Brud
Om Kap de Herrer fare.

Glad, stærke Radulph med dem red
Til nye Bryllupsgilde.
Paa Borg, i By, ved Fjordens Bred
Det klang og lysned silde.

Men i Sejersfestens Glæde
Axel for sin Konge tren:
„Herre! støt dit Konningsæde
Fast til Kirkens Hjørnesten!
Vort Te Deum [1]) vil jeg sjunge
Gladelig i højen Kor;
Slet kun sjunget har min Tunge
Før Forbandelsen bortfoer.
Hvor din Faders Blod er rundet,
Klæbed Synd ved Folk og Land;
Sejer har dit Glavind vundet —
Synd det ej udslette kan.
Men hos Kristenhedens Fader
Blev din fromme Bøn opfyldt:
Herren Folkets Synd forlader;
Hvad det led, har det forskyldt.
Fromme Marthr for os beder —
Saa din Fader nævnes skal:
Blandt de saliggjortes Tal,
Jordisk Brøst hans Aand helbreder.
Før hans Ben du Hvile gav,
Ej din Throne du bestige!
Knæle lad dit hele Rige
Ved den saliggjortes Grav!“

Bisp Absalon henrækker
Sin Konning Pavens Brev,
Og rørte Drot udlægger
Hvad Kirkens Fader skrev.

---

[1]) Lovsangen: O store Gud, vi love dig!

— Vel! til St. Bent [1]) vi føre
Min fromme Faders Ben!
Han der min Bøn skal høre
Ved høje Altersten.
Et Tegn er alt mig givet:
Hans Aand fornam min Bøn —
Og, atter vakt til Livet,
Han lever i min Søn.
Mens Gravens Fest beredes,
Til Thinge vil jeg gaa:
Skal Danmarks Throne fredes,
Min Knud den arve maa!
Og vil ham Folket hylde,
Paa Danmarks Fred jeg tror:
Vort Haab vil Gud opfylde,
Naar liden Knud er stor!"

Saa taled Kongen tankefuld
Med Absalon i Løn.
Din Ven var tro, som prøvet Guld,
Mod Fader og mod Søn.

---

Ved gamle Lejre paa Hyldehøj
Der var stor Stimlen og Folkestøj.
I Purpurkaaben med Sværd ved Lænd
Paa Høj stod Valdemar blandt sine Mænd.
Hver trofast Hirdmand for Kongen tren
Og svor ved hellige Hyldingssten;
Hver Dannemand svor ved den rige Krist:
„Dig Knud skal følge paa Thronen vist!"

Men blandt de Bønder og Svende stod
Saa mørk en Herre ved Højens Fod;

---

[1]) Benedictinernes Kloster i Ringsted.

Ham Ingen kjendte paa hule Kind,
Paa magre Arm under sorte Skind;
Ej Mand fra Kvinde han skjelner nøje;
Af Sorg fast blindet er søvnløst Øje.
Han frem sig trænger til Højens Top
Og stirrer vildt paa Valdemar op.
Forbavset Kongen Prins Buris kjender;
Til mørke Harm sig hans Glæde vender.
„Hvad vil du? Frænde!“ — han spørger bleg —
„Med Livet driver du farlig Leg.“

Foruden Vaaben paa fredlyst Thing
Hr. Buris ser sig helt djærv omkring:
„Jeg nys har hørt, at din lille Søn
Skal lege med Danmarks Krone;
Til Børneleg er den dog for skjøn,
Til Skammel for høj din Throne.
Din Lehnsmand selv du mig kaared til —
Jeg her har et Ord at sige:
En Dreng ret aldrig jeg hylde vil —
Ej Danmark er Arverige.“

„Forræder!“ — svarer Valdemar vred —
„Ej flere Konger du hylder!“
Han Buris rækker Bisp Tockes Brev:
„Døm selv hvad Kongen dig skylder!
Og har du svoret din Konges Død,
Det ej var din største Brøde:
En Abild havde jeg, hvid og rød,
Den haver du lagt mig øde.
Du Danmarks Throne skal lade staa! —
Endnu ej Valdemar sover;
Din Livstid skal du i Lænke gaa!
Det for al Verden jeg lover.“
Bleg Buris stirrer paa sorte Blad.
„Bring Lænker!“ Dankongen byder.
Forbavset stander den Hirdmandsrad;

Forfærdet Høvding adlyder.
Frem Buris vakler: „vil ej mit Blod —
Vil ej mit Hoved du tage,
Og har du dømt mig til lange Bod,
— Til Vestervig lad mig drage!
I Cellen der mig et Fængsel und!
— Om Frihed betler ej Slaven —
Lænk der mig fast til min sidste Stund!
Lad Lænken række til Graven!
Ej længer vil jeg i Verden gaa —
Den Lænke jeg aldrig sprænger!“ —

„Vel!“ Kongen svarer — „det Ord skal staa! —
Bort! — lad mig ej se ham længer!“

„En Bøn kun, Konning! — naar jeg er død,
Hos liden Kirstin jeg hvile!“

„Bort“! Kongen raaber; helt stræng han bød.
Med Fangen hans Mænd bortile.

Kongen paa sin Hingst sig svang;
Mørk han red fra Thinge;
Hyldingsraab og Frydeklang
Glæded ham kun ringe,
Hvor hans fromme Faders Blod
Flød for Morderhaanden,
Did den Herres Hu nu stod;
Mod han var i Aanden.
„Søn maa hævne Faders Død,
Skal det vel ham gange;
Fædres gamle Lov jeg brød —
Hævnerne var mange.“
Kongen saa med dunkle Ord
Red i mørke Skove.
Frem mod Haraldsted han fver;
Nær var Kildens Vove.

Axel ved hans Side red:
„Herre glem nu Sorgen!
Sjølunds Skytsaand for din Fred
Bede vil i Morgen.
Vel beredt er store Fest
Til din Faders Ære.
Til hans Alter Bisp og Præst
Helligt Støv skal bære.
Landets Trængsel er forbi,
Og dets Synd udslettet;
Helligaften har nu vi,
Har du det forgjettet?“

Kongen svarer ej sin Ven,
Sporer vilde Ganger.
Trolig følger dem igjen
Gamle Arnold Sanger.

Og der de standsed, hvor Kilden sprang,
Trindt Aftenklokkerne ringed.
Svend Arnold stille sit Ave [1]) sang;
Fra Kilden det fromt genklinged.
Og se! Værkbrudne fra Vældet steg
Og karske Krykkerne kasted.
Al Kongens Sorrig og Harm bortveg;
Til hellig Kilde han hasted.
Og dybt han øste, og glad han drak:
Nu lysner det for mit Øje —
Min Faders Aand være Lov og Tak!
Nu skinner mig Skov og Høje;
Nu ser jeg Dannemarks Eng og Vang
Igjen i Helligdagsklæder!“
Med Lyst sig Kongen paa Hingsten svang —
Sol skinned i fjærne Stæder.

---

[1]) Lovsangen: Vær hilset, hellige Jomfru!

I Aftenglansen lød Klokkeklang;
Frem red de, glade og stille.
Hr. Axel vender sin Brinskers Gang;
Den vil til Fjenisløslille.
„Der vil vi sove i Nat, min Drot!
Min Moder alt Dugen breder.
Paa længer Valfart skal hviles godt;
I Dag Dankongen jeg leder.“
„Du tro ham leded saa mangen Gang;
Det skal han dig aldrig glemme! —“
Saa taled de Herrer, mens Arnold sang
Paa Vejen med lystig Stemme:

„Hvad Axel bygger skal ej forgaa,
Om ogsaa i Grus det falder;
Fugl Phønix kærsk kan af Ild opstaa;
Ret aldrig dør hun af Alder.“
Saa den gamles Stemme klang
Nær ved Sorø under Lide.
Kongen ej fornam den Sang;
Vel den mærked Axel Hvide.
„Hist Hr. Thorstenson jo bor?“
— Valdemar sig til ham vender:
Pedersborgen, høj og stor,
Han ved blanke Søer kjender.

Og i Sorøs Bøgekrans
Kongen nye Kloster skuer;
Gjennem Busk i Aftenglans
Kobbertaget herligt luer:
„Her er fredeligt og skjønt,
Godt for Lærd og Skjald at bygge;
Søens Brusen, Skovens Grønt
Passer vel til Klosterskygge.
Axel! du har bygget godt:
Her kan Flid og Lærdom fredes;

Men hvad skal vel Klerk med Slot?
Fødes skal han, men ej fedes."

„Herre!" — svarer Axel gjæv —
„Lave Dør lad Trælle bøje!
Hule Grævling har og Ræv —
Fugl vil hygge i det høje.
Kroppe jeg ej fede vil;
Men med Sjæle jeg ej tinger;
Lampen skal der der Olie til;
Møllehesten højt ej springer."
„Vel, min Axel! Lærd som Læg
Voxe skal i Danmarks Rige:
Byg kun højt din Klostervæg!
Fisk lad svømme! Fugl lad stige!"

Saa vexled Kongen med Axel Ord.
Ad hvælvet Klosterport ind de foer,
Og op de steg i de dunkle Gange.
Ved Bog i Cellen sad Mester Lange,
Mens travl Abbeden i Klokken drog
Og alle de Brødre fra Tavlbord jog.
„Nu, hvad bestiller I?" — Kongen spørger.
For Klosterets Ære Abbeden sørger,
Og ej der fattes den Herre Svar:
„I Dag tolv Messer vi sjunget har."

„Men" — spørger Axel — „er nys her røvet?
Een Bog kun ser jeg, og den er støvet —
Og Hovedduen [1]) i Krogen hist —
Den glemte her eders Søster vist."
De Klerkers Djenlaag sky nedfulde;
Frem Axel tager en Pavebulle, [2])

---

[1]) Et Skags kostbart Fruentimmerslør (pepla de serico).
[2]) Denne Bulle henføres af Pontoppidan til Aar 1186. Den var udstedt af Pave Gregor den ottende: inhibens fatri-

Og ſtræng han læſer med mægtig Røſt:
„Ve den, ſom ſoner ej lønligſt Brøſt!“
Fra ſtrænge Mønſtring de Herrer gaa
I Cellen til Meſter Lange.
Der flittig Skriver Dankongen ſaa,
Han bukked ſig mange Gange.
I aabne Krønik Valdemar ſer;
Sit Navn den Herre vel kjender.
Biſp Axel læſer — i Løn han ler,
Og haſtig han Bladet vender.
„Hvad ſtaar der?“ ſpørger Dankongen brat —
Og Axel ej Ordet dølger.
„Hvad Valdemar har ſig i Hovedet ſat,
Stivſindet den Herre følger.
„Dog ſtundom hører han Venneraad,
„Ej ſtore Drot det beſkæmmer;
„Men haſtig er han til Vredesdaad,
„Sent gammelt Nag han forglemmer.“

Dankongen vorder om Kinden rød:
„Helt ſtrængt din Skriver mig dømmer;
Dog ſandt var Ordet: naar jeg er død,
Ej hver min Daad berømmer.“
Til Meſter Lange han vender ſig:
„Kun ringe Vrede nu baaded mig —
Desværre! du har ej løjet.
Derfor jeg er dig ej mindre huld;
For Sandhed giver jeg røden Guld,
Ej blende ſkal det dig Øjet.“

---

bus Cisterciensis ordinis in Sora, ne extra septa monasterii vagando exeant: nec carnes comedant, nec mulieres ad domos suas ingredi permittant, contra ipsius ordinis primaria instituta, sub maledictionis æternæ comminatione Pontoppidans Annales. Første Del P. 463. Her antages Bullen at være udſtedt Aar 1170.

Af Halsen Kongen Guldkjæden tog;
Til Jord Hr. Lange sit Øje slog,
Der paa hans Kappe den blinked.
For Blu han har sit Latin fast glemt —
I Haanden har ham Dankongen klemt;
Men sig den Skriver forsinked.
Paa sirlig Tale han grunded end,
Mens Dannerkongen med høje Ven
Paa rappe Ganger sig kasted.
Abbeden bøjed sig dybt mod Jord —
Af Klosterporten Hingstene foer;
Til Fjenisløf Kongen hasted.

Fra Fru Inges gjæstfri Tag
Red de stille næste Dag.
Til den store Takkefest
Drager Drot og Læg og Præst;
Endt er Danmarks Nød og Kummer.
St. Marias Klostergaard
Aaben for de Gjæster staar;
Ringsted By ej Toget rummer.

Og i lyse Middagsglans
Alle Landets Klokker ringe;
Om den straalende Monstrans
Alle Danmarks Bisper ginge.
I sin dunkle Martyrgrav
Hertug Knud i Glans sig rørte:
Gyldne Kiste de ham gav,
Hvide Silke ham iførte.
Og paa hans Forklaringsfest
Første Gang hans Søn ham skued;
Valdemar gik Kisten næst,
Kronen om hans Tinding lued.
Med sin liden Knud ved Haand
Følger han forklaret Fader,
Og det lysner for hans Aand,

Som sig Himlens Port oplader.
Høj og stille, tankefuld,
Hører han Te Deum tone,
Øjner over Grav og Muld
Den Forklartes Martyrkrone.
Axel følger store Ven
Med ærværdig Præsteskare.
Høj, blandt Dannerkongens Mænd,
Glinser raske Asbjørn Snare.
Med de Gildesbrøde tro
Gaar i Hættekapper lange
Ole Stam med Arnold, fro,
Sjunger højtidsfulde Sange.

Dem følger Folket i store Rækker;
Det Folketog fra St. Bent sig strækker.
I store Kirke paa Altersten
Guldkisten staar med den frommes Ben.
Og Folket knæler, mens Klokker runge,
Og Præster kirkeligt Ora sjunge.[1])
Der Folket festlig Collekt har hørt,
Der from Legende hver Sjæl har rørt,
Da løfter Kongen sin Søn paa Arm;
Guldlokket Dreng som en Engel smiler:
Ved store Valdemars Kæmpebarm
I Barnets Hænder Guldkronen hviler.

---

[1]) Efter den romerske Kirkes Skik blev ved Beatificationer først et Te Deum sjunget og siden et Ora pro nobis, naar den Beatificertes Billede over hans Alter afsløredes. Af Knud Lavard har man næppe haft nogen saadant Billede, men har maattet nøjes med at opstille den forgyldte Kiste paa Alteret. Den Collekt og Legende, som ved denne Højtid blev sjunget og læst, findes i Pontoppidans Annaler, første Del P. 419. Denne store Fest højtideligholdtes den 25de Juni 1170; og denne Nationalhelgens aarlige Fest var den 7de Januar. (Det var nemlig den 7de Januar 1131 at han blev myrdet i Haraldsted Skov).

Højt bryde de tusind Stemmer ud,
Og Folk og Konge lovprise Gud.
„Fast" — raaber Folket — „staa Danmarks Throne!
Gudherren Skjoldungens Søn vil krone!"
Og Kongen knæler med Sønnen ned;
Højt Ærkebispen Guldkronen hæver,
Han lyser over den evig Fred —
Paa Barnelokken dens Guldrand svæver.
Saa for al Verden nu, som for Gud,
Til Drot indvies den lille Knud.
Paa Kongens Hoved med dobbelt Glans
I Sollys Skjoldungekronen blinker.
— Men paa Forløserens Tornekrans
Bisp Axel peger; med Stav han vinker:
„Se Kronen hist over alle Kroner!
— Saa mægtig Absalons Stemme toner —
„For den vi knæle i Støvet ned!
Tak, Fredens Herre! du gav os Fred.
Velsign du Konge og Folk og Rige!
I Lys lad herlig din Aand nedstige!
Fra Danmark tage du ej din Haand,
Mens høje Skjoldunger Spiret føre!
Naar fromme Hjerter forent sig røre,
Du vække atter den danske Aand!

Og Folk og Konge den Bøn istemte.
Skjoldungen aldrig den Dag forglemte.

---

— Men mange Dage siden er rundne:
Fast syv Aarhundreder er forsvundne.
De store Aander er farne hen —
I Muld sank Valdemar og hans Mænd.
De Lys udsluktes fra hine Dage;
Dog end er herlige Glimt tilbage:
End høje Skjoldunger Spiret føre,

End danske Hjerter forent sig røre.
Hvad Danmark var, kan det atter blive:
Endnu er Fædrenes Aand i Live.
Men naar den slumrer i kraftløs Stund
Og glemmer Livet i døsig Blund:
Da rejs dig atter fra Altergraven,
Du høje Axel med Bispestaven!
Advar os for Udslettelsens Dom,
Og vis os hvorfra vor Frelse kom!
Da stig af Graven til Kamp igjen,
Henfarne Konge med dine Mænd!
I Eftermælets de lyse Klæder
I straale for os med Oldtidshæder!
I ryste Sjælen og vække Aanden!
I styrke Hjertet og ruste Haanden
Til dansk og stor og til herlig Id,
Til Danmarks Frelse i Nødens Tid!

# H. C. Andersen:

**Eventyr og Historier.** Med Illustrationer af V. Pedersen og L. Frølich. I—V à 2 Kr., eleg. indb. 3 Kr. 75 Øre.

**Udvalgte Eventyr.** Med Illustr. af V. Pedersen. Indb. 85 Øre.

**Udvalgte Eventyr.** Ny Samling. Med Illustr. af L. Frølich. Indb. 85 Øre.

**Improvisatoren.** Roman. 5. Udgave. 3 Kr.

**O. T.** Roman. 4. Udgave. 2 Kr. 50 Øre.

**Kun en Spillemand.** Roman. 4. Udgave. 2 Kr. 50 Øre.

**De to Baronesser.** Roman. 3. Udgave. 2 Kr. 50 Øre.

**At være eller ikke være.** Roman. 2. Oplag. 2 Kr. 50 Øre.

**Mulatten.** Romantisk Drama. 3. Oplag. 1 Kr.

**Liden Kirsten.** Romantisk Opera. 5 Oplag. 25 Øre.

**Meer end Perler og Guld.** Eventyr-Comedie. 2. Oplag. 50 Øre.

**Den nye Barselstue.** Lystspil. 2. Oplag. 35 Øre.

**Ole Lukøie.** Eventyr-Comedie. 50 Øre.

**Hyldemoer.** Phantasispil. 50 Øre.

**Smaating for Scenen.** Indhold: En Komedie i det Grønne. — En Nat i Roskilde. — Mikkels Kjærlighedshistorier i Paris. — Det har Zombien gjort. 85 Øre.

**Lykke-Peer.** 3. Udgave. 1 Kr.

**Billedbog uden Billeder.** 8. Udgave. 50 Øre.

**Udvalgte Digte.** Udgivet af Vilh. Andersen. 1 Kr.

**Mit Livs Eventyr.** 3. Udgave. 4 Kr.

**Mit Livs Eventyr.** Fortsættelse. Udgivet af Jonas Collin. 1 Kr.

**Udvalgte Skrifter.** Med Forf.s Portræt. I—XII. 25 Kr., eleg. indb. i 12 Bind 41 Kr.

Gyldendalske Boghandel Nordisk Forlag

# Bernhard Severin Ingemann:
# Morgen- og Aftensange.

Illustreret af

**Carl Thomsen.**

**Tredie Oplag.**

2 Kr. 50 Øre; indb. 4 Kr.

---

# Kristen Bloks Ungdomsstreger.

Illustreret af

**R. Christiansen.**

1 Kr. 25 Øre indb.

---

# Digte.

I Udvalg ved

**H. Schwanenflügel.**

1 Kr. 25 Øre; indb. 2 Kr. 50 Øre.

---

**Valdemar Sejer.** Historisk Roman. 18. Udg. 2 Kr., ib. 3 Kr. 60 Øre.
— — Illustreret af R. Christiansen. 4 Kr., ib. 6 Kr. 50 Øre.

**Erik Menveds Barndom.** Historisk Roman. 15. Udg. 2 Kr., ib. 3 Kr. 60 Ø.
— — Illustreret af Poul Stefensen. 7 Kr. 50 Øre, ib. 10 Kr.

**Kong Erik og de Fredløse.** Historisk Roman. 14. Udg. 2 Kr., ib. 3 Kr. 60 Ø.

**Prins Otto af Danmark.** Historisk Roman. 13. Udg. 2 Kr., ib. 3 Kr. 60 Ø.

**Valdemar den Store og hans Mænd.** Historisk Digt. 11. Udg. 1 Kr.
**Dronning Margrete.** Historisk Digt. 10. Udg. 1 Kr.
} indb. i 1 Bind 3 Kr. 60 Ø.

**Landsbybørnene.** Nytids-Roman. 6. Udg. 2 Kr., ib. 3 Kr. 60 Øre.

---

Fr. Bagges Bogtrykkeri.